

עֲמָדָה תְּאַתֶּן וְיִרְאָה כָּלָלָה, הֵן מְאֹד־בְּרוּכָה תְּהִזְקָה עַל־עַמּוֹד.

U.S. GOVERNMENT PRINTING OFFICE 1914 16

14. *Acropora* *lps* *var.* *lps* *var.* *lps*

مکانیزم انتقال اطلاعات در سلسله مراتبی است.

... *and to make* *the* *same* *as* *you* *say* *to* *make* *it*







Δ7002

№ 15

Σ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ - ΑΓ. ΜΕΤΑΛΛΙΝΟΥ

# ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ



215 x 14.5

ΕΚΔΟΤΗΣ Α. Ι. ΡΑΛΛΗΣ & ΣΙΑ  
ΑΘΗΝΑΙ

Ι Σ Κ Α Ρ Λ Λ Τ Ο Τ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής



Δ. 1002

Σ.Τ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ — ΑΓΛ. ΜΕΤΑΛΛΙΝΟΥ

# ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ Γ'. ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΤΕΤΡΑΕΤΙΑΝ 1936 - 1940

Εκδόνες ζωγράφου Ι. ΣΚΑΡΛΑΤΟΥ

Αριθ. 'Εγκρ. αποφάσεως 50163  
10—7—36

ΕΚΔΟΣΙΣ Β'.

(ΑΝΤΙΤΥΠΑ 10000)

Εκδοτης ΑΡΙΣΤ. Ι. ΡΑΛΛΗΣ & ΣΙΑ

1936

Ε Ζ ΕΠΕΡΑΝΤΖΑ - ΑΛ ΜΕΤΑΛΛΙΝΟΥ

Πᾶν γνήσιον ἀγαθού πορφύρας φέρει τὰς ὑπογραφὰς τῶν συγγραφέων.

ΑΙΓΑΙΟΝ Χ ΚΑΙ ΙΔΑΙΑΝ

Στράτεια Κελαϊδόνας  
ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΙΔΑΙΚΟΥ ΠΑΙΑΝΙΑΣ

Δ Ο Ρ Ε Α  
ΒΑΣΙΛΗ ΛΑΧΑΝΑ  
ΕΛΕΚΤΡΙΖΕΙΝΟΝ ΔΙΗΤΡΑΦΑΝΙΑΝ ΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑΝ  
ΚΑΛΛΙΟΠΗΣ ΓΙΟΤΣΑΛΙΤΟΥ-ΛΑΧΑΝΑΝ  
ΕΠΑΡΧΙΑΝ ΣΚΑΡΑΤΑΥ

8018  
10-38  
Αριθ. έγγρ. αρχείου σελ. 100001

ΕΚΔΟΣΙΣ Β.

ΑΓΡΙΑ ΕΛΛΑΣ ΑΓΡΙΑ ΕΛΛΑΣ

ΕΚΔΟΣΗ ΑΓΡΙΑΣ ΑΓΡΙΑΣ ΕΛΛΑΣ

ΤΥΠΟΙΣ: Α. ΔΙΑΛΗΣΜΑ — ΑΘΗΝΑΙ



— 4 —  
τούς μεγάλους από την ποστική θατήμους 10

της τούχας αρδών είτε ποντικών ή της ποστικής πεζίτης  
πέρδον ότι μέρος της παραστρατιωτικής είναι αιδίτριο  
ιδεοφύτευμα της θατήμους. Φέρει την τονίτινο Ο'

### 1. Ξημερώνει.

Ξημερώνει. Ή αύγούλα  
μᾶς καλεῖ χαρωπά.  
Τὸ ἀγεράκι ἀπ' τοὺς κάμπους

χίλια μύρα σκορπά. Ο

Τῶν πουλιῶν τὸ τραγούδι  
κι ό σκοπός περισσός.

Χαιρετοῦνε τὸν ἥλιο,  
ποὺ προβάλλει χρυσός.

Στὸ ἔξωκκλήσι ἐκεὶ πέρα,

ποὺ τὸ σήμαντρο ἡχεῖ,  
ἐνας γέροντας κάμνει  
μυστικὴ προσευχή.

Λάμπει ὁ κόσμος καὶ ἡ πλάση,  
σὰν Θεοῦ ζωγραφία.

"Ε, παιδιά. Σηκωθῆτε,  
νὰ χαρῆτε δόμορφιά.

## 2. Ὁ τρύγος.

1.

Οἱ τρυγητὲς ἔκεινοῦν μὲ τὰ χαράματα, γιατὶ οἱ  
ἡμέρες ἀρχισαν πιὰ νὰ μικραίνουν. Τὶς κόφες καὶ τὰ  
σκαφίδια τὶς ἔχουν φορτώσει στὰ ἀλογα ἢ στὰ κάρρα.

‘Ο Ντῖνος καὶ ἡ Φωτεινὴ ἀνεβαίνουν στὴ φοραδί-  
τσα, ποὺ τὴν ὁδηγεῖ ὁ παπποῦς. Μαζί των παίρουν  
καὶ τὰ καινούργια καλάθια, ποὺ ἀκόμη μυρίζουν φρε-  
σκοκομμένη λυγαριά. Τοὺς τὰ ἔχει ἀγοράσει ὁ πατέρας  
των ἀπὸ τὸν μπάρμπα Νικολῆ, τὸν καλαθᾶ. Θὰ βοη-  
θήσουν καὶ αὐτοὶ στὸν τρύγο.

‘Ο δρόμος στριφογυρίζει ἀνάμεσα ἀπὸ χωράφια  
καὶ ἀπὸ ἀμπέλια. Καὶ πότε ἀνηφορίζει, πότε κατη-  
φορίζει καὶ πότε στενεύει τόσο, ποὺ μόλις χωρεῖ γιὰ  
νὰ περάσῃ ἔνα κάρρο. Στὴ γῆ φαίνονται καθαρὰ  
οἱ βαθουλωτὲς γραμμές, ποὺ κάμνουν οἱ ρόδες τῶν  
κάρρων.

Τὰ γέλια τῶν τρυγητῶν ἔυπνοῦν γύρω τὴ φύση.  
Καὶ τὸ ποδοβολητὸ τῶν ἀλόγων ἔαφνιάζει τὰ πουλιά  
καὶ τὰ κάμνει νὰ φεύγουν μὲ λαρυγγισμούς. Ἐδῶ ἔξ-  
πετᾶ ἀπὸ τὰ χαμόκλαδα μιὰ τσίγλα, ἐκεῖ μιὰ σιταρή-  
θρα καὶ παραπέρα κανένας σπουργίτης.

Νάτο σὲ λίγο τὸ ἀμπέλι τοῦ παπποῦ, ἀπλωμένο στὰ  
πύδια τοῦ μικροῦ λόφου. Περιμένει, λέγεις, γελαστὸ  
τοὺς τρυγητές, ποὺ φθάνουν.

Εἶναι φορτωμένα τὰ κλήματά του. Κάτω ἀπὸ τὰ  
φύλλα κρέμονται τραγανὰ καὶ σφικτὰ τὰ χρυσοκίτρινα,  
τὰ κόκκινα καὶ τὰ μαῦρα σταφύλια.



Οι έργατες, ἄνδρες, γυναικες καὶ παιδιά, ἀμέσως σκορπίζονται ἀνάμεσα στὰ κλήματα καὶ μὲ τὴ δροσιὰ ἀρχίζουν τὴ δουλειά. Ἀνασηκώνουν τὰ φύλλα, περονοῦν τὰ χέρια ἀνάμεσα στὰ κλαδιὰ καὶ κόβουν τσαμπιὰ τσαμπιὰ τὰ σταφύλια, πότε μὲ τὰ δάκτυλα καὶ πότε μὲ τὸ κοπίδι.

Μερικὲς κοπέλλες τραγουδοῦν:

Μπαίνω μὲς στ' ἀμπέλι  
σὰν νοικοκυρά,  
νά κι ἄλλα κορίτσια  
κι ἔρχονται κοντά.

”Ελα, νοικοκύρη,

νὰ τρυγήσωμε,  
κόκκινα σταφύλια  
νὰ πατήσωμε,  
ἄσωστες βαρέλες  
νὰ γεμίσωμε.

— Καλορρίζικα, καλορρίζικα! Φωνάζουν τοῦ παπποῦ καὶ ἐκεῖνος χαμογελᾶ. Καὶ τοῦ χρόνου πιὸ πλούσιος ἀκόμη ὁ τρύγος.

— Εύχαριστῶ, νὰ εἰσθε καλά.

Μὲ τὰ γέλια, μὲ τὶς διμιλίες καὶ μὲ τὰ τραγούδια, τὰ καλάθια ὅλο καὶ γεμίζουν ἀπὸ τὸν πλούσιο καρπό. Ὁ Ντίνος καὶ ἡ Φωτεινὴ δὲν κάθονται μὲ δεμένα χέρια. Ἀρπάζουν καὶ αὐτοὶ τὰ καλάθια, ποὺ τὰ γεμίζει ὁ παπποῦς, καὶ τὰ ἀδειάζουν στὶς μεγάλες κόφες, γιὰ νὰ μὴν τὰ κουβαλῆ ἐκεῖνος καὶ κουράζεται. Ἀπὸ τὶς κόφες ἄλλοι ἐργάτες ἀδειάζουν τὰ σταφύλια στὰ σκαφίδια τοῦ κάρρου. Καὶ αὐτὸ πάλι τὰ κουβαλεῖ στὸ σπίτι.

‘Ως στὸ δειλινὸ ὁ τρύγος τελειώνει καὶ οἱ τρυγητές, κουρασμένοι τώρα, γυρίζουν πάλι στὸ χωριό.

Στὸ σπίτι τὰ σταφύλια θὰ πατηθοῦν στὸ πατήτηρι. Ἔτσι θὰ βγῆ ὁ μοῦστος καὶ ὁ παπποῦς θὰ γεμίσῃ τὰ βαρέλια, ποὺ εἶναι ἀραδιασμένα στὴν ἀποθήκη. Ἐκεῖ ὁ μοῦστος θὰ γίνη σιγὰ σιγὰ κρασί, κίτρινο σὰν χρυσάφι ἢ κόκκινο σὰν ρουμπίνι.



### 3. Ἡ πρώτη μέρα τοῦ σχολείου.

1.

— Κώστα! ἐφώναξε ἡ μητέρα. Ἀκόμη θὰ κοιμᾶσαι; Σήκω. Ἐλησμόνησες, πὼς ἔχεις σήμερα σχολεῖο;

‘Ο Κώστας ἀνακάθισε στὸ κρεββάτι του σαστισμένος. Ἔτριψε λίγο τὰ μάτια του καὶ ὕστερα ἐκοίταξε μιὰ τὸ παράθυρο καὶ μιὰ τὴν θύρα τῆς κρεββατοκάμαράς του.

Δὲν ἥμποροῦσε ἀκόμη νὰ ἔλθῃ στὸν έαυτό του. Τὴ στιγμὴ, ποὺ τὸν ἔξυπνησε ἡ μητέρα του, αὐτὸς ἔβλεπε ἓνα εὐχάριστο ὄνειρο. Ἡτο, λέγει, μὲ τὸ φίλο του Πέτρο στὴν ἔξοχὴ καὶ εἰχαν σηκώσει ψηλὰ στὸν ἀέρα ἓνα μεγάλο χαρταετό. Ὁ Πέτρος ἔξετύλιγε τὸ σπάγγο καὶ δ ῥαρταετὸς δὲν ἀνέβαινε ψηλὰ στὰ σύννεφα. Τόσο ψηλά, ποὺ καὶ οἱ δυό των τὸν εἰχαν πιὰ χάσει ἀπὸ τὰ μάτια των.

‘Ο Κώστας ἔχαμογέλασε λίγο. Μὰ ἔξαφνα ἐθυμήθηκε, πὼς ἦτο ἡ πρώτη τοῦ Ὁκτώβρη καὶ πὼς ἔπρεπε νὰ σηκωθῇ, νὰ πάη στὸ σχολεῖο. Ἐπήδησε λοιπὸν ἀμέσως ἀπὸ τὸ κρεββάτι του, ἐπλύθηκε γρήγορα, ἐντύθηκε, ἔκαμε δπως πάντοτε τὴν προσευχή του, ἔφαγε τὸ πρόγευμά του καὶ ἦτο ἔτοιμος. Ἐπῆρε ἔπειτα τὴ σάκκα του μὲ τὰ καινούργια του βιβλία καί, ἀφοῦ ἀποχαιρέτισε τὴ μητέρα του, ἔφυγε γιὰ τὸ σχολεῖο.

‘Ητο πολὺ χαρούμενος. Στὸ δρόμο δὲν ἐπερπατοῦσε. Ἐπηδοῦσε σὰν ἓνας σπουργίτης.

Νά στὸ δρόμο καὶ ἄλλοι συμμαθητές του καὶ φίλοι του. Νά καὶ δ Πέτρος, ποὺ τὸν ἔβλεπε τὴν αὔγη στὸ ὄνειρό του.



— "Ε, Πέτρο! τοῦ ἐφώναξε μὲ γέλια. Τί ἔγινε δ  
χαρταετός μας;

— Ποιὸς χαρταετός μας; ἔκαμε σαστισμένος δ  
Πέτρος. Δὲν καταλαβαίνω.

— "Υστερα όμως πῶ καὶ όμως καταλάβης.

2.

"Όλα τὰ παιδιὰ ἐγελοῦσαν, δπως ἐγελοῦσε καὶ δ  
πρωινὸς ἥλιος, ποὺ τὰ ἔκούταζε.

‘Ο Κώστας ἐπρεπε νὰ εἰπῆ στὰ παιδιά, πῶς ἐπέ-  
ρασε τὶς διακοπές του στὸ χωριὸ τοῦ παπποῦ, πόσες  
φορὲς ἀνέβηκε στὴ φοραδίτσα του καὶ τί σκαρφαλώ-  
ματα ἔκαμε στὰ δένδρα.

Μὰ ἐπρεπε ν' ἀκούσῃ καὶ αὐτός, πῶς ἐπέρασαν καὶ  
τὰ ὅλα τὰ παιδιὰ τὶς διακοπές των.

”Οσο ἐπλησίαζαν στὸ σχολεῖο, τόσο ἔξεχύνοντο καὶ  
ἄλλες συντροφιὲς παιδιῶν ἀπὸ διάφορους δρόμους.  
Καὶ ἐφώναζαν τῷρα δλα τὰ παιδιά, ἐσυζητοῦσαν γιὰ  
τὰ καινούργια των βιβλία καὶ γιὰ τὰ καινούργια των  
μαθήματα.

”Α, δὲν εἶναι μικρὸ πρᾶγμα νὰ πηγαίνης κάθε  
χρόνο σὲ καινούργια τάξη!

#### 4. Πρὶν ἀρχίσῃ τὸ μάθημα.

”Απὸ τὴν ψυχὴ μας μέσα  
βγαίνει μιὰ φωνή.

”Ἐλα, Πλάστη, ἐδῶ σιμά μας  
κι εὔκολο τὸ μάθημά μας  
κάμε νὰ γενῆ.

”Σύ, ποὺ φῶς καὶ λάμψη τόση  
δίνεις τούρανόυ  
κι εἶναι ἡ χάρη σου μεγάλη,  
ἐλα, ὁδήγησέ μας πάλι,  
φώτα μας τὸ νοῦ.

”Δέξου, Θεέ, τὴ δέησή μας  
μ' ἀνοικτὴ καρδιά.

”Βλόγησέ μας ἔνα ἔνα,  
νὰ γενοῦμε προκομένα  
καὶ καλὰ παιδιά.

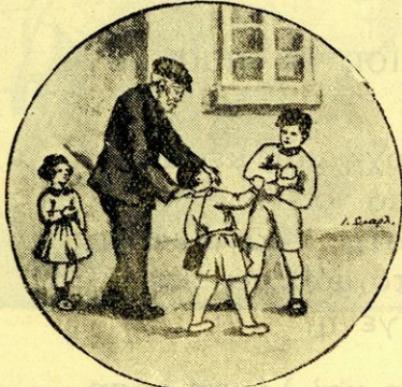


## 5. Ο δυνατώτερος.

“Ητο ή ώρα, ποὺ ἐσχολοῦσαν τὰ παιδιά. Οἱ δρόμοι εἶχαν γεμίσει φωνές καὶ γέλια.

“Ἐνας γεροντάκος ἐκρατοῦσε ἀπὸ τὸ χέρι τὸ ἐγγονάκι του καὶ ἐγύριζαν μαζὶ στὸ σπίτι.

Καθὼς ἔστριψαν τὴ γωνιὰ τοῦ δρόμου, εἶδαν δυὸ παιδιὰ τοῦ σχολείου νὰ μαλώνουν. Εἶχαν πιασθῆ στὰ χέρια καὶ τὸ μικρότερο ἐκτυποῦσε τὸ ἄλλο, ποὺ ἦτο πολὺ μεγαλύτερό του καὶ πολὺ δυναμωμένο. Τὸ μεγαλύτερο ἐπροσπαθοῦσε νὰ ξεφύγῃ τὰ κτυπήματα τοῦ ἄλλου, χωρὶς αὐτὸν νὰ τοῦ δίνη κανένα κτύπημα.



“Ο γεροντάκος τότε ἐπῆγε κοντὰ καὶ τὰ ἐχώρισε.

— Εἶναι ἀδελφός σου αὐτός, ποὺ σὲ κτυπᾶ ἔτσι; ἐδώτησε τὸ μεγαλύτερο.

— “Οχι, τοῦ ἀποκρίθηκε τὸ παιδί μὲ χαμόγελο. Εἶναι ἔνα γειτονόπουλό μου.

— Φαίνεται, πῶς εἶναι κακός, ἀφοῦ σὲ κτυπᾶ. Έσὺ γιὰ τί δὲν τὸν κτυπᾶς;

— Γιὰ τί νὰ τὸν κτυπήσω; εἶπε ξωηρὰ τὸ παιδί. Αὐτὸς εἶναι τόσος δὰ καὶ ἐγὼ εῖμαι πιὸ δυνατός. ”Αν τὸν κτυπήσω, μπορεῖ νὰ τοῦ κάμω καὶ κακό.

— Γειά σου, παλληκάρι μου! τοῦ ἐφώναξε ὁ γεροντάκος καὶ τὸν ἐχαίδευσε στὸν ὄμοι.

Καὶ ἐξακολούθησε τὸ δρόμο του.



## 6. Φεύγουν τὰ χελιδόνια.

Απὸ τὸ ἀνοικτό μας παράθυρο προχθὲς ὁ ἄνεμος μᾶς ἔρριξε τὸ πρῶτο κίτρινο φύλλο. Τὸ ἔφερε ἀπὸ τὸν κῆπο τοῦ σπιτιοῦ μας, σὰν ἓνα μήνυμα τοῦ φθινοπώρου, ποὺ ἔφθασε.

Οὐδανὸς ἦτο συννεφιασμένος. Καὶ τὰ σπουργίτια, χωμένα στὸ βαθυπράσινο κισσό, ποὺ σκαρφαλώνει στὸν ἀντικρυνὸν τοῖχο, τὸν ἐκοίταζαν κάπως ἀνήσυχα.

Μὰ πιὸ ἀνήσυχα ἦσαν τὰ χελιδόνια. Εἶχαν μαζευθῆ τὰ περισσότερα στὸ κωδωνοστάσιο τῆς ἐκκλησίας καὶ μὲ χίλιων εἰδῶν φωνές, μαλώματα καὶ κουβέντες ἐσυζητοῦσαν γιὰ τὸ μεγάλο ταξίδι. Τὸ ταξίδι, ποὺ ἔπρεπε νὰ κάμουν ἐπάνω ἀπὸ τὰ βουνὰ καὶ ἀπὸ τὴ θάλασσα.

Μερικά, πιὸ μικρά, ποὺ τὰ ἔξεγελοῦσε τὸ κάπως χλιαρὸ ἀεράκι τοῦ φθινόπωρου, ἥσαν ὀκόμη ἀναποφάσιστα καὶ ἐλογάριαζαν νὰ μείνουν. Μὰ τὰ ἄλλα δὲν θὰ τὰ ἄφηναν μὲ κανένα τρόπο.

Σὲ μὰ στιγμὴ εἰδαμε ἔνα μαῦρο σύννεφο νὰ σηκώ-  
νεται ψηλά.<sup>3</sup> Ήσαν τὰ χελιδόνια, ποὺ γοργὰ ἔφευγαν  
μακοιά.

Τὴν ἵδια στιγμὴν ἐφάνηκε νὰ περνᾶ ἀπὸ ψηλὰ και  
ἔνα κοπάδι πελαργῶν. Μερικὰ παιδιά, ποὺ τοὺς εἶδαν,  
ἄρχισαν νὰ τοαγουσδοῦν:

Λέλεκα, ὥρα καλή,  
πάλι νὰ γυρίσης,  
μὴ μᾶς λησμονήσης.

Μόλις τρεῖς ήμέρες ἐπέρασαν ἀπὸ τότε. Καὶ νὰ τώρα ἡ πρώτη βροχή. Χονδρὴ χονδρὴ δέρνει τὰ κιτρινισμένα φύλλα τῶν δένδρων καὶ κάμνει τὸ χῶμα νὰ βγάζῃ μιὰ παράξενη υψηλωδιά.

Μαζωμένοι τώρα στὸ σπίτι μας, ὀκοῦμε τὸ τραγούδι τῆς βροχούλας καὶ θαυμάζομε τὴν ἔξυπνάδα καὶ τὴν φρονιμάδα τῶν πουλιῶν, ποὺ καταλαβαίνουν τόσο καλὰ κάθε μεταβολὴ τῆς ἐποχῆς.



## 7. Φθινόπωρο.

Φεύγουν πιὰ τὰ χελιδόνια.

Κρύωσε ό καιρός.

Πέφτουν φύλλα ἀπὸ τὰ κλώνια:

Στὸ χανδάκι μαζευθῆκαν  
κίτρινος σωρός.

Τέλειωσε τὸν τρύγο τώρα  
πιὰ κι ό ἀμπελουργός.

Κι ἥλθε εὐλογημένη ἡ ὥρα.  
ποὺ θὰ σπείρη στὸ χωράφι  
στάρι ό γεωργός.

Ο καλὸς Θεός, ποὺ βλέπει  
τὴν καλὴ σπορά,  
καὶ βροχοῦλες ὅσες πρέπει  
θὰ τοῦ στείλῃ, νᾶβγουν τόσα  
στάχυα καρπερά.

Τὸ φθινόπωρο θὰ πάγη,

θὰ ἔλθῃ ἡ χειμωνιά.

Θὰ ἔλθουν κρύα, θὰ ἔλθουν πάγοι  
καὶ ὄλοι μας θὰ μαζευθοῦμε  
στὴ ζεστὴ γωνιά.

## 8. Ὁ Ἡλιος καὶ οἱ ἀκτῖγες του.

3

‘Ο ‘Ἡλιος εἶπε ἔνα πρωὶ στὶς κόρες του, στὶς ἀκτίνες:

— Σήμερα δὲν θὰ μπορέσετε νὰ κατεβῆτε στὴ γῆ. Κοιτάξετε. Τὰ σύννεφα τῆς βροχῆς ἐστάθηκαν ἐμπρός μας καὶ δὲν θὰ σᾶς ἀφήσουν νὰ περάσετε.

— Αὐτὸ δὰ μᾶς ἔλειπε. Νὰ μείνωμε στὸ σπίτι, πίσω ἀπ’ αὐτὰ τὰ πυκνὰ σύννεφα! ἐφώναξαν δλες μαζὶ οἱ κόρες τοῦ ‘Ἡλιου.

— Καὶ ἔγω, ποὺ ἔδωκα τὸ λόγο μου στὴ Λίνα; εἶπε μὲ παράπονο μιὰ ζωηρὴ ἀκτῖνα. Πρέπει δίχως ἄλλο νὰ κάμω τὴν γιαγιούλα τῆς καλά. Ὁ γιατρὸς τῆς εἶχε εἰπεῖ: Λίνα, παρακάλει νὰ ἔχωμε αὔριο λιακάδα, γιὰ νὰ βγάλης τὴ γιαγιά σου στὸν κῆπο. Ὁ ‘Ἡλιος θὰ τὴν γιατρεύσῃ. ‘Αχ, νὰ ἡμποροῦσα νὰ σπρώξω ἔτσι αὐτὰ τὰ σύννεφα!

Βέβαια, αὐτὸ δὲν θὰ ἡμποροῦσε νὰ τὸ κάμη μόνη της ἡ μικρὴ ἀκτῖνα. ‘Ἡτο πολὺ δύσκολο. Τὴν ἄκουσαν δμως τὰ ἀδελφάκια τῆς καὶ δὲν ἥθελησαν νὰ τὴν ἀφήσουν παραπονεμένη.

— Θὰ σὲ βοηθήσωμε! τῆς εἶπαν.

Καὶ δλες μαζὶ ἀρχισαν νὰ βγάζουν μιὰ μεγάλη ζεστασιὰ καὶ νὰ τὴ φύγουν δλη ἐπάνω στὰ πυκνὰ σύννεφα. Τὰ σύννεφα ἔζεστάθηκαν πολὺ καὶ μουρμουρίζοντας, ἐπαραμέρισαν λιγάκι. Τότε, ἀπὸ μιὰ μικρὴ σκισμή, ποὺ ἐφάνηκε, ἐγλίστρησε καὶ ἐπέρασε γρήγορα ἡ μικρὴ ἀκτῖνα.

— Ἐλάτε, ἐλάτε καὶ σεῖς γρήγορα! ἐφώναξε στὶς ἀδελφές της.



‘Αμέσως καὶ οἱ ἄλλες ἀκτῖνες ἐπέρασαν ζωηρὲς ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ σύννεφα καὶ ἔχυθηκαν στὴ γῆ, μέσα στὸν κῆπο, ἐμπρὸς στὸ σπιτάκι τῆς Λίνας.

2.

‘Η Λίνα ἀπὸ πολλὴ ὥρα ἐστέκετο στὴ θύρα καὶ ἐκοίταζε ἀνυπόμονα τὸν οὐρανό. Μόλις εἶδε τὶς πρῶτες ἀκτῖνες, ἔλαμψε τὸ πρόσωπό της ἀπὸ χαρά. Σὰν ἀστραπὴ ἤτρεξε μέσα, στὴ γιαγιά της.

— Γιαγιούλα μου! ἐφώναξε. “Ελα. ”Εβγῆκε δῆλος. “Ολος δὲ κῆπος μας ἔγέμισε ἀπὸ χουσὸν φῶς. ”Ελα, νὰ σὲ πάω ἔξω.

‘Η Λίνα ἐπῆρε τὴ γιαγιά της ἀπὸ τὸ χέρι, γιατὶ ἦτο ἀκόμη πολὺ ἀδύνατη, καὶ τὴν ἔφερε σιγὰ σιγὰ ἔξω,

στὸν κῆπο. Εἶχε ἑτοιμάσει ἀπὸ πρὸν ἔνα ἀναπαυτικὸν κάθισμα, μὲν μαξιλάρι μαλακό, καὶ ἐκεῖ τὴν ἔβαλε νὰ καθίσῃ.

Ἐπάνω ἀπὸ τὴν ἄρρωστη ἀνθοῦσε καὶ ἐμοσχοβολοῦσε ἐκείνη τὴν ὥρα μιὰ γαζία. Λίγο παρὰ πέρα οἱ δάλιες καὶ τὰ χρυσάνθεμα μὲ τὰ διάφορα χρώματα, ἔχαίροντο καὶ αὐτὲς τὸν Ἡλιο. Καὶ μέσα στὴ μικρὴ στέρνα τὰ χρυσόφαρα ἐκουνοῦσαν τὴν πλατειὰ οὐρά των καὶ ἀνέβαιναν στὴν ἐπιφάνεια τοῦ διάφανου νεροῦ, γιὰ ν' ἀντικρύσουν καὶ αὐτὰ τὸ πλούσιο φῶς.

Ἡ γιαγιὰ τὰ ἔβλεπε ὅλα αὐτὰ εὐτυχισμένη, γιατὶ εἶχε πολὺν καιρὸν νὰ τὰ ἴδῃ.

— Λίνα, παιδί μου! ἔλεγε. Πόσο δημοφα εἶναι ἔδω! Πόσο καλὸ μοῦ κάμνουν οἱ ζεστὲς ἀκτῖνες τοῦ Ἡλιού! Νοιῶθω, πῶς γρήγορα θὰ γίνω καλά.

— Ναί, γιαγιούλα! ἀποκρίθηκε ἡ Λίνα. Γρήγορα θὰ γίνης καλά. Τὰ μάγουλά σου ἀρχίζουν κιόλας νὰ κοκκινίζουν. Ἀλήθεια σοῦ τὸ λέγω.

— Τὸ πιστεύω, παιδί μου. Καὶ ἂν ὁ Ἡλιος ἔβγαινε ἔτσι, δπως σήμερα, καὶ ἡμποροῦσα καὶ ἐγὼ κάθε ἡμέρα νὰ κάθωμαι ἔδω καὶ νὰ ζεσταίνωμαι, πόσο πιὸ γρήγορα τὰ μάγουλά μου θὰ ἔπαιρναν πάλι τὸ κόκκινο χρῶμα των.

— Θὰ παρακαλέσω, γιαγιά, τὸ Θεό, νὰ σοῦ στέλλῃ τὸν Ἡλιο του κάθε ἡμέρα. Γιατὶ σὲ ἀγαπῶ πολύ. Τὸ ξέρεις ἐσύ, γιαγιούλα.



### 9. Ἡλιε μου, ποῦδ' ἔρχεσαι;

- "Ἡλιε μου, ποῦθ' ἔρχεσαι ;
- Ἀπὸ τὴν Ἀνατολή.
- Τί καλὰ μᾶς ἔφερες ;
- Φέρνω μῆλα στὶς μηλιές,  
ρόδα στὶς τριανταφυλλιές.
- Φέρνω ἀηδόνια, χελιδόνια  
καὶ τὰ κρύα λειώνω χιόνια.
- Καὶ σὲ μὲ τί ἔφερες ;
- Δυὸς δροσάτα μαγουλάκια  
καὶ δυὸς κόκκινα χειλάκια.

### 10. Ὁ δεῖος Ζήσης στὴ δουλειά του.

1.

— "Ελα, νὰ καθίσωμε λίγο, μοῦ λέγει ὁ θεῖος μου,  
ποὺ τὸν εὔρηκα ἐπάνω στὴ δουλειά του. Ἐκουράσθη-  
κα σήμερα. Αὐτὴ ἐδῶ ἡ γῇ εἶναι, ἀλήθεια, πολὺ<sup>2</sup>  
δύσκολη καὶ σκληρή.

"Αφησε στὸ αὐλάκι τὰ βόδια μὲ τὸ ἀλέτρι καὶ σκου-  
πίζοντας τὸ μέτωπό του, μ' ἐπῆρε καὶ ἐκαθίσαμε στὸ  
χορτάρι, στὴν ἄκρη τοῦ χωραφιοῦ.

— "Οταν ἥμουν στὴν ἡλικία σου, ἐπόσθεσε χαμο-  
γελώντας, ἔ, ἥμουν διαφορετικός. Ἀκόμη καὶ ὡς στὸν  
περασμένο χρόνο δύσκολα ἔνοιωθα τὴν κούραση, ποὺ  
νοιώθω σήμερα.

— Μά, θεῖε μου, τοῦ εἶπα, ἐσὺ δὲν ἔκουραξεσαι  
καθόλου. Σηκώνεσαι μὲ τὰ ἔημερώματα, στέκεσαι ὅλη  
τὴν ἥμέρα ὁρθός, σὲ ψήνει ὁ ἥλιος τοῦ καλοκαιριοῦ,  
σὲ παγώνουν οἱ βοριάδες τοῦ χειμῶνα, σὲ μουσκεύουν



οί βροχές, ύποφέρεις μια σκληρὴ ζωὴ ἀπὸ τὸ πρῶι  
ώς τὸ βράδυ.

— Ναί, αὐτὸς εἶναι ἀλήθεια, μοῦ ἀποκρίθηκε. Μὰ  
πῶς θέλεις νὰ κάμω; "Οταν κανεὶς ἔχῃ παιδιά, δὲν  
συλλογίζεται τόσο τὴν κούραση. Γιατὶ πρέπει νὰ τὰ  
θρέψῃ, νὰ τὰ ντύσῃ, νὰ τὰ περιποιηθῇ, νὰ τὰ στείλῃ  
στὸ σχολεῖο. Πρέπει νὰ σκέπτεται πάντοτε γιὰ τὸ αὐ-  
θιο. Καὶ δῆλα αὐτὰ βέβαια ποτὲ δὲν ἔχουν τελειωμό.  
Τὸ ἴδιο τάχα δὲν κουράζεται καὶ ὁ δικός σου πατέρας;

2.

Τὰ βόδια κοντὰ στὸ αὐλάκι ἐκινοῦσαν τὴν οὐρά  
των ἀπ' ἔδω καὶ ἀπ' ἔκει καὶ ἐγύριζαν πότε καὶ πότε  
καὶ ἐκοίταζαν τὸ θεῖο μου μὲ τὰ μεγάλα των μάτια.  
"Ο θεῖος ἐσηκώθηκε πάλι σὲ λίγο καὶ ἐπῆγε στὸ  
ἀλέτοι του.

— "Ελα, ἐμπρός, Φλῶρο, Κοκκίνη! εἶπε. Καί, ἀφοῦ ἐχάιδευσε τὰ βόδια του, ἔπιασε πάλι τὰ χερούλια του ἀλετριοῦ.

Καθὼς τὸ ὑνὶ ἐχώνετο βαθιὰ στὸ χῶμα, συγνὰ ἐσυναντοῦσε πέτρες καὶ χονδρὲς ρίζες. Τὰ βόδια τότε ἐδιπλασίαζαν τὴ δύναμή των, ἐνῷ τὰ χερούλια τοῦ ἀλετριοῦ ὑψώνοντο ἀπότομα, δίνοντας ἕνα γρήγορο τίναγμα στὰ χέρια τοῦ γεωργοῦ. Πολλὲς φορὲς ἐπῆγαν καὶ ἥλθαν στὸ χωράφι τὰ βόδια, χωρὶς νὰ πάρουν ἀνάσα, καὶ ἐχαράκωσαν τὴ γῆ.

"Ο θεῖος μου ἀκούμποῦσε μὲ δῆλη του τὴ δύναμη στὸ ἀλέτρι. Ποὺ καὶ πού, μ' ἕνα μαντήλι ἐσκούπιζε καὶ τὸν ἰδρῶτα του, ἀνακατωμένο μὲ τὴ σκόνη, ποὺ ἐσήκωνε τὸ δργωμα.

"Υστερα ἀπὸ μισὴ δρα ἐσήμαινε ἡ καμπάνα του μεσημεριοῦ. 'Ο θεῖος ἐσταμάτησε τὸ δργωμα καὶ ἥλθε πάλι κοντά μου.

— Πῶς μπορεῖς, θεῖε, νὰ ἀντέχης σ' αὐτὴ τὴ δουλειά; τὸν ἐρώτησα.

— Συνήθεια εἶναι δλα τὰ πράγματα, παιδί μου, μοῦ ἀποκριθήκε. Εἶδα καὶ ἄλλους νὰ κουράζωνται περισσότερο ἀπὸ μένα. Μὰ ἔλα. Πᾶμε τώρα νὰ φάμε, γιατὶ εἶναι μεσημέρι.

— Στὴν αὐλὴ του σπιτιοῦ τὰ παιδιὰ του θείου μου ἔπαιζαν μὲ γέλια καὶ μὲ φωνές. "Οταν μᾶς εἶδαν νὰ πλησιάζωμε, ἔτρεξαν καὶ μᾶς ἀγκάλιασαν χαρούμενα.

— Βλέπεις; μοῦ εἶπε δ θεῖος μου εὐχαριστημένος. Τὴν δρα, ποὺ ἐγὼ δουλεύω ἐκεῖ κάτω, τὰ ἐξαδελφάκια σου ἐδῶ παίζουν, πηγαίνουν στὸ σχολεῖο, τρώγουν, πίνουν καὶ κοιμοῦνται μὲ τὴν ἄνεσή των. Εἶναι χαρούμενα. Καὶ αὐτὸ μὲ κάμνει ἐμένα πολὺ εύτυχισμένο. Τόσο. ποὺ νὰ μὴ λογαριάζω πιὰ τὴν κούραση.



## 11. Ή μαμά γιορτάζει.

Μαννούλα, τὰ λουλούδια μας,  
γιά ιδές, στὸ περιβόλι  
σήμερα κάμνουν σχόλη,  
ποὺ σχόλη ἔχεις καὶ σύ.

Κι ἐγώ πήγα στὰ πιόμορφα,  
τὰ σύναξα ἔνα ἔνα  
καὶ τάφερα σὲ σένα,  
μαννούλα μου χρυσή.

Πάρ' τα. Στὸ κάθε φύλλο των  
φιλάκια σὰν βροχούλα.  
Κάθε φιλὶ καὶ εύχούλα  
μὲ λόγια μυστικά.

Κι ἄν θέλης, μάννα, ἀγνότερο  
λουλούδι στὴ γιορτή σου,  
νά, πάρε τὸ παιδί σου  
καὶ φίλα το γλυκά.

## 12. Κάμε τὸν πατέρα μας καλά.

1.

Μιὰν ἡμέρα, ἐκεῖ ποὺ δὲ κὺρο Μιχάλης ἔκουθαλοῦσε σανὸ μὲ τὸ κάρρο, ἔπεσε καὶ ἐκτύπησε πολύ.

“Οταν τὸν ἔφεραν στὸ σπίτι του, ἦτο ἀναίσθητος. Δυὸς ὕδρες ἐπέρασαν, ὥσπου νὰ ἔλθῃ στὸν ἑαυτό του.

‘Η Ζωίτσα καὶ δ Γιῶργος, τὰ δυό του παιδιά, εἶχαν τρομάξει πολύ. ‘Επῆγαν καὶ ἔζάρωσαν σὲ μιὰ γωνιὰ καὶ ἔκλαιαν, χωρὶς νὰ μιλοῦν. ‘Υστερα ἡ Ζωίτσα ἐπῆρε τὸ Γιῶργο ἀπὸ τὸ χέρι καὶ ἤλθαν ἐμπρὸς στὸ εἰκόνισμα τῆς Παναγίας.

‘Εκεὶ τὰ δυὸ παιδιά ἔσκυψαν καὶ ἔκαμαν τὸ σταυρό των.

— Μητέρα τοῦ Χριστοῦ εἴπε ἡ Ζωίτσα. Γλυκειὰ Παναγίτσα, σὲ παρακαλοῦμε, κάμε γρήγορα τὸν πατέρα μας καλά. Εἶναι κρῖμα νὰ ὑποφέρῃ. Ποτὲ δὲν μᾶς ἐπίκρανε. Μὰ οὕτε καὶ ἐμεῖς τὸν ἐπικράναμε ποτέ. Λυπήσου μας, Παναγίτσα, καὶ ἀκουσε τὴν προσευχή μας.

“Οταν ἐτελείωσαν τὴν προσευχή των τὰ δυὸ παιδιά, αἰσθάνθηκαν μιὰ μεγάλη χαρά. Τοὺς ἐφάνηκε, πώς ἡ Παναγίτσα τὰ ἐκοίταζε γελαστή.





“Ολη τή νύκτα ή Ζωίτσα δὲν ήμπόρεσε νὰ κλείση μάτι.

Μεσάνυκτα κοντά, ἐσηκώθηκε σιγά σιγά καὶ ἐπῆγε σιμὰ στὸ κρεββάτι τοῦ πατέρα της. “Ἐσκυψε στὸ πρόσωπό του, γιὰ ν' ἀκούση τὴν ἀναπνοή του.

— Ποιός εἶναι; ἐρώτησε ὁ κύριος Μιχάλης.

— Τί θέλεις, παιδί; Γιὰ τί ἐσηκώθηκες;

— “Ηθελα νὰ ίδω, πατέρα, τί κάμνεις. Δὲν μπορῶ νὰ κοιμηθῶ.

— Εὐγαριστῶ, Ζωίτσα μου, εἶμαι καλύτερά τώρα! εἶπε ὁ πατέρας μὲ γλυκειὰ φωνή. “Ελα νὰ μὲ φιλήσης καὶ πήγαινε νὰ κοιμηθῆς ήσυχα. Γιατὶ αὔριο ή μεθαύριο θὰ εἶμαι καλά.

“Οπως εἶπε ὁ κύριος Μιχάλης, ἔτσι καὶ ἔγινε. Σὲ δυὸ

ἥμέρες ἦτο ἐντελῶς καλὰ καὶ ἔπιασε πάλι τὴ δουλειά του, ὅπως πρίν.

Ἡ Ζωίτσα καὶ δ Γιώργος ἦσαν πάλι πολὺ εὔτυχισμένοι καὶ πάντοτε εὐχαριστοῦσαν τὴν καλὴν Παναγία, ποὺ ἔσωσε τὸν προστάτη των.

### 13. Κάμε με καλά.

Παναγιά μου, ἐσύ Ἐλεοῦσα,

ποὺ κεριά σου κουβαλοῦσα

καὶ ἀνθια τί πολλά,

κάμε με καλά.

"Ἄρρωστο ἔχω τὸ χεράκι

μοῦ τὸ τρύπησε ἀγκαθάκι

στὸ βουνὸν ψηλά.

Κάμε με καλά.

Κι ἐγώ πάλι θὰ ἔλθω πίσω,

μπρὸς στὴ χάρη σου ν' ἀφήσω

λούλουδα πολλά.

Κάμε με καλά.

### 14. Οἱ τρεῖς ἀδελφοῦλες.

Τρεῖς ἄγριες ἔλιες εἶχαν φυτρώσει ἐπάνω σ' ἔνα λόφο. Γύρω των δὲν ἦσαν ἄλλα δένδρα. "Οταν ἐφυσοῦσε δυνατὸς ἀνεμος, ἔκαμνε καὶ τὰ τρία δενδράκια νὰ τρέμουν καὶ νὰ γέρνουν ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἑκεῖ." Ετσι

ἐκινδύνευσαν πολλὲς φορὲς νὰ ἔεργοις ωθοῦν οἱ τρεῖς  
ἀδελφοῦλες καὶ νὰ στρωθοῦν στὸ χῶμα.

Κάποτε ἡ μιὰ ἀπὸ τὶς τρεῖς εἶπε:

— Ἀγαπημένες μου ἀδελφοῦλες. Τὸ μέρος, ποὺ  
ἔφυτρόσαμε, εἶναι πολὺ ἄσχημο. Καὶ ἔμεις εἴμαστε  
ἀκόμη μικρὲς καὶ ἀδύνατες. "Αντίδος τώρα ἐγλυτώσαμε  
ἀπὸ τὸ ἔεργοις ωμα, εἶναι γιατί, τὴν ὥρα ποὺ μᾶς ἐλύγιζε  
ὅτι ἀνεμος, ἐπροφθάναμε καὶ ἐκρατιόμαστε ἡ μιὰ ἀπὸ  
τὴν ἄλλη.

Νομίζω λοιπόν, πῶς θὰ ἐκάμναμε καλύτερα, ἀν  
ἔσμιγαμε γρήγορα τὰ κλαδιά μας, γιὰ νὰ γίνωμε καὶ  
οἱ τρεῖς σὰν ἔνα δένδρο.

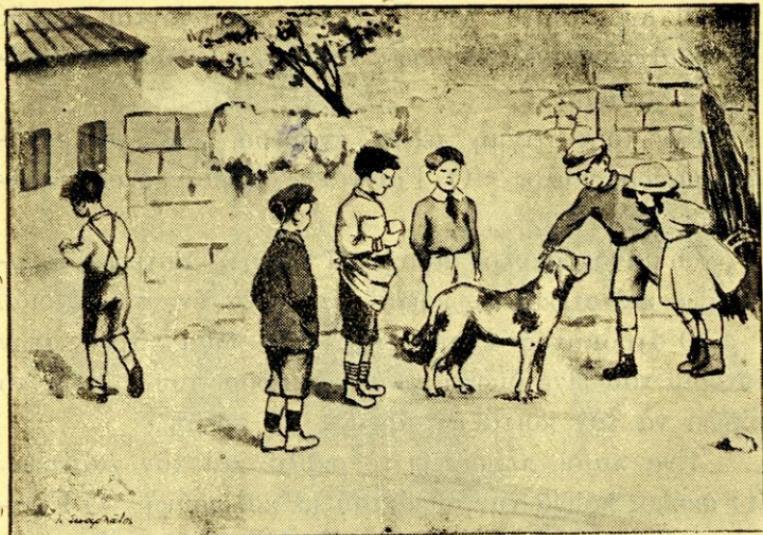
— Πολὺ σωστά, εἶπαν οἱ ἄλλες δυὸς ἀγριελιές.  
"Ας γίνωμε λοιπὸν καὶ οἱ τρεῖς σὰν ἔνα δένδρο.

Απὸ ἐκείνη τὴν ἡμέρα ἄρχισαν ν' ἀπλώνουν τὰ κλα-  
διά των καὶ οἱ τρεῖς, ὥσπου σὲ λίγον καιρό, ὅποιος  
τὶς ἔβλεπε ἀπὸ μακριά, ἐνόμιζε πῶς ήταν ἔνα δένδρο.

Τοῦ κάκου τώρα ὁ ἀνεμος ἐφυσοῦσε δυνατά! Οἱ  
τρεῖς ἀδελφὲς δὲν ἐφοβοῦντο πιὰ τίποτε. "Απλωσαν  
καὶ τὶς ρίζες των στὴ γῆ καὶ σιγὰ σιγὰ ἐδυνάμωσαν  
καὶ τὸν κορμό των. "Ηλθαν ὑστερα καὶ οἱ ἀνθρωποι  
καὶ τὶς ἐμπόλιασαν καὶ ἔτσι ἐκαρποφόρησαν κιόλας.

Καὶ λέγουν, πῶς ἀκόμη ζοῦν ἀχώριστες οἱ τρεῖς  
ἀγαπημένες ἀδελφοῦλες ἐπάνω στὸν ψηλό λόφο.





## 15. Τὸ ἀτρόμητο παλληκάρι.

‘Ο Γιαννάκης διηγεῖται τὰ κατορθώματά του καὶ οἱ συμμαθητές του τὸν ἀκούουν.

— “Ημουν, λέγει, στὸ δάσος καὶ ἐμάζευα κούμαρα. Κάτι κούμαρα τόσα. ”Εξαφνα ἀκούω ἔνα θόρυβο, ποὺ ἔφθανε ἀπὸ τοὺς κοντινοὺς θάμνους. Σηκώνω τὸ κεφάλι μου καὶ τίν νὰ ἴδω; ”Ένα ἀγρίμι. ”Ένα ἄγριο ζῶο, πιὸ ψηλὸ καὶ ἀπὸ μένα, μὲ κεφάλι μυτερὸ καὶ μὲ δρόμα τεντωμένα τὰ αὐτιά του.

”Εμοιαζε μὲ λύκο. Λύκος θὰ ἥτο. Δὲν χάνω λοιπὸν καιρό. Τρέχω κοντά του, σηκώνω τὸ καλάθι, ποὺ ἐκρατοῦσα, καὶ τοῦ δίνω μιὰ στὰ μοῦτρα. Τὸ ἀγρίμι ἐπόνεσε. ”Ἐβαλε κάτω τὴν οὐρά του καὶ ἐπῆρε δρόμο.

— Στάσου λοιπόν, γὰ σοῦ δείξω ἐγώ, τοῦ φωνάζω. Καὶ κάμνω, πὼς θὰ τὸ κυνηγήσω ἀκόμη. Τὸ ἀγρίμι ἔχαμθηκε.

Οἱ συμμαθητὲς τοῦ Γιαννάκη κοιτάζονται μεταξύ των καὶ κρυφογελοῦν, σὰν νὰ λέγουν, πὼς αὐτὰ εἰναι παραμύθια.

Τὴν ἵδια στιγμὴ περνᾶ ἀνάμεσά των ἔνας μεγάλος μανδρόσκυλος. Ὁ Γιαννάκης τρομαγμένος παραμερίζει.

‘Ο μανδρόσκυλος προχωρεῖ λίγο. “Υστερα ἔναν γυρίζει καὶ στέκεται, κοιτάζοντας ἔνα ἔνα τὰ παιδιά.

‘Ο ἀτρόμητος Γιαννάκης, ποὺ λίγο πρὸν στὴν ίστορία του εἶχε διώξει τὸ λύκο, τώρα ποὺ βλέπει τὸ σκύλο νὰ τὸν κοιτάζῃ, ἀρχίζει νὰ τρέμη.

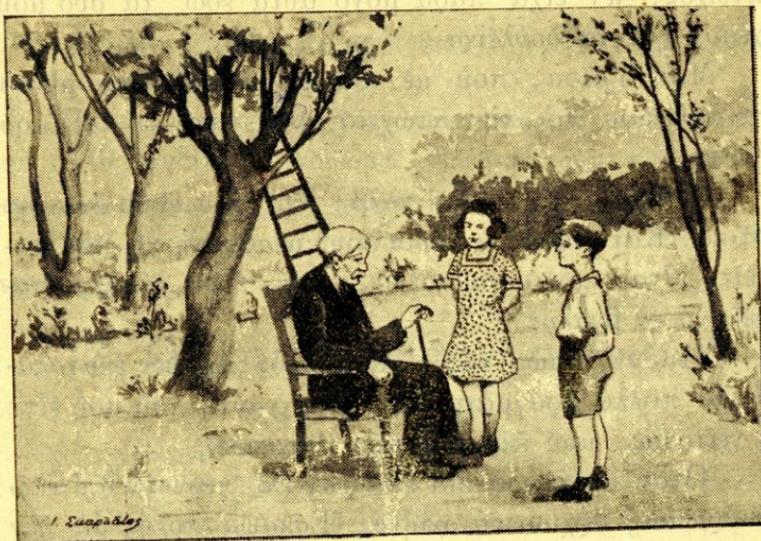
“Ἐνα παιδί πλησιάζει τὸ σκύλο καὶ τὸν χαϊδεύει. ‘Ο σκύλος κουνᾶ τὴν οὐρά του μὲ καλωσύνη. Ὁ Γιαννάκης βρίσκει τὸν καιρὸν καὶ τὸ βάζει στὰ πόδια.

## 16. Ὁ παπποῦς καὶ ἡ ἀχλαδιά.

Ἐίναι πολὺ ἥλικιωμένος ὁ παπποῦς τῆς Ἐλένης. Τὰ μαλλιά του εἶναι κατάλευκα. Περπατεῖ μὲ δυσκολία, ἀκουμπάντας σ' ἔνα φαβδί. Μὲ κόπο ἔχωροίζει καὶ ἀκούει τὰ πρόσωπα, ποὺ τοῦ μιλοῦν.

Τί εὔκολα δημοσιεύεται ἀπὸ τὴ φωνή των τὰ ἐγγονάκια του, τὴν Ἐλένη καὶ τὸ Θάνο! Καὶ πόσο τὰ ἀγαπᾶ! “Οταν αὐτὰ τοῦ χαϊδεύουν τὰ χέρια, μιὰ λάμψη χύνεται στὸ πρόσωπό του καὶ θαρρεῖς, πὼς κάνονται ὅλες οἱ ζαρωματιὲς ἀπὸ τὰ μάγουλά του.

‘Ο παπποῦς ἔρει πολλές, παραπολλὲς ίστορίες. Καὶ δταν μιλῇ, ὅλοι τὸν ἀκούονταν μὲ εὐχαρίστηση καὶ μὲ προσοχῇ.



Μιὰν ἡμέρα δὲ παππούς ἐκάθητο στὸν κῆπο, κάτω ἀπὸ μιὰ μεγάλη ἀχλαδιά. Τὰ παιδιὰ εἶχαν φέρει μιὰ σκάλα καὶ ἀνέβηκαν νὰ κόψουν τρία ἀχλάδια, πὸν εἶχαν λησμονηθῆ ἐπάνω στὸ δένδρο.

‘Η Ἐλένη ἔκαθάρισε ἔνα ἀπ’ αὐτὰ καὶ τὸ ἔδωκε στὸν παπποῦ. ‘Ἐκεῖνος τὸ ἐπήρε καὶ ἄρχισε νὰ τὸ μασᾶ λίγο λίγο, γιατὶ δὲν εἶχε καὶ πολλὰ δόντια.

Μιὰ στιγμὴ δὲ παπποῦς ἔχαμογέλασε.

— Πρόπει νὰ σᾶς διηγηθῶ, εἶπε, πῶς αὐτὴ ἡ ἀχλαδιὰ βρίσκεται ἐδῶ, στὸ μέρος ποὺ καθόμαστε.

Καὶ ἄρχισε νὰ λέγῃ μιὰ μικρὴ ἴστορία.

### 1.

— Ἔδω καὶ πενήντα τόσα χρόνια, δῆλος αὐτὸς δὲ κῆπος, παιδιά μου, ἦτο ἔνας τόπος γυμνός, χωρὶς δένδρα. Ἐγὼ ἡμουν τότε μικρὸς καὶ πολὺ

πτωχός.. Δὲν εἶχα παρὰ μόνο αὐτὰ ἔδω τὰ δυό μου  
χέρια, γιὰ νὰ δουλεύω.

Μιὰν ήμέρα, ποὺ μὲ παράπονο ἐμιλοῦσα μὲ τὸ  
γείτονά μου γιὰ τὴν πτώχεια μου, γυρίζει καὶ μοῦ  
λέγει:

— Θέλεις νὰ ζήσης καλά: Θὰ σοῦ εἰπῶ ἔνα μυ-  
στικό. Κάτω ἀπὸ τὰ πόδια σου, μέσα στὴ γῆ ποὺ πα-  
τεῖς, εἶναι χρυσμένα πολλὰ λεπτά. "Αν ξέρης, μπο-  
ρεῖς νὰ τὰ βγάλῃς.

"Ημουν, ὅπως σᾶς εἶπα, μικρὸς καὶ δὲν ἐκαταλά-  
βαινα πολλὰ πράγματα. 'Ως τόσο, αὐτὸ ποὺ μοῦ εἶπε  
ὅ γείτονας, μοῦ ἔκαμε μεγάλη ἐντύπωση.

"Οταν ἐνύκτωσε καὶ ἔπαινσαν νὰ περνοῦν ἀπ' ἔδω  
ἄνθρωποι, ἄρχισα νὰ σκάβω. "Εσκαψα πολύ, μὰ δὲγ  
ευρῆκα οὕτε ἔνα τάλληρο.

Τὴν ἄλλην ήμέρα τὸ πρωί, ὁ γείτονάς μου εἶδε  
τὸ λάκκο, ποὺ εἶχα ἀνοίξει τὴν νύκτα, καὶ ἔβαλε τὰ γέ-  
λια. 'Εγὼ ἐθύμωσα πολύ, ποὺ μ' ἐπερίπαιξε ἔτσι, καὶ  
ἐκατέβασα τὰ μοῦτρα μου.

— "Ελα, ἔλα, μοῦ εἶπε ἔκεινος. Μὴ θυμώνεις.  
Δὲν ἔκαμες δὰ καὶ ἄδικα τὸν κόπο. Νά, πάφε αὐτὸ τὸ  
δενδράκι καὶ φύτευσέ το. Σοῦ τὸ χαρίζω. Φύτευσέ το  
στὸ λάκκο, ποὺ ἀνοίξεις, περιποιήσου το καὶ θὰ ἴδης.  
Σὲ μερικὰ χρόνια, αὐτὸ θὰ σοῦ δώσῃ ὅσα λεπτὰ δὲν  
ἡμπτόρεσες νὰ βρῆς δουλεύοντας ὅλη τὴν νύκτα.

"Έκαμα ὅπως μ' ἐσυμβούλευσε ὁ γείτονάς μου  
Ἐφύτευσα τὸ δενδράκι.

Τὸ δενδράκι τότε ἤτο μιὰ σταλιά.

"Ομως χρόνο μὲ τὸ χρόνο ἐμεγάλωνε καὶ στὸ τέ-  
λος ἔγινε αὐτὴ ἡ μεγάλη ἀχλαδιά, ποὺ βλέπετε. Οἱ  
ώραιοι καρποί, ποὺ κάμνει τόσα χρόνια ἀπὸ τότε,

μιοῦ ἔδωκαν πολὺ περισσότερα, ἀπὸ ὅσα ἔζητοῦσα  
σκάφτοντας.

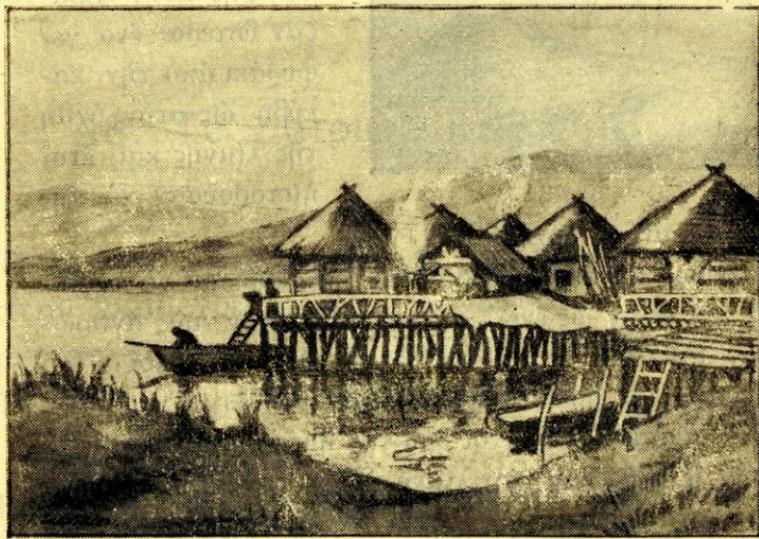
“Υστερα ἐφύτευσα ἐδῶ γύρω καὶ ἄλλες ἀγλαδίες  
καὶ ἄλλα δένδρα καρποφόρα. Βλέπετε τώρα τί ὡραιοῖς  
καὶ τί πλούσιος εἶναι ὁ κῆπος μας!

Ποτὲ δὲν ἐλησμόνησα τὴν καλὴ συμβουλὴν γεί-  
τονά μου.

## 17. Οἱ κατοικίες τῶν παλαιῶν ἀνθρώπων.

Ἡ Φωτεινὴ ἐρώτησε μιὰν ἡμέρα τὸ θεῖο της:

— Εἶναι ἀλήθεια, θεῖε Ἀνδρέα, πὼς μιὰ φορὰ  
οἱ ἀνθρωποι ἔζουσαν πάνω στὰ δένδρα ἢ μέσα σὲ  
σπηλιές;



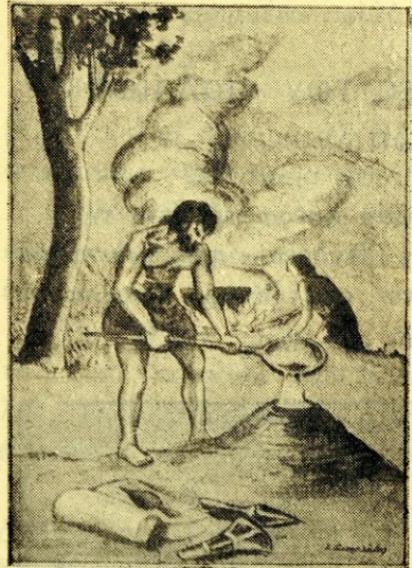
— Ἀλήθεια εἶναι, ἀποκρίθηκε ἐκεῖνος. Ἀργό-  
τερα ὅμως ἔκτιζαν καλύβες μὲ ἄχυρα καὶ μὲ λάσπη καὶ

ἔμεναν μέσα . " Άλλοι πάλι ἔφτειαναν ξύλινα σπίτια  
μέσα σὲ λίμνες .

— Μέσα στὸ νερὸ σπίτια ! ἔκαμε ἡ Φωτεινή . Καὶ  
πῶς τὰ ἔφτειαναν ἔκει μέσα ;

— " Εκοβαν δένδρα , ἐπελεκοῦσαν τοὺς κορμούς των  
καὶ ἔκαμναν ἔτσι πε-  
λώριους πασσάλους .

Τοὺς πασσάλους τοὺς  
ἔμπηγαν ἔπειτα βα-  
θιὰ στὸ βυθὸ τῆς λί-  
μνης καὶ ἐπάνω σ'  
αὐτοὺς ἐστερέωναν  
ἄλλους κορμούς δέν-  
δρων , γιὰ νὰ φτειά-  
σουν τὸ πάτωμα τῆς  
καλύβης των . " Εβα-  
ζαν ὑστερα ἔνα γε-  
φυράκι ἀπὸ τὴν κα-  
λύβῃ ώς στὴν ὅχθη  
τῆς λίμνης καὶ ἔτσι  
ἡμποροῦσαν νὰ πη-



γαίνουν καὶ νὰ ἔρχωνται .

" Ομως τὰ ἄγρια θηρία δὲν ἡμποροῦσαν νὰ πηγαί-  
νουν καὶ αὐτὰ ως ἔκει , γιὰ νὰ πειράξουν τοὺς ἀνθρώ-  
πους . Γιατὶ οἱ ἀνθρωποι , ὅταν ἥθελαν , ἔβγαζαν τὸ  
γεφυράκι καὶ ἥσαν ἀσφαλισμένοι .

Οἱ ἀνθρωποι ἔκεινοι δὴ τὴν ἡμέρα ἐπήγαιναν στὸ  
κυνήγι ἡ ἐψάρευαν στὴ λίμνη . Καὶ ὅταν τὸ βράδυ ἐγύ-  
ριζαν στὰ σπίτια των , ἥσαν πολὺ κουρασμένοι . Οἱ  
δουλειές των ἐγίνοντο πολὺ δύσκολα , γιατὶ δὲν εἶχαν  
ἔργαλεῖα . Δὲν εἶχαν οὔτε σφυριά , οὔτε πριόνια , οὔτε  
τσεκούρια , οὔτε τίποτε ἀπὸ ὅσα ἔχομε ἐμεῖς σήμερα .

— Μὰ ὅλα αὐτὰ πῶς τὰ ξέρεις ἐσύ, θεῖε, ἀφοῦ δὲν ἔξουσες στὴν ἐποχὴν ἐκείνη; ἐρώτησε σαστισμένη ἡ Φωτεινή.

— Εἶναι, παιδί μου, σήμερα πολλοὶ ἄνθρωποι, ποὺ μελετοῦν τὴν παμπάλαιη ἐκείνη ἐποχὴν καὶ μᾶς διδάσκουν. Ψάχνοντας λοιπὸν αὐτοί, εὑρῆκαν μέσα σὲ πολλὲς σπηλιές ἀπομεινάρια ἀπὸ κάποια ἐργαλεῖα χονδροκαμωμένα, πέτρινα τσεκούρια καὶ πέτρινα ὅπλα. Εὗρῆκαν ἀκόμη σὲ μερικὲς σπηλιές καὶ κόκκαλα ἀνθρώπων, κρανία, χέρια, πόδια. Ἀπὸ αὐτὰ ὅλα ἐκατάλαβαν, πῶς ἔξουσαν οἱ ἄνθρωποι ἐκείνη τὴν ἐποχήν.

Ἐπειτα σιγὰ σιγὰ μὲ τὰ χρόνια, οἱ ἄνθρωποι ἔφτειασαν καλύτερα ἐργαλεῖα. Εὗρῆκαν τὰ μέταλλα, ἔκοψαν τὴν πέτρα, ἔφτειασαν τοῦβλα, τσιμέντα, ἔλειωσαν τὸ σίδερο καὶ ἔκαμαν στὸ τέλος τόστ πράγματα, ποὺ τὰ βλέπομε σήμερα γύρω μας καὶ θαυμάζομε.

## 18. Τὸ πατρικό μου σπίτι.

Ἐκεῖ, ποὺ ἔνας νερόμυλος γυρίζει, στὴν ἄκρη τοῦ χωριοῦ, μοναχικό, μὲς στ’ ἄνθη στέκει ὀλάσπρο ἔνα σπιτάκι.

Τὸ σπίτι μου εἶναι αὐτὸ τὸ πατρικό.

Κεῖ μέσα δυὸ καρδιές κτυποῦν γιὰ μένα,  
γεμάτες μὲ λαχτάρες μυστικές.  
Τῆς μάννας μου ἡ καρδιὰ καὶ τοῦ πατέρα.  
Ποιές ἄλλες εἶναι τέτοιες πιὸ γλυκείες;

Κεῖ μέσα ἡταν ἡ κούνια μου, ἐκεῖ μέσα  
τὴν πρώτη μου εἶχα μάθει προσευχή.

Τὸ πρῶτο ἐκεῖ ὧνειρεύθηκα ὅνειρό μου,  
ποὺ ἀργὰ μοῦ τὸ ἐνανούριζε ἡ βροχή.

Φτωχούλι μου σπιτάκι, δὲν σ' ἀλλάζω,  
κι ἀν μούδιναν παλάτι ἀρχοντικό.

Γιατ' ἔνα μοναχὰ στὸν κόσμο ὑπάρχει  
σπιτάκι ἀγαπημένο πατρικό.

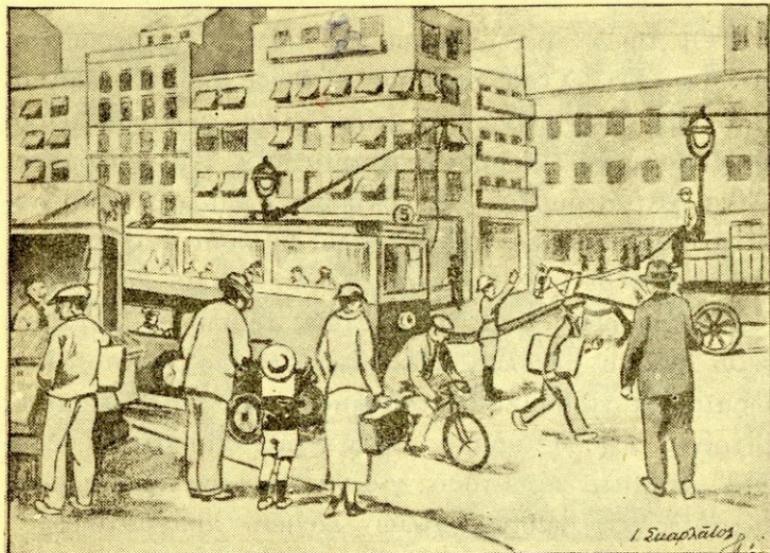
## 19. Ἡ ζωὴ καὶ τὰ κτίρια τῆς πόλης.

Πρωὶ πρωὶ ἀρχίζει ἡ ζωὴ στοὺς δρόμους τῆς πόλης. Οἱ νοικοκυρὲς ἀνοίγουν τὰ παράθυρα καὶ παίρνουν τὸ γάλα ἀπὸ τὸ γαλατᾶ. "Υστερα πηγαίνουν στὴν ἀγορὰ ἥ περιμένουν νὰ περάσῃ ἀπὸ τὴ γειτονιὰ ὁ λαχανοπώλης ἥ τὸ παιδὶ τοῦ παντοπώλη τῆς συνοικίας.

Δυνατὲς σφυρίκτρες ἀπὸ τὰ ἐργοστάσια καλοῦν τοὺς ἐργάτες στὴ δουλειὰ. "Ενας ψόρυβος ἀκούεται σὲ λίγο ἀπὸ τὶς μηχανὲς καὶ ἀπὸ κάθε καπνοδόχο ἀρχίζει ν' ἀνεβαίνη ψηλὰ ὁ καπνός.

Τὰ τράμ, τὰ αὐτοκίνητα, τὰ λεωφορεῖα τρέχουν ἀπὸ τὸ ἔνα μέρος τῆς πόλης στὸ ἄλλο καὶ κουβαλοῦν κόσμο, ποὺ πηγαίνει στὶς δουλειές του. Σπάνια νὰ ἴδῃ κανεὶς κανένα ἀμάξι ἥ κανένα κάρρο.

Τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα ἀνοίγουν. Μερικοὶ ὑπάλληλοι καθαρίζουν τὸ πεζοδρόμιο. "Άλλοι τακτοποιοῦν τὰ πράγματα, γιὰ νὰ φαίνωνται ωραῖα στοὺς πελάτες.



Ι. Σφακιανάκης

— 'Εφημερίδες!... φωνάζουν οι ἐφημεριδοπώλες καὶ τρέχουν βιαστικὰ ἀπὸ τὸν ἔνα δρόμο στὸν ἄλλο.

Μὰ καὶ ἄλλοι μικροπωλητὲς μὲ τὶς φωνές των ζωηρεύουν τὶς συνοικίες.

Τὰ παιδιὰ πηγαίνουν στὸ σχολεῖο. Βαδίζουν στὰ πεζοδρόμια. Καὶ δταν θέλουν νὰ περάσουν ἀπὸ τὸ ἔνα πεζοδρόμιο στὸ ἄλλο, προσέχουν πολύ. Ἀλλιῶς, ἀπὸ τὰ πολλὰ αὐτοκίνητα μπορεῖ νὰ κινδυνεύσῃ ἡ ζωὴ των.

Τὶς ἡμέρες, ποὺ δὲν ἔχουν σχολεῖο, τὰ παιδιὰ πηγαίνουν στὸ δημόσιο κῆπο. Ἐκεῖ ὅμως δὲν μποροῦν, ὅπως ἄλλοι, νὰ κυλισθοῦν στὸ χορτάρι. Οὕτε νὰ ἐγγίξουν κανένα λουλούδι. Ἔνας φύλακας, ποὺ εἶναι ἐκεῖ, τὰ ἐμποδίζει, γιατὶ ὁ κῆπος πρέπει νὰ εἶναι πάντοτε περιποιημένος, καθαρὸς καὶ ωραῖος.

2.

Οἱ πιὸ κεντρικοὶ δρόμοι τῆς πόλης εἶναι στρωμένοι μὲ ἄσφαλτο. Στοὺς δρόμους αὐτούς, ἀπὸ τὴν μιὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, τὰ κτίρια εἶναι ψηλὰ καὶ ὁμορφοφτειασμένα. Μερικὰ ἀπὸ αὐτὰ δὲν εἶναι κατοικίες. Εἶναι καταστήματα, ποὺ ἀνήκουν σ' ὅλους τοὺς πολῖτες καὶ ὀνομάζονται γι' αὐτὸ δημόσια ἢ δημοτικά. Τέτοια εἶναι ἡ Νομαρχία, τὸ Δημαρχεῖο καὶ ἄλλα.

Τοὺς δρόμους καὶ τὶς πλατεῖες τῆς πόλης φωτίζουν κάθε βράδυ μεγάλες ἡλεκτρικὲς λάμπες. Καὶ εἶναι ώραια τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα μὲ τὶς φωτισμένες βιτρίνες των. Ο κόσμος, ποὺ περνᾶ ἀπὸ τὰ πεζοδρόμια, σταματᾷ κάθε τόσο, γιὰ νὰ θαυμάσῃ ἀραδιασμένα σ' αὐτὲς τὶς βιτρίνες χῆλιων λογιῶν πράγματα.

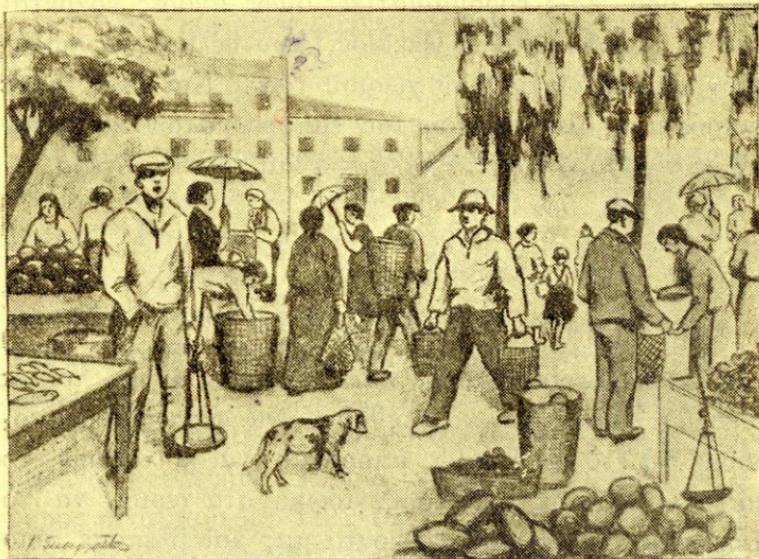
## 20. Οἱ λαϊκὲς ἀγορές.

1.

“Ω, τὶ σπρώξιμο γίνεται σ' ἔκείνη τὴν πλατεῖα! Μόλις μπορεῖ κανεὶς νὰ περάσῃ. Καὶ ἂν βιάζεται μάλιστα, πρέπει νὰ κάμη γύρους. Μὰ καὶ πάλι θὰ περάσῃ ἀνάμεσα ἀπὸ τραπέζια, καλάθια, σακκιά, ποὺ θὰ τὸν ἐμποδίζουν σὲ κάθε βῆμα. Τί συμβαίνει; Γιὰ τί ὅλος αὐτὸς ὁ θόρυβος καὶ οἱ φωνές;

Στὴν πλατεῖα ἔκείνη γίνεται ἡ ἑβδομαδιάτικη λαϊκὴ ἀγορὰ τῆς συνοικίας. Τέτοιες ὑπαίθριες ἀγορὲς γίνονται σὲ κάθε συνοικία τῆς πόλης, μιὰ κάθε ἑβδομάδα. Σήμερα ἔδω καὶ αὔριο ἔκει.

Οἱ πωλητὲς ἔχουν ἔκει ἀπλωμένα ὅλα τὰ πράγματά



των. Λαχανικά, δημοτικά, δσπρια, πουλερικά, κρέατα, ψάρια, ἀποικιακά, πανικά, διάφορα σκεύη μαγειρικά, ἔργα λεῖα, βάζα, γυαλικά καὶ ἄλλα. Καὶ ὁ κόσμος, ποὺ σπρώχνεται, περνᾶ καὶ τὰ βλέπει καὶ ἀγοράζει ὅ,τι τοῦ ἀρέσει. Νοικοκυρὸς μὲ σακούλες καὶ μὲ δίκτυα, ὑπηρέτριες μὲ ἀσπρες ποδιές καὶ ἄλλοι περίεργοι περνοῦν, πηγαίνοντας, ἔχοντας, κοιτάζοντας, σταματοῦν καὶ παζαρεύοντας ἢ προχωροῦν.

"Αν τύχη κανεὶς νὰ βιάζεται γιὰ νὰ περάσῃ, μπορεῖ ν' ἀναποδογυρίσῃ καὶ κανένα καλάθι μὲ μῆλα ἢ νὰ γλιτστρήσῃ σὲ καμμιὰ φλούδα καὶ νὰ πέσῃ.

Δὲν θὰ ἥτο τάχα καλύτερο νὰ περιμένῃ κανεὶς στὸ σπίτι του δλους αὐτοὺς τοὺς πωλητές, ποὺ οἱ περισσότεροι περνοῦν ἀπὸ τοὺς δρόμους καὶ διαλαλοῦν τὰ ἐμπορεύματά των; "Ω, βέβαια, αὐτὸ δὲν θὰ μᾶς ἐκού-

ραζε τόσο. Στὶς ἑβδομαδιάτικες δύμως ἀγορὲς ἔχονται ἀπὸ τὰ χωριὰ καὶ δῆλοι ἐκεῖνοι, ποὺ θέλουν νὰ πωλήσουν τὰ προϊόντα τοῦ χωριοῦ των. Καὶ ἔτσι ἔχομε ἐμπρός μας δῆλα τὰ εἰδὴ τῶν ἐμπορευμάτων καὶ μποροῦμε ν' ἀγοράσωμε τὰ καλύτερα καὶ τὰ φημνότερα.

2.

Στὶς διάφορες αὐτὲς λαϊκὲς ἀγορὲς ἔχομε πολλὲς εὔκολίες. Μποροῦμε νὰ γευθοῦμε ἔνα φαγώσιμο, μποροῦμε νὰ τὸ μυρίσωμε, μποροῦμε νὰ κοιτάξωμε τὸ κάθε τι στὸ φῶς, νὰ τὸ ζυγίσωμε στὰ χέρια, νὰ τὸ ἀπλώσωμε. Τὰ ἔχομε δῆλα κοντά μας καὶ βλέπομε ποιὸ ἔχει τὴν καλύτερη ποιότητα.

Δὲν εἶναι καθόλου εὔκολο νὰ τρέχωμε τὸ ἵδιο ἀπὸ κατάστημα σὲ κατάστημα. Οὕτε νὰ μπαίνωμε σ' ἔνα κατάστημα, νὰ μᾶς δείχνουν τὸ κάθε τι καὶ νὰ μὴν ἀγοράζωμε τίποτε. ‘Υποχρεώνόμαστε πολλὲς φορὲς ν' ἀγοράσωμε ἐκεῖ κάτι καὶ ἂς μὴ μᾶς ἀρέση.

Σὲ κάθε πόλη ὑπάρχουν βέβαια καὶ οἱ μόνιμες ἀγορές. Λαχαναγορές, ψαράδικα, κρεοπωλεῖα καὶ ἄλλα. Καὶ ἐκεῖ μπορεῖ κανεὶς νὰ διαλέξῃ, γιατὶ καὶ ἐκεῖ εἶναι ἀραδιασμένα πολλῶν λογιῶν πράγματα, μὲ τὶς τιμές των μάλιστα σημειωμένες.

Μὰ οἱ ἀγορὲς αὐτὲς εἶναι μακριὰ ἀπὸ τὶς συνοικίες. Εἶναι σχεδὸν πάντοτε στὸ κέντρο τῆς πόλης. Καὶ ἡ κάθε μιὰ νοικοκυρὰ τὸ συλλογίζεται πολὺ νὰ πηγαίνῃ κάθε ήμέρα τόσο δρόμῳ.

Γι' αὐτὸ ἀπὸ τὴν λαϊκὴ ἀγορὰ πολλὲς νοικοκυρὲς ἀγοράζουν. καμμιὰ φορὰ τρόφιμα γιὰ δῆλη τὴν ἑβδομάδα.

## 21. Στοῦ ρολογᾶ.

"Οταν μπαίνη κανεὶς στὸ ἐργαστήριο τοῦ ρολογᾶ, πόσα ρολόγια βλέπει! Ρολόγια μικρά, ρολόγια μεγάλα, τοῦ τοίχου ρολόγια, ποὺ ἀπὸ ἕνα παραθυράκι των βγαίνει καὶ τραγουδεῖ ἔνα κουκλάκι ἢ ἔνας κούκκος.

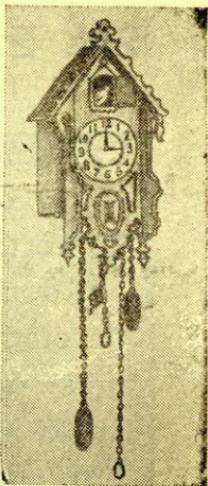
Τὰ περισσότερα ἀπὸ αὐτὰ τὰ ρολόγια δουλεύουν. Πωπώ, τί θόρυβος εἶναι αὐτός; Τίκ, τάκ, τίκ, τάκ. Λίγο νὰ σταθῆς, σοῦ παίρνει τ' αὐτιά.

'Ο καημένος δ ρολογᾶς! Πῶς βαστᾶ ν' ἀκούῃ ὅλη τὴν ἡμέρα αὐτὸ τὸ θόρυβο; Μά, καθὼς φαίνεται, τὸν ἔχει συνηθίσει, γιατὶ χρόνια τώρα τὸν ἀκούει στὸ ἐργαστήριό του.

Γιὰ βάλετε μὲ τὸ νοῦ σας. "Αν αὐτὰ τὰ ρολόγια ἔδειχναν ὅλα τὴν ἵδια ὥρα, τί θὰ ἐγίνετο; "Οταν θὰ ἔφθανε ἡ ὥρα, θὰ ἐκτυποῦσαν ὅλα μαζί. Μὰ ὅλα τὰ ρολόγια δὲν δείχνουν πάντοτε τὴν ἵδια ὥρα. "Αλλὰ πηγαίνουν ἐμπρός καὶ ἄλλα μένουν ὀπίσω.

"Εμπρός στὸ παραθυρό τοῦ ἐργαστηρίου δ ρολογᾶς ἔχει ἔνα μακρουλὸ τραπέζι. Καὶ ἐπάνω ἔκει πόσα πράγματα ἔχει ἀραδιασμένα! Ρόδες, ροδίτσες, πλάκες, ἐλατήρια, γυαλιά, βελόνες, μεγάλες καὶ μικρές, ἀπὸ ἔκεινες ποὺ δείχνουν τὶς ὥρες καὶ τὰ λεπτά.

"Ἐπειτα κάτι περίεργα μικρὰ ἐργαλεῖα, βίδες, βιδίτσες καὶ ἄλλα.



Ο ρολογᾶς ὅλα αὐτὰ τὰ ξέρει καλά. Καὶ ξέρει  
ἀκόμη καὶ ποῦ πρέπει νὰ βάλῃ τὸ κάθε κομματάκι,  
γιὰ νὰ διορθώσῃ καλὰ ἔνα ρολόγι.

## 22. Στὸ ρολόγι ἔνα πουλί.

Στὸ ρολόγι τὸ παλιὸ  
συχνοβγαίνει ἔνα πουλί.

Τὸ κοιτάζει ἡ Μαρουλιώ  
μ' ἀνοικτὸ τὸ στόμα.

Τέτοιος κούκκος νὰ λαλῇ  
δὲν ἀκούσθη ἀκόμα.

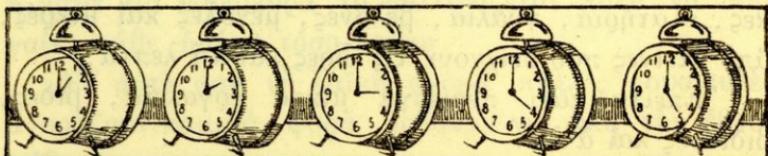
Τί νὰ λέγη, τί νά λέγη  
τὸ μικρὸ πουλί;

— "Ε, παιδιά, νὰ σᾶς χαρῶ,  
κούκου κι ἔξω ἡ τεμπελιά.

Τὸ ρολόγι τὸν καιρὸ  
τίκι τὰκ μετράει.

"Ε, παιδιά μου, ἐμπρός, δουλειά  
κι ὁ καιρὸς περνάει.

Κούκου, διόλου δὲν μ' ἀρέσει,  
ἔξω ἡ τεμπελιά.



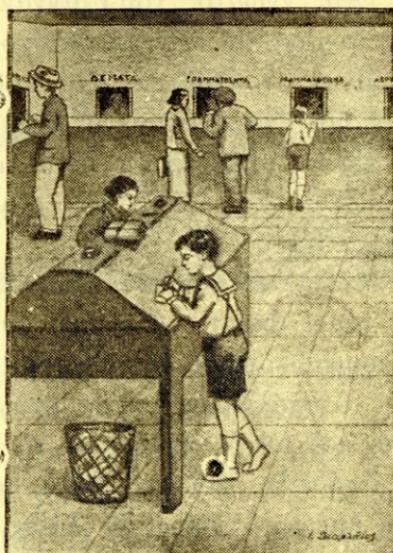
## 23. Στὸ ταχυδρομεῖο.

‘Ο Γιαννάκης ἦξερε πιὰ νὰ φτειάνῃ ἔνα δέμα γιὰ τὸ ταχυδρομεῖο.

Δὲν εἶναι δυὸς ἡμέρες, ποὺ ἡ μητέρα του ἐτελείωσε ἔνα πλεκτὸ φορεματάκι γιὰ τὸ ἔξαδελφάκι του. ‘Ο

Γιαννάκης ἐπῆρε τὸ φορεματάκι, τὸ ἑτύλιξε καλὰ μὲ μουσαμαδένιο κίτρινο χαρτί, τὸ ἔδεσε μὲ σπάγγους καὶ ἔβαλε ἐπάνω στοὺς κόμπους βουλοκέρι.

“Υστερα ἔβρεξε μ’ ἔνα σφουγγαράκι τὸ μουσαμαδένιο χαρτί καὶ ἔγραψε ἐπάνω μὲ μολύβι τῆς μελάνης τὴ διεύθυν-



ση τοῦ θείου του καὶ τὸ χωριό, ποὺ ἔπειτε νὰ πάη τὸ δέμα.

‘Ἐπῆρε μαζί του λεπτὰ καὶ ἐπῆγε στὸ ταχυδρομεῖο. Ἐμπήκε σὲ μιὰ μεγάλη αἴθουσα, μὲ πολλὲς θυρίδες γύρω. Ἀπὸ μιὰ θυρίδα, ποὺ ἐπωλοῦσαν δελτάρια δεμάτων, ἀγόρασε ἔνα κίτρινο δελτάριο. ‘Εστάθηκε σ’ ἔνα μικρὸ γραφεῖο, ποὺ ἦτο μέσα στὴν αἴθουσα, καὶ ἔγραψε ἐπάνω, σύμφωνα μὲ τὶς ὀδηγίες, ποὺ ἤσαν τυπωμένες στὸ δελτάριο. “Ἐγράψε τὸ ὄνομα τοῦ θείου του καὶ τὸ χωριό, ἔπειτα τὸ ὄνομα τοῦ ἀποστολέα, τὴν ἡμερομηνία καὶ ἄλλα.

Τώρα περιμένει ἐμπρόδος στὴ θυρίδα, ὅπου παραδίνουν τὰ δέματα, νὰ ἔλθῃ ἡ σειρά του.

Οπίσω ἀπὸ κάθε θυρίδα κάθεται καὶ ἔνας ὑπάλληλος καὶ ὅλοι δουλεύουν. Ἀλλος πωλεῖ γραμματόσημα κόκκινα, κίτρινα, πράσινα, γαλάζια, ποὺ τὸ καθένα ἔχει καὶ διαφορετικὴ ἀξία. Ἀλλος παίρνει τὰ συστημένα γράμματα.

Ἐνας γνωστὸς τοῦ Γιαννάκη εἶναι ἐμπρόδος σὲ μιὰν ἄλλη θυρίδα καὶ δίνει κάποια χρήματα γιὰ τὸ γυιό του, ποὺ εἶναι στρατιώτης. Νά καὶ ἡ κυρὰ Παναγιώτα, ποὺ ἐπῆρε ἔνα συστημένο γράμμα ἀπὸ τὸ παιδί της, ποὺ λείπει στὰ ξένα. Τί ἀλλιώτικα γραμματόσημα, ποὺ εἶχε ἐπάνω αὐτὸ τὸ γράμμα, καὶ πόσες σφραγῖδες!

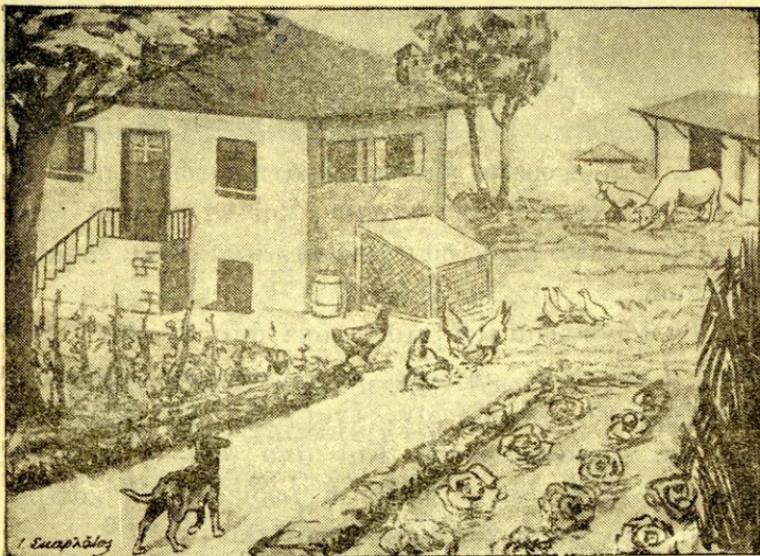
Ἡλθε πιὰ καὶ ἡ σειρὰ τοῦ Γιαννάκη. Κάτι δὲν εἶχε κάμει ἀκόμη. Δὲν εἶχε ζυγίσει τὸ δέμα, γιὰ νὰ τοῦ σημειώσουν τί ἀξίας γραμματόσημο θὰ τοῦ ἐκολουθοῦσε ὁ ὑπάλληλος ἐπάνω στὸ δελτάριο. Ἐτρεξε, τὸ ἔκαμε καὶ αὐτό, ἐπλήρωσε τὸ γραμματόσημο, ἐπῆρε τὴν ἀπόδειξη καὶ τὸ δέμα πιὰ θὰ ταξιδεύσῃ. Σὲ τρεῖς ήμέρες ὁ θεῖος θὰ λάβη τὸ φορεματάκι.

“Ω, πόσο χαρούμενος γνοίζει τώρα στὸ σπίτι ὁ Γιαννάκης!

## 24. Πρωινὸ σ' ἐξοχή.

Ἡτο ἡ πρώτη νυχτιά, ποὺ ἐκοιμώμουν στὸ ἀγρόκτημα τοῦ κùρ Σταμάτη. Μὲ ἐφιλοξενοῦσε αὐτὸ τὸ φυμινόπωρο ὁ καλός μου φίλος γιὰ μερικὲς ήμέρες.

Ἐκεῖ, κατὰ τὰ χαράματα, ἀκούσθηκε ξαφνικὰ τὸ λάλημα τοῦ κόκκορα. Τὴν ἴδια στιγμή, ἀπὸ μακριά,



πολὺ μακριά, καὶ ἄλλα ξεφωνήματα κοκκόρων ἀντιλάησαν μέσα στὴν ἡσυχία. Ἐξύπνησα.

Ἄκουσα τὸ Μοῦρο, ποὺ ἐγύριζε πάλι στὸ καλυβάκι του, ἀφοῦ ἐγαύγισε μιὰ δυὸ φορὲς ἀκόμη. Κάποια σπουργίτια ἐτιβίζαν ἀπὸ τὰ δένδρα τῆς πλαγιᾶς. Ὅστερα ἀρχισαν τὰ φύλλα νὰ σιγοτρέμουν. Στὴν ὅχθη τοῦ ρυακιοῦ ἐθροοῦσαν οἱ καλαμιές. Σιγὰ σιγὰ δὲ οὐρανὸς ἐφωτίσθηκε.

Ἐσηκώθηκα καὶ ἔκοιταξα ἀπὸ τὸ παράθυρο. Κάτω δύλα ἦσαν ἀκόμη θαμπά. Στὸ βάθος τοῦ κάμπου σὰν μιὰ χρυσὴ σκόνη ἀπλώνετο ἡ πρωΐνὴ διμίχλη. Κάποια σπιτάκια ἀσπρολογοῦσαν, σκορπισμένα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ.

Στὸ πλακόστρωτο τῆς αὐλῆς ἀκούσα τὸν μπάρμπα Σταμάτη, ποὺ μὲν ἐφιλοξενοῦσε στὸ ἀγρόκτημά του, νὰ περπατῇ μὲ βῆμα βαρύ. Ἐπήγαινε στὸ στάβλο. Ἄνοιξε τὸ φεγγίτη καὶ ἔδωκε τροφὴ στὰ ζῶα. Τὰ

ἄλογα ἔχομετισαν καὶ τὰ βόδια ἐμούγκρισαν σιγανά, σὰν νὰ ἥσαν ἀκόμη κοιμισμένα.

Σὲ λίγος κατέβηκε στὸ μαγειρεῖο καὶ ἡ κυρὰ Σταμάταινα. Τὴν ἄκουσα ν' ἀνάβη τὴ φωτιά, ν' ἀναδεύη τὶς κατσαρόλες.

Ἐνα πορφυρένιο σύννεφο ἐφάνηκε τώρα στὸν οὐρανό, ἐπάνω ἀπὸ τὴν πλαγιά, καὶ νά σὲ λίγο ἐπρόβαλε ἀπ' ἑκεῖ ὁ ἥλιος σὰν χρυσαφένιος. "Ολα ἔλαμψαν μονομιᾶς.

Τὸ ἀγρόκτημα εἶχε πιὰ γεμίσει ἀπὸ θόρυβο. Στὴν αὐλὴ δὲ κόκκορας, οἱ κότες, δὲ σκύλος, δλα, ἐπήγαιναν καὶ ἥρχοντο, ἐκακάριζαν, ἐγαύγιζαν. Οἱ θύρες ἀνοιγαν καὶ ἔξανακλειοῦσαν. Καὶ ἀπὸ μακριὰ ἀκούοντο βήματα καὶ ὅμιλίες. Ἡσαν οἱ χωρικοί, ποὺ κατέβαιναν ἀπὸ τὸ χωριό γιὰ τὰ κτήματά των.

'Ο ἥλιος δὲ καὶ ἐψήλωνε στὸν οὐρανό.

Ἀπὸ τὸ παράθυρο ἔβλεπα τώρα τοὺς χωρικοὺς νὰ πηγαίνουν καὶ νὰ ἔρχωνται, νὰ ὁδηγοῦν τὰ ζῶα στὸ ποτάμι, νὰ σκάβουν τὸν κῆπο, νὰ φυτεύουν. Μερικοὶ ἐτραγουδοῦσαν κιόλας. Ἡ γυναίκα τοῦ μπάρμπα Σταμάτη, μὲ μιὰ λαθαρὴ ποδιὰ ζωσμένη καὶ μὲ αἱ καρδάρα στὸ χέρι, ἐπήγαινε στὸ στάβλο ν' ἀρμέξῃ τὶς ἀγελάδες.

— Καλημέρα, μοῦ ἐφώναξε. Κατέβα, νὰ σοῦ ἔτοιμάσω τὸ γάλα σου.





## 25. Γυρισμός.

“Ωρα καλή στὸ δρόμο του.

Μὲ τὸν ἀποσπερίτη  
γυρίζει πάλι ὁ γεωργὸς  
στὸ φτωχικό του σπίτι.

Περνᾶ ἀπὸ τὸ ἐρημόκκλησο.

Μὲ τοῦ σταυροῦ τὴ χάρη,  
Χριστέ μου, εὐλόγα τὴ δουλειά,  
κάμε πολὺ τὸ στάρι.

Καὶ φθάνει. Τρέχει τὸ σκυλὶ<sup>τὸν</sup>  
κι ἀπ’ τοῦ σπιτιοῦ τὴ θύρα  
καλησπερίζουν τὰ παιδιὰ  
κι ἡ μάννα ἡ καλομοίρα.

Στὸ τζάκι ἡ βάβω. Όλόγεμο  
τ’ ἀδράχτι παραπέρα.

Στρώστε τραπέζι βραδυνό.  
Γιαγιούλα, καλησπέρα.

## 26. Ἡ κόκκινη κοτούλα.

Ἐνα πρωὶ ἡ κόκκινη κοτούλα, σκαλίζοντας μέσα στὴν αὐλή, εὑρῆκε ἔνα σπόρο σιταριοῦ,

— "Ε! παιδιά. Ποιὸς θέλει νὰ σπείρῃ αὐτὸ τὸ σπόρο; εἰπε.

— Ἐγὼ δὲν θέλω, λέγει ὁ γάλλος.

— Οὕτε καὶ ἐγώ, λέγει ἡ χήνα.

— Καλά· θὰ τὸν σπείρω ἐγώ, εἰπε ἡ κόκκινη κοτούλα. Καὶ ἔσπειρε τὸ σπόρο τοῦ σιταριοῦ.

"Οταν πιὰ τὸ σιτάρι ἔξεφύτρωσε καὶ ἦτο ὅριμο, εἰπε πάλι ἡ κόκκινη κοτούλα.

— Ποιὸς θέλει τώρα νὰ πάη τὸ σιτάρι στὸ μύλο;

— Ἐγὼ δὲν πηγαίνω, λέγει ὁ γάλλος.

— Οὕτε καὶ ἐγώ, λέγει ἡ χήνα καὶ γυρίζει τὴ φάγη της.

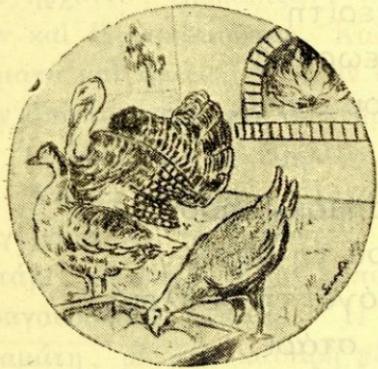
— Τότε πρέπει νὰ τὸ πάω ἐγώ, εἰπε ἡ κόκκινη κοτούλα. Καὶ μόνη της ἐπῆγε τὸ σιτάρι στὸ μύλο.

Σὲ λίγη ὥρα τὸ σιτάρι ἦτο ἀλεσμένο. Ἡ κοτούλα τὸ ἔφερε δύπισω.

— "Ε! ποιὸς θέλει τώρα νὰ ζυμώσῃ τὸ ἀλεύρι; λέγει ἡ κοτούλα.

— Ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ ζυμώσω, εἰπε ὁ γάλλος.

— Οὕτε ἐγώ, εἰπε ἡ χήνα.



— Τότε πρέπει πάλι ἐγώ νὰ ζυμώσω, εἶπε ἡ κοτούλα. Καὶ ἔκαμε μὲ τὸ ἀλεύρι ἀφρᾶτο ψωμί.

“Οταν τὸ ψωμὶ ἐψήθηκε, λέγει πάλι ἡ κόκκινη κοτούλα.

— Ποιὸς θέλει νὰ φάγη τώρα τὸ ψωμί;

— Ἐγώ, ἐφώναξε μὲ πολλὴ ὅρεξη ὁ γάλλος.

— Καὶ ἐγώ! Καὶ ἐγώ! ἐφώναξε καὶ ἡ χήνα.

— Καλέ, τί μου λέγετε; εἶπε ἡ κοτούλα. Πολὺ ἐκουρασθήκατε, βλέπετε, καὶ πρέπει ἐσεῖς νὰ τὸ φάγετε. Λὰν θὰ φάγετε οὕτε ψίχουλο. Θὰ τὸ φάγω μόνο ἐγώ μὲ τὰ μικρά μου.

Καὶ ἡ κόκκινη κοτούλα ἐπῆρε τὸ ψωμί.

— Τόχ, τόχ, τόχ· ἔκαμε καὶ ἔτρεξαν γύρω της ὅλα τὰ μικρά της.

## 27. Προτιμῶ νὰ τρώγω ρίζες.

Μιὰ φορά, ἔνα ποντικάκι τῶν ἀγρῶν ἐπῆγε νὰ ίδῃ τὸ ἔξαδελφάκι του, ποὺ ἔζοῦσε μέσα σ' ἔνα σπίτι.

Τὸ ποντικάκι τοῦ σπιτιοῦ, γιὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸ ποντικάκι τῶν ἀγρῶν, τὸ ἐπῆρε καὶ τὸ ἐπῆγε στὸ ντουλάπι τοῦ μαγειρέου.

Στὸ κάτω ράφι τοῦ ντουλαπιοῦ ἦτο μιὰ χαρτοσακούλα μὲ ζάχαρη. Τὰ δυὸ ἔξαδελφάκια ἐτρύπησαν ἀμέσως τὸ χαρτί καὶ ἄρχισαν νὰ δοκανίζουν τὴ ζάχαρη.

— “Α! τί γλυκὸ πρᾶγμα! ἔλεγε τὸ ποντικάκι τῶν ἀγρῶν.

“Ἐξαφνα ὅμως ἄνοιξε ἡ θύρα τοῦ ντουλαπιοῦ. Ἡτο-ἡ μαγειρίσσα, ποὺ ἥρχετο νὰ πάρῃ ἀλεύρι.

— Γρήγορα, γρήγορα, νὰ φύγωμε! εἶπε τὸ ποντικάκι τοῦ σπιτιοῦ. Καὶ ἐτρύπωσαν καὶ τὰ δυὸ στὴ φωλιά.



I. Escher.

Τὸ ποντικάκι τῶν ἀγρῶν ἔτρεμε.

— Δὲν εἶναι τίποτε! τοῦ ἔλεγε τὸ ἄλλο. Θὰ φύγη καὶ θὰ ξαναπᾶμε.

Τὴ δεύτερῃ φορᾷ, ποὺ ἐπῆγαν στὸ ντουλάπι τὰ ποντικάκια, ἐσκαρφάλωσαν στὸ ἐπάνω ζάφι. Ἔκεī ἦτο ἔνα βάζο μὲ κομπόστα.

Ἐτρύπησαν τὸ σκέπασμα τοῦ βάζου, ποὺ ἦτο ἀπὸ λαδόχαρτο, καὶ ἄρχισαν νὰ τρώγουν.

— "Α! αὐτὸ εἶναι πιὸ καλὸ καὶ ἀπὸ τὴ ξάχαρη, ἔλεγαν καὶ ἔγλειφαν τὰ χεῖλη των.

Ἐξαφνα ὅμως ἡ θύρα ἔτριξε καὶ μιὰ φωνὴ ἀκούστηκε.

— Νιάου, νιάου...

— Τί εἶναι αὐτό; ἐρώτησε τὸ ποντικάκι τῶν ἀγρῶν.

— Σούτ! ἀποκρίθηκε τὸ ἔξαδελφάκι του καὶ τὸ ἐπῆρε πάλι στὴν τρύπα. Μέσα στὴν τρύπα τοῦ εἶπε.

— Ξέρεις ποιὸς ἐφώναξε; Ο Μουστακαλῆς, ὁ γά-

τος. "Αν μᾶς ἔβλεπε, θὰ ἥμαστε τώρα χαμένα καὶ τὰ δυό.

— "Αφησέ με, σὲ παρακαλῶ, νὰ φύγω! εἶπε τὸ ποντικάκι τῶν ἀγρῶν τρομαγμένο. Προτιμῶ νὰ τρώγω σιτάρι καὶ ρύζις καὶ νὰ είμαι ἥσυχο, παρὰ νὰ τρώγω γλυκά καὶ νὰ τρέμω τὸ Μουστακαλῆ.

Καὶ ἐσηκώθηκε καὶ ἔφυγε.

## 28. Γύρω στὴ λάμπα.

"Αρχισε ἡ χειμωνιάτικη ἐποχή. Ἡ βροχὴ πέφτει συχνὰ καὶ τὸ κρύο κάθε πρωὶ καὶ κάθε βράδυ γίνεται πιὸ διαπεραστικό. Ἡ μητέρα ἀνάβει τώρα τὴ λάμπα ἐνωρίτερα.

Νά δ πατέρας. "Ηλθε κουρασμένος ἀπὸ τὴ δουλειά του. Κάθεται κοντὰ στὸ τραπέζι καὶ στὸ φῶς τῆς λάμπας διαβάζει ἐφημερίδα.

"Ἡ μητέρα, κοντὰ στὴ φαττομηχανή, ἔχει ἐμπρός της κάποια ροῦχα. Πρέπει νὰ ἔτοιμασῃ τὰ χειμωνιάτικα φορέματα τοῦ Θάνου καὶ τῆς Φρόσως. Νά δυὸ πανταλόνια. Τὸ ἔνα εἶναι σ' ἔνα μέρος τρυπημένο, τὸ ἄλλο σχισμένο. Πρέπει νὰ βρῇ κομμάτια, ποὺ νὰ ταιριάζουν. Δύσκολο πρόβλημα.

Τὸ ψαλίδι χώνεται στὸ ὑφασμα. Ἡ καιημένη ἡ μητέρα κόβει, ἔνώνει, ράβει ὅσο μπορεῖ καλύτερα. "Αλήθεια, τί δουλειά! Τὰ μάτια τῆς κουράζονται, ἡ φάκη τῆς κυρτώνεται. "Οιως δὲν τὰ συλλογίζεται αὐτὰ τόσο, ὅσο συλλογίζεται, πώς δ ὁ Θάνος τῆς θὰ ἔχῃ αὔριο δυὸ πανταλόνια σχεδὸν καινούργια.

Καὶ νὰ σᾶς εἰπῶ, τὸ ἀξίζει αὐτὸ δ Θάνος, γιατὶ εἶναι μέσα στὴν τάξη δ πρῶτος μαθητής. Τὸν βλέπετε



μὲ τί ծρεξη ἑτοιμάζει καὶ ἀπόψε τὰ μαθήματά του;

Μὰ καὶ ἡ Φρόσω εἶναι καλὴ μαθήτρια. Αὐτὴ ὅμως ἔχει τελειώσει τὴ μελέτη της καὶ τώρα βοηθεῖ τὴ μητέρα στὶς εὔκολες βελονιές. "Ω, ἡ Φρόσω θυμιᾶται πάντοτε τὰ λόγια τῆς δασκάλας της:

— "Η βελόνα εἶναι μιὰ μικρούλα Νεράϊδα, ποὺ φέρνει στὸ σπίτι τὸν πλοῦτο καὶ τὴ δόξα.

Η Φρόσω εἶναι ἀκόμη μικρή. "Οταν γίνη πιὸ μεγάλη, θὰ μεταχειρίζεται καὶ αὐτὴ τὴ φαπτομηχανή, ὅπως ἡ μητέρα.

Απὸ τὴ θύρα τοῦ μαγειρείου, ποὺ εἶναι μισανοικτή, ἡ γιαγιὰ φωνάζει σὲ λίγο:

— "Εμπρός, παιδιά μου, στρώσετε τὸ τραπέζι. Η χορτόσουπα καὶ ἡ ὁμελέττα εἶναι ἑτοιμες.

— Γάβ, γάβ! κάμνει καὶ δὲ Λέων, δὲ ἀγαπημένος σκύλος τοῦ σπιτιοῦ, καθὼς πετιέται καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὸ μαγειρεῖο.

Χοροπηδᾶ καὶ κουνώντας τὴν οὐρά του, κοιτάζει στὰ μάτια τὰ παιδιά, σὰν νὰ τοὺς λέγῃ :

— Κάμετε, σᾶς παρακαλῶ, γρήγορα, γιατὶ καὶ ἐγὼ πεινῶ.

“Εἶω ἄρχισε πάλι ἡ βροχή.

αρέστον γετό, αἰσθανδόν· νότια περίπλοκη νέστηντα πλεύρα  
ἀλλιγάτορα, νότια περίπλοκη νέστηντα πλεύρα  
μὲτα τοῦ περιπλοκού, επομένων τοῦ περιπλοκού, πλεύρα  
**29. Βροχούλα**

Ψιλή, ψιλή βροχούλα

ποτίζει τὸ χωράφι.

‘Η κάθε μιά της στάλα  
κι ἔνα ἀκριβὸ χρυσάφι.

Στοῦ γεωργοῦ τὸ σπίτι  
λαμποκοπᾶ τὸ τζάκι.

Μὲ τὴ γιαγιά, ποὺ γνέθει,  
μιλεῖ τ’ ἀθῶ παιδάκι.

Χαμογελᾶ ὁ πατέρας

καὶ τὴ φωτιὰ σκαλίζει.

Καὶ δός του πιὰ ἡ βροχούλα  
τοῦ γλυκομουρμουρίζει.

Σὰν νὰ τοῦ λέη, κτυπώντας

σιγά στὸ παραθύρι,

πώς πλούσια θὰ θερίση,

ὅσα καλά ἔχει σπείρει.

### 30. Ὁ σκύλος τοῦ Ὀδυσσέα.

1.

Κανεὶς πιὰ δὲν ἐγνώριζε τὸν Ὀδυσσέα, ὅταν ὑστερα  
ἀπὸ εἴκοσι χρόνια ἐγύρισε στὴν πατρίδα του, τὴν Ἰθά-  
κη. Κανεὶς, οὕτε ὁ γυιός του ὁ Τηλέμαχος, οὕτε ἡ  
γυναίκα του, ἡ βασίλισσα Πηνελόπη, οὕτε ὁ πιστός  
του χοιροβοσκός, ὁ Εὔμαιος.

Ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ τοῦ εἶχε ζαρώσει τὸ πρόσωπο,  
τοῦ εἶχε ἀσπρίσει τὰ μαλλιά καὶ τὸν εἶχε ντύσει  
σὰν ζητιᾶν.

Ο πρῶτος στὴν Ἰθάκη, ποὺ ἐδέχθηκε τὴν ἐπί-  
σκεψη τοῦ Ὀδυσσέα, ἦτο ὁ Εὔμαιος. Ἀμέσως ἔσφαξε  
στὴν καλύβη του δυὸ γουρουνόπουλα, τὰ ἐπέρασε στὴ  
σούβλα καὶ ἐτοίμασε τὸ τραπέζι, γιὰ νὰ φιλοξενήσῃ  
τὸν πτωχὸ γεροντάκο.

Απ’ αὐτὸν ὁ Ὀδυσσέας ἔμαθε πολλὰ πράγματα τὴν  
ῶρα, ποὺ ἔτρωγαν.

Ἐμαθε, πὼς δῆλοι οἱ κάτοικοι τῆς Ἰθάκης δὲν ἐπε-  
ρίμεναν πιὰ νὰ γυρίσῃ ὁ βασιλιᾶς των, γιατὶ ἐπίστευαν,  
πὼς τὸν εἶχαν φάγει στὴν ξενιτεία τὰ ὄφνια ἡ τὰ ψάρια.

— Μόνο ἡ καλή μας βασίλισσα τὸν περιμένει ἀκόμη!  
τοῦ εἶπε δακρυσμένος ὁ Εὔμαιος. Ομως αὐτὴ ὑποφέρει  
πολλά. Τὸ παλάτι ἔχει γεμίσει ἀπὸ μνηστῆρες, ποὺ  
σπαταλοῦν τὴν περιουσία τοῦ κυρίου μου. Ολοι αὐτοὶ  
ἐλπίζουν, πὼς κάποιος ἀπ’ αὐτοὺς θὰ γίνη ἄνδρας  
τῆς κυρίας μου, ὅταν ἐκείνη τελειώσῃ ἔνα πανί, ποὺ  
ὑφαίνει. Ἡ βασίλισσα δύως ποτὲ δὲν θὰ τελειώσῃ αὐτὸ  
τὸ πανί, γιατὶ ὅτι ὑφαίνει τὴν ἡμέρα, τὸ ξηλώνει  
κρυφὰ τὴν νύκτα. Καὶ ἔτσι ὁ καιρὸς περγᾶ.



2 .

Μιὰν ἡμέρα , δὲ Ὁδυσσέας ἐπῆγε μὲ τὸν Εῦμαιο στὸ παλάτι , γιὰ νὰ ἴδῃ καὶ δὲ ἴδιος μὲ τὰ μάτια του , δσα εἶχε μάθει ἀπὸ τὸ χοιροβοσκό .

Κανεὶς δὲν τὸν ἐπρόσεξε τὸ γέρο ξητιᾶνο , ὅταν ἐμπῆκε στὴν αὐλή . Οἱ ὑπηρέτες καὶ οἱ ὑπηρέτριες ἐφρόντιζαν πῶς νὰ περιποιηθοῦν καλύτερα τοὺς μνηστῆρες .

‘Ο Ὁδυσσέας , σὲ μιὰ γωνιὰ τῆς αὐλῆς , εἶδε ξαπλωμένο ἐπάνω στὴν κοπριὰ ἔνα γέρικο ἀδυνατισμένο σκυλί .

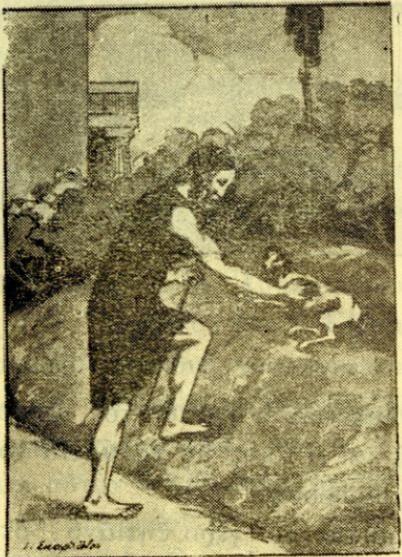
— Τί εἶναι ἐκείνη ἡ κοπριά ; ἐρώτησε τὸν Εῦμαιο . Καὶ ποιὸ εἶναι ἐκεῖνο τὸ σκυλί ;

— Εἶναι ἡ κοπριὰ τῶν βοδιῶν καὶ τῶν ἀλόγων , ἀποκρίθηκε δὲ ἡ χοιροβοσκός . Τὴ σωρειάζουν ἐκεῖ , ὕστου νὰ τὴν κουβαλήσουν στοὺς κήπους τοῦ παλατιοῦ .

Καὶ ἐκεῖνο τὸ σκυλί εἶναι δῆλος, διὸ ἀγαπημένος σκύλος τοῦ πεθαμένου κυρίου μου. Ἀλίμονο! Ἐγέρασε τὸ κακόμοιο τὸ ζῶο καὶ κανεὶς πιὰ δὲν τὸ κοιτάζει.

‘Ο “Αργος”, ποὺ ἄκουσε ἔξαφνα τὴν φωνὴν τοῦ Ὀδυσσέα, ἐτέντωσε ἀμέσως τὰ αὐτιά του καὶ ἔκαμε νὰ σηκώσῃ τὸ κεφάλι του. Καὶ διαν εἶδε τὸν Ὀδυσσέα

νὰ πλησιάζῃ, ἔβγαλε κάποιες ἀδύνατες παραπονιάρικες φωνές. Τὸ δυστυχισμένο τὸ ζῶο! Δὲν εἶχε πιὰ τὴν δύναμην νὰ σηκωθῇ στὰ πόδια του, γιὰ νὰ φυγήσῃ στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ κυρίου του, διπος ἔκαμνε στὰ καλὰ χρόνια. Ἐκούνησε μόνο τὴν οὐρά του καὶ τὸν ἔκοιταζε στὰ μάτια μὲ λαχτάρα.



δυσσέα ἐγέμισαν δάκρυα. Ἐσκυψε καὶ ἐχάιδευσε τὸν ἀγαπημένο του σκύλο, ποὺ μόνος αὐτὸς τὸν εἶχε ἀναγνωρίσει, καὶ μὲ τοόπο ἐσκούπισε τὰ δάκρυά του, γιὰ νὰ μὴν καταλάβῃ τίποτε δὲν Εὔμαιος.

— Φαίνεται, εἶπε, πῶς αὐτὸς τὸ σκυλί ἦτο κάποτε δραῖο!

‘Ο Εὔμαιος ἐκούνησε τὸ κεφάλι του, χωρὶς νὰ μιλήσῃ.

‘Ο “Αργος” ἔβαλε μιὰ τελευταία προσπάθεια καὶ ἐσύρθηκε πιὸ κοντά στὸν Ὀδυσσέα. Μὰ ἡ χαρά, ποὺ

έξανάβλεπε τὸν κύριό του ὑστερα ἀπὸ τόσα χρόνια, δὲν ἦτο γιὰ νὰ τὴν βαστάξῃ ἡ ἀδύνατη καρδιά του. Καὶ τὸ δυστυχισμένο τὸ ζῶο, μ' ἔκείνη τὴν συγκίνηση, ἔξεψύχησε.

Ο Εὐμαιος ἔσκυψε τότε καὶ αὐτὸς μὲ πόνο καὶ ἐχάιδευσε τὸ κεφάλι τοῦ Ἀργού. Μὰ ὁ Ὁδυσσέας ἐτραβήχθηε παραπέρα, γιὰ νὰ μὴν ἰδῇ τὰ δάκρυά του ὁ χοιροβοσκός.

### 31. Ὁ μικρὸς καστανᾶς.

Απὸ τὴν γωνιὰ τοῦ δρόμου πρῷ πρῷ ἀκούεται ἡ φωνὴ τοῦ Χρίστου, τοῦ μικροῦ καστανᾶ.

— Καλοψημένα, ζεστὰ κάστανα. Μικροὶ καὶ μεγάλοι, πάρετε κάστανα!

Κάθε τόσο ὁ Χρῖστος σηκώνει τὸ σκέπασμα ἐπάνω ἀπὸ τὴν φουφοῦ, ποὺ ψήνει τὰ κάστανά του, καὶ δ δρόμος γεμίζει μοσχοβολιά.

— Ζεστὰ κάστανα!

Περνοῦν οἱ ἐργάτες, ποὺ πηγαίνουν στὴ δουλειά των. Μερικοὶ σταματοῦν σιμὰ στὸ μικρὸ καστανᾶ. Ψωνίζουν καὶ φεύγουν καθαρίζοντας στὸ δρόμο τὰ καλοψημένα, τὰ ροδοκόκκινα κάστανα.

Περνοῦν καὶ τὰ παιδιὰ τοῦ σχολείου. Δίνουν καὶ αὐτὰ ἀπὸ μιὰ δραχμὴ καὶ ἀγοράζουν κάστανα. Τὰ χώνουν, δπως εἶναι ζεστά, στὴν τσέπη των καὶ βάζουν ἀπὸ ἐπάνω καὶ τὸ χέρι των, γιὰ νὰ ζεστάνουν τὰ δάκτυλά των. Ὅταν τὰ παιδιὰ θὰ φθάσουν στὸ σχολεῖο, θὰ τὰ μοιρασθοῦν μὲ τοὺς φίλους των.

Ἐκείνη τὴν ὥρα ὁ μικρὸς καστανᾶς θὰ κάθεται στὴ γωνιὰ τοῦ δρόμου καὶ θὰ μετρᾷ τὶς δραχμοῦλες,

ποὺ ἔκερδισε; Καὶ θὰ χαμογελᾶ, δτὰν θὰ βλέπῃ, πῶς  
ἔχει ἀρκετὰ λεπτὰ καὶ πὼς θὰ μπορέσῃ τὸ βράδυ νὰ  
ψωνίσῃ γιὰ τὴν ἄρρωστη μητέρα του, ὅ,τι τῆς γρει-  
άζεται.

### 32. Τὸ ἀναμμένο τζάκι μας

Κρύο, κρύο.

Μόλις δύση δὲ ήλιος, ἡ ψύχρα γίνεται πιὸ δυνατή.  
Απὸ τὸ παράθυρο κοιτάζω τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ περ-

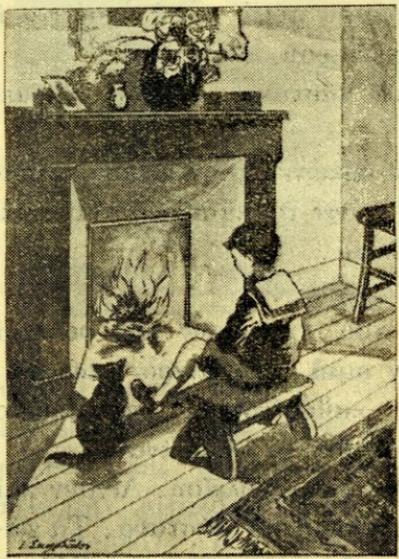
νοῦν. Εἶναι ὅλοι βια-  
στικοί, κουκουλωμένοι,  
σκυμμένοι, μὲ τὰ γέ-  
ραια στὶς τσέπες. Κοι-  
τάζω καὶ δυὸ δένδρα.  
Στέκονται ἔξω ἀπὸ τὸ  
ἀντικρυνὸ σπίτι σχεδὸν  
γυμνά, δίχως φύλλα,  
συλλογισμένα, θλιβερά.

Ἡ γιαγιὰ ἔχει ἀνά-  
ψει τὸ τζάκι.

Φεύγω ἀπὸ τὸ πα-  
ράθυρο. Προτιμῶ νὰ  
βλέπω τὶς φλόγες τῆς  
φωτιᾶς, παρὰ νὰ βλέ-

πω ἔκεινα τὰ δένδρα.

Εἶναι ὡραιες οἱ φλόγες. Λάμπουν καμμιὰ φορὰ τό-  
σο δυνατά, ποὺ μοῦ θαμπώνουν τὰ μάτια. Κίτρινες,  
χόκκινες ἢ γαλάζιες, μακραίνουν σὰν γλωσσες φιδιῶν  
καὶ γλείφουν τὸν τοῖχο τοῦ τζακιοῦ, λέγεις καὶ θέλουν



νὰ τὸν γδάρουν. Ἀλλες δὲ, ποὺ προβάλλουν ἀπὸ τὴν ἄκρη καγενὸς χλαδιμοῦ, ἕδικα προσπαθοῦν νὰ μεγαλώσουν. Γρίγορα σφήνουν αὐτὲς καὶ ἀφήνουν στὴ θέση των ἔναν καπνὸν ν' ἀνεβαίνῃ.

Κλάκ! κάμνουν κάθε τόσο τὰ κούτσουρα, καθὼς στάζουν. Καὶ μερικὲς στάλες γεροῦ βράζουν στὴν ἄκρη τοῦ κλαδιοῦ, ποὺ καπνίζει. Βέβαια. Μὰ ἔξαφνα ἔνα δυνατὸ φύσημα τοῦ ἀέρα ἀνακατώνει τὶς φλόγες τῆς φωτιᾶς καὶ κάμνει τὸ τζάκι νὰ βγάζῃ μιὰν ἀλλιώτικη βροῦ.

Κάθομαι κοντά στὸ τζάκι, σ' ἓνα χαμηλὸ σκαμνί, καὶ ἀπλώνω τὰ πόδια μου. Τί ζεστὰ ποὺ εἶναι! Στὰ χέρια μου κρατῶ ἔνα βιβλίο. Τὸ ἀνούγω καὶ διαβάζω μ' εὐχαρίστηση τὴν ίστορία τοῦ «Κόκκινου θηρίου».

### 33. Γύρω στή φωτιά μας

"Εξω ἀγέρας τὸ σκοπό του

τοσγονδεῖ πές στὰ καλάμια.

Καὶ ἡ βασιλὴ τοῦ πατέρος μετέφε

Καὶ ἡ βροχὴ του πατέρεων οὐκέτι είναι

στοῦ παραθυρίου τα τζαμιά.

Étude sur la grammaire de l'anglais

Τύρω γυνρω στη φωτα μας.

Δυὸ κλαδάκια, μάννα, κόψε

Κι ὅποιος ξέρει παραμύθια,

νὰ μῆς πῆ καμπόσα ἀπόψε.

όποιον γενολαδόμορτον, εποιότελλον, γενογένοντον ούτων  
— της μήτρας την πατρίδα την αποτελεῖ την πατρίδα την  
**34. Τὸ κόκκινο δηρίο.**

1.

Ἐδῶ καὶ πολλὰ χρόνια, ποὺ κανεὶς δὲν ξέρει πόσα, οἱ ἄνθρωποι καθόλου δὲν ἐγνώριζαν τί θὰ εἰπῆ φωτιά. Καὶ ὑπόφεραν πολὺ ἀπὸ τὸ κρύο.

Μιὰν ἡμέρα, ποὺ ἔγινε μιὰ φοβερὴ μπόρα, εἶδαν στὸν οὐρανὸν νὰ λάμπουν καὶ νὰ τρέχουν ἐδῶ καὶ ἔκει κάποια κιτρινοκόκκινα φίδια. Τὴν ἴδια στιγμὴ σχεδὸν ἀκούσθηκαν ἀπὸ ψηλὰ καὶ τέτοιοι κρότοι, ποὺ ἔκαμαν τὰ τρέμη δλη ἥ γῆ.

Λέξ καὶ κατρακυλοῦσαν στὸν οὐρανὸν πελώριες πέτρες.

Ἐναὶ ἀπὸ τὰ μεγάλα ἔκεινα φίδια ἔπεσε μὲ δρμὴ ἐπάνω σὲ μιὰ γέρικη ἵτια. Ὁχι μακριὰ ἀπὸ τὴν ἵτιὰ ενδίσκοντο δυὸ σπηλιές. Οἱ ἄνθρωποι, ποὺ ἔκατοι κοῦσαν μέσα, εἶδαν τὸ κόκκινο θηρίο νὰ τρώγῃ τὸ ξερὸ δένδρο καὶ ἐφοβήθηκαν.

Λίγο, λίγο, τὸ δένδρο δλο καὶ ἐμίκραινε. Τὸ θηρίο δικαὶος δλο καὶ ἐμεγάλωνε, ἔτριζε καὶ ἔβγαζε ἀπὸ τὸ σῶμα του κάποια σύννεφα. Ἐνας ἄνθρωπος ἐτόλμησε νὰ πάη κοντὰ καὶ νὰ ἐγγίξῃ τὸ θηρίο μὲ τὸ δάκτυλό του. Τὸ θηρίο δικαὶος τοῦ ἔφαγε τὸ δάκτυλο καὶ τὸν ἔκαμε νὰ πονῇ πολύ.

Οταν τὸ θηρίο ἔφαγε δλο τὸ δένδρο, δὲν ἡμποροῦσε πιὰ κανεὶς νὰ πλησιάσῃ. Γιατὶ ἡ ζέστη ἦτο πολὺ μεγάλη, πιὸ μεγάλη καὶ ἀπὸ τὴν ζέστη τοῦ καλοκαιρινοῦ ἥλιου. Ἔξαφνα ἀρχισε νὰ πέφτῃ μιὰ δυνατὴ βροχή.

Τὸ θηρίο τότε, δσο ἔπεφτε τὸ νερό, τόσο ἐμαζεύετο καὶ ἐσφύριζε θυμωμένα, ἐμίκραινε, ὕσπου στὸ

τέλος ἔχάθηκε. Ποῦ ἐπῆγε; Μόνο τὸ μαῦρο ἔύλο ἀπόμεινε στὴ θέση του. Οἱ ἄνθρωποι ἐπλησίασαν καὶ τὸ ἐμύρισαν. Εἶχε μιὰν ἀλλιώτικη μυρωδιά. Ἐκεῖ κοντά εὑρέθηκαν καὶ μερικὰ πουλάκια πεθαμένα. Τὸ θηρίο τοὺς εἶχε φάγει τὰ πτερά. Τὸ κρέας των εἶχε γίνει καστανὸ καὶ ἐμύριζε. Οἱ ἄνθρωποι τὸ ἐδοκίμασαν καὶ τὸ εὑρῆκαν πολὺ νόστιμο. "Οχι δμως τόσο νόστιμο, σὰν τοὺς καρποὺς τῶν δένδρων.

2.

Μιὰν ἡμέρα ἐπέρασε ἀπ' ἐκεῖ μιὰ γριὰ γυναίκα καὶ εἶδε τοὺς ἀνθρώπους νὰ στέκωνται γύρω στὸ φαγωμένες θένδρο.

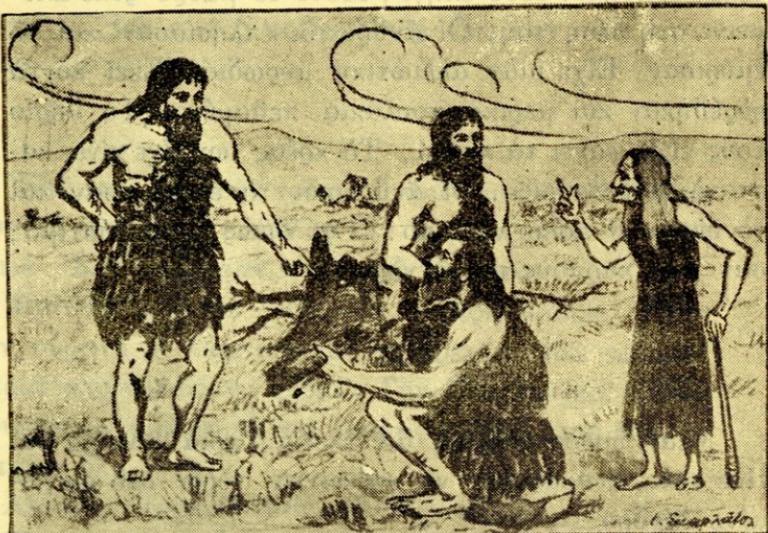
Τῆς ἐμίλησαν γιὰ τὸ κόκκινο θηρίο, ποὺ τρώγει δένδρα.

— Ναί, τὸ ἔρω αὐτὸ τὸ θηρίο! τοὺς ἀποκρίθηκε. "Οταν ἥμουν μικρή, θυμοῦμαι, οἱ δικοί μου εἶχαν πιάσει ἔνα τέτοιο κόκκινο θηρίο καὶ τὸ ἔκουσβάλησαν στὴ σπηλιά των. Τοῦ ἔδιναν νὰ τρώγῃ ἔύλα πολλὰ καὶ ἀκόμη τοῦ ἔδιναν καὶ πουλιὰ καὶ ψάρια. Τὸ δέρμα τῶν ψαριῶν καὶ τῶν πουλιῶν ἐγίνετο φοδοκόκκινο καὶ τὸ κρέας των ἐγίνετο μαλακό. "Ετσι οἱ δικοί μου ἡμποροῦσαν νὰ τὸ τρώγουν καλύτερα.

Στὶς βαρυχειμωνιές, ποὺ τὸ κρύο ἦτο πολύ, τὸ θηρίο τοὺς ἔξεσταινε τόσο περισσότερο, ὅσο περισσότερο τοῦ ἔδιναν νὰ τρώγῃ.

Μιὰ νύκτα δμως ἔγινε νεροποντή. Τὸ νερὸ ἐμπῆκε μὲς στὴ σπηλιά των καὶ τὸ θηρίο ἐπνίγηκε.

"Οταν, παιδιά, σᾶς ἔλθη καὶ πάλι τὸ κόκκινο θηρίο, φροντίσετε νὰ τὸ πιάσετε, γιατὶ θὰ σᾶς εἶναι χρήσιμο τὸ χειμώνα.



Τὰ λόγια τῆς γοιᾶς ἔνας νέος τὰ ἄκουσε πολὺ προσεκτικά. Ό νέος αὐτὸς εἶχε φτειάσει μιὰ καλύβη, γιατὶ δὲν ἦθελε νὰ ξῆ μέσα στὶς σπηλιές. Στὴν καλύβη του ἐκεῖνη ἐδούλευε σκληρὲς πέτρες καὶ ἔφτειανε κοντάρια. Πολλὲς φορὲς ὅμως, δουλεύοντας τὶς πέτρες, εἶχε ίδει νὰ ξεπετοῦν καὶ αὐτὲς κάποια κόκκινα ζωῦφια, σὰν ἐκεῖνα, ποὺ εἶχε ξεπετάξει καὶ τὸ κόκκινο θηρίο, ποὺ ἔφαγε τὸ δένδρο.

Ο νέος ἐσυλλογίσθηκε.

— Δὲν δοκιμάζω νὰ ἴδω, ἢν ἐκεῖνα τὰ κόκκινα ζωῦφια, ποὺ βγαίνουν ἀπὸ τὶς πέτρες μου, ἔχουν δύναμη νὰ τρώγουν καὶ νὰ μεγαλώνουν;

Καὶ ἔτρεξε στὴν καλύβη του. Ἐπῆρε καὶ ἀρχισε νὰ κτυπᾶ τὶς πέτρες. Ἔβαλε κοντὰ καὶ μιὰ φούχτα ξερὸ χορτάρι. Ἔνα κόκκινο ζωῦφιο ξεπετάχθηκε ἀπὸ μιὰ

σκληρὴ πέτρα καὶ ἔπεισε ἐπάνω στὸ χορτάρι. Ἐπειτα  
ἄλλο καὶ ἄλλο καὶ ἀρχίσαν δῆλα νὰ τρώγουν.

Ο νέος ἔτρεξε τότε καὶ ἔφερε καὶ ἄλλα ξερὰ γόρτα  
καὶ φύλλα καὶ φλοιούδες καὶ τὰ ἔβαλε καὶ αὐτὰ κοντά.  
Σὲ λέγο ἔφερε καὶ μιὰν ἀγκαλιὰ οείκια καὶ τὰ ἔρριξε  
ἐπάνω στὰ ζωύφια. Τότε δῆλα μαζὶ ἀνακατώθηκαν καὶ  
ἔγιναν ἕνα σωστὸ θηρίο, σὰν ἔκεινο, ποὺ ἔπεισε ἀπὸ  
τὸν ούρανό.

4.

Ολη ἡ καλύβη τοῦ νέου ἔλαιψε ἀπὸ τὸ κόκκινο  
θηρίο. Ο νέος ἐφοβήθηκε, μήπως τὸ θηρίο τοῦ φάγη  
καὶ τὴν καλύβη. Καὶ γι' αὐτὸν ἀνοίξε μιὰ τρύπα στὴ  
γῆ καὶ τὸ ἔβαλε μέσα, οίχηνοντάς του καὶ χονδρὰ  
κοιμάτια ἀπὸ ξερὰ κλαδιά, γιὰ νὰ τρώγῃ.

Τὸ θηρίο ἦτο, φαίνεται, εὐχαριστημένο. Γιατὲ  
κάθε τόσο ἔτριζε καὶ ἔσιγοτραγουδοῦσε, σὰν νὰ ἥθελε  
κάτι νὰ εἰπῆ στὸν ἀνθρώπο.

Τότε ἤλθαν καὶ ἄλλοι ἀνθρώποι νὰ τὸ ἴδουν.  
Ἐχάρηκαν πολύ, ὅταν ὁ νέος τοὺς ἔδωκε κλαδιά, ποὺ  
εἶχαν ἐπάνω τὸ ζῶο. Μὰ πιὸ πολὺ ἐχάρηκαν, ὅταν  
τοὺς διηγήθηκε, πῶς κατώρθωσε νὰ τὸ βγάλῃ μόνος  
του ἀπὸ τὴν πέτρα, καὶ ὅταν τοὺς ἔδειξε πῶς θὰ  
ἡμποροῦσαν νὰ κάμουν καὶ αὐτοὶ τὸ ἴδιο.

Οἱ ἀνθρώποι ἔφεραν τὸ κόκκινο ζῶο στὶς σπηλιές  
των. Οἱ γυναῖκες ἐφρόντισαν νὰ μὴ χαθῇ πιὰ καὶ ἐδί-  
δαξαν καὶ τὶς κόρες των πῶς ἔπρεπε νὰ τὸ προσέχουν.  
Τὶς ἐδίδαξαν ἀκόμη καὶ πῶς νὰ κάμουν τὸ κρέας ἐπά-  
νω στὰ κλαδιά πιὸ μαλακό.

Οταν ἀργότερα οἱ ἀνθρώποι ἔμαθαν νὰ φτειά-  
νουν καὶ τσουκάλια, εἶδαν πῶς τὸ θηρίο ἔκαμνε τὸ

νερὸν νὰ χοροπηδᾶ μέσα στὸ τσουκάλι καὶ νὰ βγάζῃ  
καὶ οποια μικρὰ σύννεφα.

"Ετσι ἀπόκτησαν οἱ ἄνθρωποι τὴν φωτιά. Γιατί, καθὼς θὰ ἐκαταλάβατε, τὸ θηρίο αὐτὸ δὲν ἦτο τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὴν ἀγαπημένη φωτιά, ποὺ εἶναι ἀκόμη καὶ σῆμερα ὁ πιὸ καλὸς φύλος τοῦ ἀνθρώπου. Φθάνει νὰ ξέρῃ ὁ ἄνθρωπος νὰ τὴν προσέχῃ καὶ νὰ ξέρῃ νὰ τὴν μεταχειρίζεται.

### 35. Ἡ παλληκαριὰ τοῦ Παύλου.

1.

Τί φωνὲς ἤσαν αὐτές, ποὺ μιὰ νύκτα κρύα καὶ σκοτεινὴ ἔξυπνησαν ἔξαφνα ὅλο τὸ χωριό; Παράθυρα ἀνοιγαν μὲ θύρωβο. "Ανθρώποι ντυμένοι ὅπως ὅπως ἔτρεχαν στοὺς δρόμους. Μιὰ κόκκινη λάμψη ἐφώτιζε τὸν οὐρανό.

“Ολοι ἐρωτοῦσαν βιαστικά :

— Τί συμβαίνει; Γιὰ τί οἱ φωνὴς αὐτές

— Φωτιά ! ἀπαντοῦσαν πολλοί .

— Погу;

— Στοῦ μπάρμπα Μήτρου.

Σὲ λίγο δλοι εἶχαν μαζευθῆ ἐμπρὸς στὸ σπίτι, ποὺ τὸ εἶχαν τυλίξει καπνοὶ καὶ φλόγες. Ἀλλοι ἐσύνητοῦσαν ἀνήσυχοι καὶ ἄλλοι ἐπήγαιναν καὶ ἤρχοντο ζαλισμένοι. Μάταιες ἦσαν οἱ βοήθειες, γιατὶ ἡ φωτιὰ δλο καὶ ἐδυνάμωνε μὲ τὸν ἀέρα. Δὲν θὰ ἡμιποροῦσε νὰ γλυτώσῃ τὸ σπίτι. Καὶ καλά, ποὺ δὲν εἶχε καὶ ἄλλα σπίτια κολλημένα στὸ πλάι του.

<sup>62</sup> Ἐξω ὁ μπάρμπα Μῆτρος ἦτο ξαπλωμένος στὸ



χδμα καὶ λιποθυμισμένος. "Ένα ξύλο άναμμένο είχε πέσει καὶ τὸν είχε κτυπήσει στὸ κεφάλι.

"Η γυναίκα του τρομαγμένη, χωρὶς νὰ καταλαβαίνῃ τί κάμνει, είχε πεταχθῆ καὶ αὐτὴ ἔξω καὶ ἔκλαιε. Μὰ ἔξαφνα, σὰν τρελλή, ἐθυμήθηκε τὸ παιδί της καὶ ἔχυθηκε νὰ ξαναμπῆ στὸ σπίτι. Δὲν τὴν ἄφησαν δμως νὰ πάη.

"Εδειχνε ἀπελπισμένα ἔνα παράθυρο καὶ ἐφώναζε:

— Τὸ παιδί μου! Σώσετε τὸ παιδί μου!

Μὰ ποιὸς θὰ ἐτολμοῦσε νὰ φιχθῆ στὴ φωτιὰ καὶ πῶς, ποὺ μέσα είχε κατρακυλήσει ἡ σκάλα;

## 2.

"Ἐξαφνα μέσα στὸ πλήθος ἐφάνηκε νὰ περνᾶ δομητικὰ ἔνα παλληκάρι, ὁ Παῦλος, κρατώντας μιὰ σκάλα. Ἐπῆγε καὶ τὴν ἀκούμπησε γρήγορα στὸν τοῖχο

τοῦ σπιτιοῦ, κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρο. "Ολοι μὲ κρατημένη ἀναπνοή τὸν ἔκοιταζαν. Ο Παῦλος ἀνέβηκε γοργὰ καὶ μὲ θάρρος ἐχύθηκε μέσα στὸ σπίτι. Καὶ δλοι ἐπερίμεναν, κοιτάζοντας μὲ ἀγωνία τὸ παράθυρο.

Ἐπέρασαν μερικὲς στιγμές, ποὺ ἐφάνηκαν δρες. Ο πατέρας τοῦ Παύλου ἀνησυχοῦσε πάρα πολὺ γιὰ τὸ



γυιό του, γιατὶ οἱ φλόγες ὅλο καὶ ἀνέβαιναν, γλείφοντας τὸ παλιὸ σπίτι, ποὺ τὰ σανίδια του ἔτριζαν φρικτά.

Μιὰ στιγμὴ ἀκούσθηκαν φωνές:

— Νάτος. Δόξα νὰ  
ἔχῃ δ Θεός!

Ἐβγῆκε ἀπὸ τὸ παράθυρο, κρατώντας στὴν ἀγκαλιά του τὸ παιδί, ποὺ ἦτο σὰν πεθαμένο ἀπὸ τὸν τρόμο του. Ἐκατέβηκε τὰ σκαλιὰ καὶ ἐπῆγε γεμάτος χαρὰ ἐμπόδιος στὴ μητέρα τοῦ παιδιοῦ, ποὺ τὸν ἔκοιταζε, χωρὶς νὰ μπορῇ νὰ βγάλῃ μιὰ λέξη.

— Τὸ παιδί σου, κυρά Μήτραινα. Μὴν κλαῖς. Δὲν ἔπαθε τίποτα.

Ἡ μητέρα ἀγκάλιασε σφικτὰ τὸ παιδί της. Καὶ δι μάροιπα Μῆτρος, ποὺ στὸ μεταξὺ εἶχε ἔλθει στὸν ἑαυτό του, ἀρπάξε καὶ ἐφίλησε μὲ δάκρυα τὸ καλὸ παλληκάρι. Τὴν ἴδια στιγμὴ ἐσωρειάζετο καὶ ἡ στέγη τοῦ σπιτιοῦ.

“Ολο τὸ χωριὸ ἄνοιξε τὰ σπίτια του γιὰ νὰ περιποιηθῇ καὶ νὰ βοηθήσῃ τὸ δυστυχισμένο τὸν μπάρμπα Μῆτρο, ποὺ τὸν εἶχε βρεῖ τέτοια συμφορά. Μὰ ὁ πατέρας τοῦ Παύλου δὲν ἀφῆσε νὰ ὑπάγουν ἀλλοῦ ἢ μητέρα καὶ τὸ παιδί, ποὺ μὲ τόσον ἡρωισμὸ τὸ εἶχε σώσει ὁ γυιός του.

### 36. Παραμονὴ Χριστουγέννων.

— Σὰν ἀπόψε, μητέρα, ἐγεννήθηκε ὁ Χριστός; ἔρωτοῦσε ἡ Τασούλα.

— Ναί, σὰν ἀπόψε ἐγεννήθηκε, παιδί μου, μέσα σὲ ἕνα ταπεινὸ στάβλο.

— Καὶ θὰ ἔκρυψε μέσα ἐκεῖ. Δὲν εἶναι ἔτσι, μητέρα; Θὰ ἔκρυψε πολὺ καὶ θὰ ἔκλαιε ὁ Χριστός.

— Ἡ Παναγία, εἰπε ἡ κυρὰ Διαμάντω, τὸν ἔκρατοῦσε στὴν ἀγκαλιά της καὶ τὸν ἔζεσταινε. Τὸν ἔζεσταιναν μὲ τὰ χνῶτα των καὶ τὰ ζῶα τοῦ στάβλου. Μὰ ὁ Χριστούλης δὲν ἔκλαιε. Ἔπαιξε ἀπὸ πολλὴ ὥρα μὲ τὰ χεράκια του καὶ ἐψιθύριζε σὰν ἔνα πουλάκι.

‘Ως τόσο ἡ Παναγία τὸν ἔκουνοῦσε σιγὰ σιγὰ στὴν ἀγκαλιά της καὶ τοῦ ἔλεγε:

— Γλυκό μου παιδί, κοιμήσου, ἡ ὥρα ἐπέρασε καὶ θὰ εἶσαι κουρασμένο πιά. Κοιμήσου, ἀγάπη μου.

Μὰ ὁ Χριστὸς ἔχαμογελοῦσε καὶ δὲν ἥθελε νὰ κοιμηθῇ.

— Τί κρύο! ἔλεγε πάλι ἡ Παναγία. ‘Ο ἄνεμος φυσᾶ καὶ ἔμεῖς δὲν ἔχομε καθόλου φωτίσα. Κοιμήσου νὰ σὲ ζεστάνω, παιδί μου.

Μὰ ὁ Χριστούλης δὲν ἥθελε νὰ κοιμηθῇ καὶ ὅλο ἔξεσκέπαζε τὸ προσωπάκι του.

— Λίγο ἀν κοιμηθῆς, παιδί μου, ἔλεγε πάλι ἡ Παναγία, τὰ ὄνειρα θὰ πετάξουν ὅμορφα καὶ γλυκά, νὰ καθίσουν σὰν πεταλοῦδες στὰ βλέφαρά σου. "Ελα, χρυσό μου, κοιμήσου, νὰ ὄνειρευθῆς καὶ τὴ μαννούλα σου, ποὺ σὲ νανουρίζει, δόλο σὲ νανουρίζει.

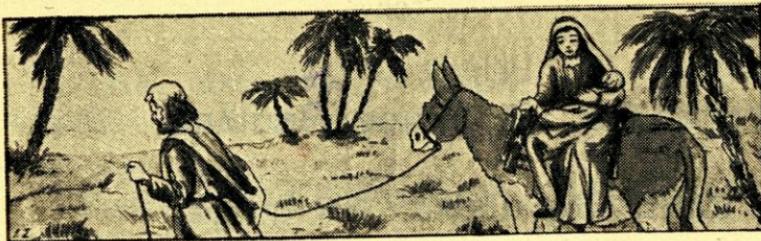
Μὰ ἀλίμονο! Ἀνώφελα καὶ τὰ νανουρίσματα καὶ τὰ παρακάλια. Ο μικρούλης Ἰησοῦς δὲν ἐσφαλοῦσε τὰ ματάκια του. Τότε ἡ Παναγία ἔγειρε λυπημένο τὸ μέτωπό της. Μὲ πονεμένη καρδιὰ ἐμῆλησε στὸ παιδί της καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἀγαπημένο μου παιδί, κοίταξε, ἡ μαννούλα σου χλαίει. Καὶ σὺ δὲν θέλεις νὰ κοιμηθῆς.

Δάκρυα ἐκύλησαν στὰ μάγουλα τῆς Παναγίας. Μόλις τὰ εἶδε ὁ Χριστούλης, ἔκλεισε τὰ ματάκια του καὶ ἀποκοιμήθηκε. Τὴν ἴδια στιγμή, τὸ καινούργιο ἀστέρι, ποὺ ἔλαμψε στὸν οὐρανό, ἔλαμψε ἀκόμη περισσότερο.



"Ελαμψε, γιὰ νὰ φωτίσῃ γλυκὰ τὸν ὑπνὸν τοῦ νεογέννητου παιδιοῦ καὶ γιὰ νὰ ὀδηγήσῃ τοὺς Μάγους, ποὺ ἐπήγαιναν νὰ τὸ προσκυνήσουν.



### 37. Μὲς στὸ στάβλο.

Μὲς στὸ στάβλο ἐπλάγιασαν

Μάννα καὶ Παιδί.

Μὰ ὁ Χριστὸς δὲ νύσταξε

κι ὅλο τραγουδεῖ.

Παίζει μὲ τὰ πόδια του  
καὶ κοιτάζει πίσω.

— "Ελα, γυιέ μου, βύζαξε,  
νὰ σ' ἀποκοιμίσω.

Γαϊδουράκι δλόμορφο  
πάει ἐκεī κοντά.

Σκύβει στὸ Χριστούλη μας,  
σὰν νὰ χαιρετᾶ.

— "Πιέ! τοῦ λέει, μικρούλη μου",  
τῆς μαμᾶς τὸ γάλα.

Πιέζει ἔγώ στὴν Αἴγυπτο  
θὰ σὲ πάω καβάλλα.

### 38. Ὁ Ἅγιος Βασίλης.

Ἐλάτε, στὸ τραπέζι μας ἀπόψε  
γιὰ τὴ χαρὰ νὰ κάνωμε μιὰ θέση.  
Τὴν πίττα μας, πατέρα, τώρα κόψε,  
νὰ ιδούμε τὸ φλουρὶ σὲ ποιὸν θὰ πέση!

Κι ἀς μένη τὸ τραπέζι ἔτσι, ἀς μένη.  
Κι ἡ σόμπα μας ἀς καίη ἐκεῖ στὸ πλάγι.  
Ἀπόψε μὲ τὴν κάπα χιονισμένη  
Θαρθῆ καὶ ὁ Ἅγιος Βασίλης, γιὰ νὰ φάγη.

### 39. Τὸ χρυσὸ φλουρὶ.

1.

Ἡ μικρὴ Φανή, ἐπειδὴ ὁ ἀδελφός της ὁ Σπῦρος  
ἐπήγαινε σὲ πιὸ μεγάλη τάξη, τὸν ἐνόμιζε γιὰ σοφό.  
Καὶ γι' αὐτὸ κάθε τόσο τὸν ἐρωτοῦσε γιὰ διάφορα  
πράγματα, ποὺ αὐτὴ δὲν τὰ ἥξερε.

Ο Σπῦρος δμως, ἐπειδὴ πολλὲς φορὲς ἐβαρύνετο  
ἡ δὲν ἥξερε νὰ τῆς ἔξηγήσῃ τὸ ἔνα ἢ τὸ ἄλλο πρᾶγμα,  
τῆς ἔλεγε, ὅτι τοῦ κατέβαινε. Πολὺ συχνὰ μάλιστα  
τῆς ἔλεγε καὶ ψευτίες, γιατὶ ἔπαιρνε γι' ἀστεῖα καὶ  
τὰ ψεύματά.

Τὴν Πρωτοχρονιὰ ἡ Φανή, γεμάτη χαρά, ἔδειχνε  
στὸν ἀδελφό της μιὰν ὁραία κούκλα.

— Γιὰ ίδες, τοῦ ἔλεγε. Μὸν τὴν ἐχάρισε ἡ για-  
γιά. Σ' ἐσένα ἐχάρισε τίποτε ἡ γιαγιά;

— Πῶς, ἀποκρίθηκε ὁ Σπῦρος. Δὲν πηγαίνεις νὰ ἵδῃς ἐπάνω στὸ γραφεῖο μου; Μοῦ ἔχάρισε ἔνα χρυσὸ φλουροῦ.

“Ετρεξε ἡ Φανή καὶ τὸ εἶδε. “Υστερα ἐγύρισε πάλι στὸν ἀδελφό της.

— Δὲν μοῦ λέγεις, Σπῦρο, τὸν ρωτᾶ, πῶς γίνονται αὐτὰ τὰ φλουριά;

“Ο Σπῦρος, ποὺ ἥθελε ν’ ἀστειευθῆ πάλι, τῆς ἀποκρίθηκε :

— Νά! Τὰ σπέρνουν στὴ γῆ καὶ ἀπ’ αὐτὰ φυτεύουν δένδρα, ποὺ κάμνουν δόλο τέτοια φλουριά.

2.

Τὴν ἄλλην ἡμέρα τὸ πρωτ, ὁ Σπῦρος ἔψαξε στὸ γραφεῖο του καὶ δὲν εὑρῆκε τὸ φλουρί του. “Ετρεξε ἀμέσως στὴν ἀδελφή του:

— Φανή, τῆς εἶπε, ποῦ ἔβαλες τὸ φλουρί μου;

— Τὸ ἐφύτευσα, στὸν κῆπο! ἀποκρίθηκε ἡ Φανή. Τὸ ἐφύτευσα γιὰ νὰ βγῆ ἔνα δένδρο, νὰ μᾶς κάμη πολλὰ τέτοια φλουριά. ”Ετσι δὲν εἶπες ἐσὺ χθές;

“Ο Σπῦρος ἐδάγκασε τὰ χεῖλη του. ”Ετρεξε τότε στὸν κῆπο, μὰ πουθενὰ δὲν ἤμπόρεσε νὰ εὗρῃ τὸ φλουρό. Γιατὶ ἀπὸ τὴν νύκτα είχεν ἀρχίσει νὰ χιονίζῃ καὶ δῆλος ὁ κῆπος είχε πιὰ σκεπασθῆ ἀπὸ χιόνι. Μὰ καὶ ἡ Φανή τοῦ κάκου ἐπροσπαθοῦσε νὰ μυηθῇ, ποὺ τὸ εἶχε παραχώσει.

“Οταν ὁ πατέρας των ἔμαθε τί εἶχε γίνει, ἐμάλωσε τὸ Σπῦρο καὶ τοῦ εἶπε :

— Τώρα, Σπῦρο, θὰ ἐκατάλαβες βέβαια, πῶς οὔτε γιὰ ἀστεῖα δὲν πρέπει νὰ λέγωνται τὰ ψεύματα.

## 40. Ὁ Χιονάνδρωπος.

1.

‘Ο Τάκης μὲ τ’ ἀδέλφια του ἔφτειασαν μέσα στὸν κῆπο ἔνα Χιονάνθρωπο. Γιὰ μάτια τοῦ ἔβαλαν δὺο μαῦρα χαλίκια καὶ γιὰ στόμα ἔνα κομμάτι ἀπὸ τενεκεδένιο σωλήνα.

“Ω τί γέλια ἔκαμαν τὰ παιδιὰ μ’ ἔκεινο τὸ Χιονάνθρωπο! ” Υστερα δύως ἄρχισαν πιὰ νὰ κρυώνουν καὶ ἐμπῆκαν στὸ σπίτι, τραγουδώντας.

Χιόνι πέφτει στὴν αὔλῃ.

Κρύο ἔπιασε πολύ.

Κοκκινίζει ἡ μύτη μας,  
τρέχομε στὸ σπίτι μας.

Τὴ νύκτα ὁ Τάκης εἶδε στὸν ὑπνο του, πώς, μέσα στὸν κῆπο κοντὰ στὸ Χιονάνθρωπο, εἶχε ἔνα παλατάκι ἀπὸ χιόνι. Ἐκάθητο στὸ παράθυρο τοῦ παλατιοῦ του καὶ ἐδιάβαζε. Ἔξαφνα τοῦ ἔφανηκε, πώς ἀκουσε δημιλίες. Σκύβει καὶ βλέπει, πώς ἔκεινος, ποὺ ἐμιλοῦσε, ἦτο ὁ Χιονάνθρωπος.

Καὶ νά τι ἔλεγε:

— Δὲν ξέρω τί ἔχω. Σὰν νὰ μὲ πειράζῃ αὐτὸς δὲ καιρός. Καὶ δύως ἐγὼ ἔκαμα ἔνα τόσο μακρινὸν ταξίδι ἀπὸ τὸ βοριᾶ! Πῶς μὲ κοιτάζει κατάματα ἔκεινος ὁ κοκκινομούρης ἀπ’ ἔκει ἐπάνω!

‘Ο Χιονάνθρωπος ἐνοοῦσε τὸν ἥλιο.

Σὲ λίγο ὁ ἥλιος ἔβασιλευσε καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἐβγῆκε ἔνα λαμπρὸ φεγγάρι.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

— Νάτος πάλι, είπε ο Χιονάνθρωπος. Βγαίνει άπό την άλλη μεριά. Μὰ περίεργο! Τώρα δὲν είναι πιά φλογισμένα τὰ μάτια του. "Α, μάλιστα, "Ετσι μ' ἀρέσει νὰ τὸν βλέψω. Νοιώθω καλύτερα τὸν έαυτό μου.

— Γάβ, γάβ, γάβ! ἔκαμε τότε ἕνας σκύλος, ποὺ ἐφύλαγε πιὸ πέρα. Τί- ποτε δὲν ξέρεις. Μὰ δὲν φταῖς ἐσύ, γιατὶ εἰσαι καινουργιοφερμένος. Αὐτό, ποὺ βλέπεις, φύλε μου, είναι τὸ φεγγάρι. Καὶ ἐκεῖνος, ποὺ ἔφυγε προτήτερα είναι ο ἥλιος. Αὔριο τὸ πρωὶ θὰ ξαναέλθῃ ή ἥλιος καὶ τότε θὰ τὰ ξαναποῦμε. Απὸ τὰ πόδια μου καταλαβαίνω, πῶς γρήγορα θ' ἀλλάξῃ ο καιρός.

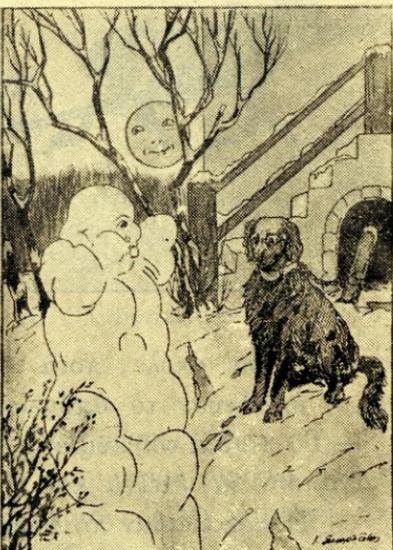
— Σὰν νὰ μοῦ λέγη ἀσχημες δμιλίες αὐτὸς ο γείτονάς μου! ἐψιθύρισε ο Χιονάνθρωπος καὶ ἔμεινε συλλογισμένος.

## 2.

Ο σκύλος, ἀφοῦ ἔκαμε ἕνα μικρὸ περίπατο μέσα στὸν κῆπο, ἥλθε κοντὰ στὸ Χιονάνθρωπο.

— Πῶς πηγαίνει η ύγεια σου, κύριε Χιονάνθρωπε; τὸν ἔρωτησε.

— Χμ! "Οχι καὶ τόσο καλά!.... Μὰ δὲν μοῦ





λέγεις, κύριε σκύλε, ποιὰ ἦσαν ἐκεῖνα τὰ παιδιά, ποὺ σ' ἔχαίδευαν τὸ ἀπόγευμα καὶ ἔπαιζαν μαζί σου;

— Τὰ παιδιά τοῦ κυρίου μου. Τὰ ἀγαπῶ πολὺ, γιατὶ μ' ἀγαποῦν κι ἔκεινα καὶ μοῦ δίνουν καὶ κόκκαλα.

— Ἐδιασκέδασαν πολὺ μὲ τὸ χιόνι σήμερα! εἶπε πάλι ὁ Χιονάνθρωπος. Ποῦ νὰ ἔβλεπαν ὅμως καὶ τὸ χιόνι, ποὺ ἔχω στὴν πατρίδα μου! Ἐκεῖ τὸ χιόνι εἶναι ὅλο τὸ χρόνο. Οἱ ἄνθρωποι ἔκει δὲν ἔχουν ἀμάξια. "Έχουν μόνο κάποια ἔλκυθρα, ποὺ τὰ σέρνουν οἱ τάρανδοι, κάποια χαριτωμένα ζῶα. Φίλε μου, ἐσὺ βρίσκεις εὔκολα κόκκαλα καὶ τρώγεις. Μὰ ἔκεινα τὰ ζῶα σκάβουν τὴ γῆ μὲ τὰ κέρατά των, γιὰ νὰ βροῦν τροφή.

— Καὶ δὲν κρυώνουν οἱ ἄνθρωποι ἔκει πέρα; ἐρώτησε ὁ σκύλος, κοιτάζοντας καλὰ καλὰ τὸ Χιονάνθρωπο.

— Εἶναι ντυμένοι μὲ δέρματα καὶ κατοικοῦν μέσα σὲ καλύβες ἀπὸ χιόνι. Νά, δημοτες μὲ αὐτὸ τὸ πα-

λατάκι τοῦ Τάκη. Μὰ δὲν κουώνουν μέσα ἐκεῖ, γιατὶ τὸ χιόνι τοὺς κρατεῖ ἀρκετὴ ζεστασιά.

— Γάρ, γάρ, γάρ! ἔκαμε πάλι ὁ σκύλος πηγαίνοντας νὰ κοιμηθῇ στὸ σπιτάκι του. Τί καλά θὰ ἔκαμνες, ἀν̄ ἔμενες καὶ σὺ ἐκεῖ, στὴ Χώρα τοῦ βοριᾶ, ποὺ δὲν θὰ σ' ἔβλεπε ὁ ἥλιος, γιὰ νὰ σὲ λειώσῃ! Σὲ βλέπω κάμποση ὥρα τώρα, ποὺ ὅλο καὶ μικραίνεις. "Α, φίλε μου. Μοῦ φαίνεται, πῶς δὲν θὰ τὰ περάστης καλὰ μ' ἐκεῖνον τὸν κοκκινομούρη!

3.

Τὴν ἄλλην ἡμέρα τὸ πρωί, ὅταν ἔξυπνησε ὁ Τάκης, ἐδιηγήθηκε τὸ ὄνειρό του στὰ ἀδέλφια του καὶ ὅλο ἔγελοῦσε.

— Πᾶμε νὰ ἴδοῦμε τὸ Χιονάνθρωπο; ἔφωναξαν στὸ τέλος τὰ παιδιά.

— Πᾶμε.

Ο ἥλιος ἔξω ἔλαμπε ὀλόχρυσος.

Τὰ δένδρα, μὲ τὰ χιόνια μισολειωμένα στὰ κλαδιά, ἀστραπταν σὰν πολυέλαιοι. Ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἀκούοντο νὰ πέφτουν στάλες: Τούκ, Τούκ.

Ο σκύλος ἔτρεξε καὶ ἐπροῦπάντησε τὰ παιδιά, κουνώντας τὴν οὐρά του. Τὰ παιδιὰ τοῦ ἔρριξαν μιὰ φέτα ψωμί.

"Οταν ἔφθασαν στὸ Χιονάνθρωπο, τὸν εύρηκαν μὲ γυρμένο κεφάλι.

— Θυμᾶται τὴν πατρίδα του! εἶπε ὁ Τάκης γελώντας. Γι' αὐτὸ εἶναι λυπημένος.

Ως στὸ ἀπόγευμα ὁ Χιονάνθρωπος εἶχε ἀλλάξει ἔνα σωρὸ σχήματα. "Ωσπου ὑστερα ἀπὸ δυὸ ἡμέρες ἐσωρειάσθηκε ὀλόκληρος στὴ γῆ καὶ στὴ θέση του ἔμεινε ὁρθὸ ἔνα σκουπόξυλο.

## 41. Ὅταν πέφτη τὸ χιόνι.

Ἄ, τὴν ὥρα ποὺ ὅλο τοῦφες πέφτει χιόνι καὶ στὸ δρόμο κάμνει κρύο καὶ παγωνιά, πῶς πονῶ γιὰ τὸ παιδάκι, ποὺ κρυώνει καὶ δὲν ἔχει μήτε σπίθα στὴ γωνιά.

Δὲν βαστῶ νὰ μὴ φωνάξω: "Ελα, παιδάκι, ποὺ πεινᾶς κι ἔχεις τὴν ὄψη σου χλωμή.

"Ελα. Ἡ στέγη μας δική σου καὶ τὸ τζάκι κι ἀς μοιράσωμε τὸ λίγο μου ψωμί.

## 42. Ἡ καλὴ πράξη.

Ἔτο γιορτὴ τῶν Θεοφανείων. Ὁ Κώστας καὶ ὁ Γιωργος ἐγύριζαν ἀπὸ τὴν ἐκκλησία καὶ ἐπήγαιναν στὸ σπίτι των, ποὺ εündισκετο στὴν ἄλλη ἀκρη τοῦ χωριοῦ.

Μὰ γιὰ νὰ φθάσουν ἐκεῖ, ἔπρεπε νὰ περάσουν ἀπὸ χωράφια. Καὶ τὰ χωράφια ἦσαν στρωμένα μὲ χιόνι. Αὐτὸ ὅμως ἦτο εὔχαριστο γιὰ τὰ παιδιά, γιατὶ θὰ εὔρισκαν τὴν εύκαιρία νὰ παίξουν καὶ χιονιές, χωρὶς νὰ φοβηθοῦν, πῶς θὰ κτυπήσουν κανένα διαβάτη.

Ἐτράβηξαν λοιπὸν κατὰ τὰ χωράφια καὶ ἀρχισαν τὸ χιονοπόλεμο. Τ' αὐτιά των, ἡ μύτη των καὶ τὰ χέρια των ἔγιναν κατακόκκινα.

"Εξαφνα ὁ Κώστας ἐσταμάτησε τὸ χιονοπόλεμο. Ἔγύρισε καὶ ἔδειξε κάτι στὸ Γιωργο.

Τί ἦτο;



I. Συαρχάτος

Μιὰ γριούλα ἐκατέβαινε ἀπὸ τὸ μικρὸ λόφο, σέρ-  
νοντας ἔσπισω της ἕνα βαρὺ χονδρὸ κλαδί. Τὸ κλαδί  
αὐτὸ θὰ εἶχε πέσει ἀπὸ τὸν ἀέρα καὶ ἡ γριούλα  
τὸ ἐπήγαινε, γιὰ νὰ τὸ κάψῃ στὸ τζάκι της.

— Ή καημένη! εἶπε ὁ Κώστας. Μὲ πόσο κόπο  
περπατεῖ! Τὸ ξύλο εἶναι βαρὺ καὶ ἐκείνη μόλις σέρνει  
τὰ πόδια της. Πᾶμε νὰ τῆς τὸ κουβαλήσωμε ἐμεῖς.

— Πᾶμε! εἶπε ὁ Γιωργος.

Αμέσως τὰ δυὸ παιδιὰ ἄφησαν τὸ παιχνίδι καὶ  
ἔτρεξαν κοντὰ στὴ γριά.

— Κυρούλα, τῆς εἴπαν. Ἀφησε νὰ σύρωμε ἐμεῖς  
τὸ ξύλο καὶ νὰ σὲ ἔσκουράσωμε.

Η κυρούλα ἔχαμογέλασε καὶ μὲ χαρὰ ἐκούνησε  
τὸ κεφάλι της.

— Σᾶς εὐχαριστῶ, παιδιά μου! ἔχετε καλὴ καρ-  
διά. Ο Θεός νὰ σᾶς τὸ πληρώσῃ.

‘Ο Κώστας μὲ τὸ Γιῶργο ἔπιασαν δυνατὰ τὸ χονδρὸ δύλο καὶ ἄρχισαν νὰ τὸ σέρνουν.

Πίσω ἐπήγαινε ἡ γριούλα μὲ ἀργὸ καὶ κουρασμένο βῆμα.

“Οταν ἔφθασαν στὸ σπιτάκι τῆς γριούλας, ἐκείνη εὐχαρίστησε πάλι τὰ παιδιὰ καὶ τοὺς εἶπε :

— “Οταν κρατήσης μυρωδιά,  
τὸ μύρο σοῦ χαρίζει.  
Κι ὅστερα γιὰ πολὺν καιρὸ  
τὸ χέρι σου μυρίζει.

”Ετσι, κι ᾧν κάμης κάτι τι  
καλὸ καμμιὰ φορά.

ὅστερα γιά πολὺν καιρὸ  
θὰ νοιώθης τὴ χαρά.

### 43. Ἡ δυσία τοῦ γέρου μουσικοῦ.

#### 1.

Μιὰ φορά, σ’ ἔνα χωριό θὰ ἐγίνετο ἔνας πλούσιος γάμος.

“Ἐνας πτωχὸς γέρος μουσικὸς τὸ ἔμαθε καὶ ἐξεκίνησε ἀπὸ τὸ χωριό του μὲ τὰ πόδια. Θὰ ἐπήγαινε καὶ αὐτὸς στὸ γάμο, νὰ παίξῃ τὸ βιολί του, γιὰ νὰ κερδίσῃ μερικὰ χρήματα.

“Ἐκαμε κρύο πολὺ καὶ τὸ χιόνι εἶχε σκεπάσει τὰ βιουνὰ καὶ τοὺς κάμπους. Ὁ γέρος μουσικὸς ἐπρο-

χωροῦσε μὲ δυσκολία. Ἐκρατοῦσε τὸ βιολὶ στὴν πασχάλη του καὶ εἶχε τὰ χέρια του χωμένα μέσα στὸν κόρφο του. Εσύλλογίζετο πώς, ἀν ἐπροχωροῦσε πάντοτε μὲ τὴν ἴδια δυσκολία, θὰ ἐνυκτώνετο στὸ δρόμο, ποὺν φθάσῃ στὸ χωριό.

Ἐξαφνα ἔφανηκε νὰ ἔρχεται ὅπισω του ἔνας ἄμαξι μὲ δυὸ δυνατὰ ἄλογα. Ο γέρος ἐπαραμέροισε. Τὸ ἄμαξι ἐσταμάτησε κοντά του. Μέσα ἐκάθητο μιὰ γυναίκα μὲ ἔνα παιδὶ στὴν ἀγκαλιά. Ἡτο ἡ γυναίκα τοῦ ἄμαξᾶ καὶ ἐπήγαιναν καὶ αὐτοὶ σὲ ἐκεῖνο τὸ χωριό, ποὺν θὰ ἐγίνετο ὁ γάμος.

— Ποῦ πηγαίνεις, μπάρμπα; ἔρωτησε ὁ ἄμαξᾶς.

‘Ο γέρος ἔδειξε τὸ χωριό.

— Πηγαίνω νὰ βγάλω κανένα κομμάτι ψωμί. Είμαι μόνος στὸν κόσμο.

— Μὰ ἔτσι ποὺ πηγαίνεις, θὰ νυκτωθῆς καὶ θὰ πάθης μέσα στὸ χιόνι! τοῦ εἶπε πάλι ὁ ἄμαξᾶς. Κάμε, γυναίκα, λίγη θέση στὸν ἀνθρώπο, νὰ καθίση. ‘Ελα, μπάρμπα, ἀνέβα γρίγορα, νὰ φύγωμε.

‘Ο γέρος χαρούμενος ἀνέβηκε, εύλογώντας τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους, ποὺ τὸν ἐλυπήθηκαν. Καὶ τὸ ἄμαξι ἔξακολούθησε τὸ δρόμο του.

## 2.

Καθὼς τὸ ἄμαξι ἐπεργοῦσε κοντὰ ἀπὸ ἔνα δάσος, κάποια ἄγρια οὐρλιάσματα ἀκούστηκαν ἀπὸ πέρα.

— Λύκοι! ἐψιθύρισε ὁ μουσικός.

‘Η μητέρα ἀνατρίχιασε ἀμέσως καὶ ἔσφιξε τὸ παιδὲ της πιὸ δυνατὰ στὴν ἀγκαλιά της. Καὶ ὁ πατέρας, ἀνήσυχος, ἐμαστίγωσε δυὸ τρεῖς φορὲς τὰ ἄλογά του.

Λίγες στιγμὲς ἐπέρασαν. ‘Ο γέρος ἀνασηκώθηκε



καὶ ἔκοιταξε πίσω. Καμιὰ δεκαριὰ λύκοι ἀκολουθοῦσαν τώρα μὲ δῷμή τὸ ἄμάξι, σὰν μαῦρες σκιές μέσα στὸ χιόνι.

— "Ερχονται! εἶπε. Πλησιάζουν! Παναγία, βοήθησε!

‘Η μητέρα ἔβγαλε ἄθελα μιὰ κραυγὴ καὶ ἔξαρσε στὸ βάθος τοῦ ἄμαξιου. Ὁ ἄμαξᾶς ἐκτύπησε πιὸ δυνατὰ τὰ ἄλογά του. Μὰ οἱ λύκοι ἔτρεχαν πιὸ γρήγορα ἀπὸ τὸ ἄμάξι.

‘Ο μουσικὸς δὲν χάνει καιδό. Αρπάζει τὸ βιολί του καὶ μὲ τὸ δοξάρι βγάζει κάποιους ἄγριους ἥχους, γιὰ νὰ τρομάξῃ τοὺς λύκους. Καὶ ἀλήθεια, οἱ λύκοι σταματοῦν μιὰ στιγμή. Μὰ ή πεῖνα τοὺς βασανίζει καὶ σὲ λίγο πάλι δῷμοῦν μὲ λύσσα. Τὰ ἄλογα χρεμετίζουν, βγάζουν ἀφροὺς ἀπὸ τὸ στόμα των, σηκώνονται στὰ πισινά των πόδια. Τὸ ἄμάξι τρίζει, ἀναπηδᾶ, προχωρεῖ πολὺ γρήγορα.

Μὰ οἱ λύκοι πάντοτε τρέχουν ἀπὸ πίσω μ' ἀνοικτὰ τὰ στόματα. Τὸ βιολὶ ὅλο καὶ βγάζει ἀγριώτερους ἥχους, κτυπᾶ, μουγκρίζει. Στὸ τέλος σπάζουν ὅλες οἱ χορδές του καὶ σωπαίνει ἀπελπισμένο.

‘Ο κίνδυνος πιὰ ἔχει γίνει μεγάλος. ‘Ο πατέρας εἶναι ωχρός ἐπάνω στὴ θέση του. ‘Η μητέρα κλαίει. ‘Ο γέρος κοιτάζει καὶ τοὺς δυὸ σαστισμένος.

— Κτύπα δυνατά! φωνάζει μιὰ στιγμὴ στὸν ἀμάξι. Μὴ σταθῆς καθόλου. Ἐφάνηκες γενναῖος σ' ἐμένα, μὰ ἡ ζωὴ μου δὲν ἀξίζει τόσο, δσο ἀξίζει ἡ ζωὴ τῆς γυναίκας σου καὶ τοῦ παιδιοῦ σου. Γι' αὐτό, ἐνῶ οἱ λύκοι θὰ ξεσχίζουν ἐμένα, ἐσὺ προσπάθησε νὰ σώσῃς τοὺς ἀνθρώπους σου.

Κι δέ γέρος, πρὸν προφθάση ὁ ἀμάξις νὰ τοῦ ζείπη μιὰ λέξη, φύγεται στὸ χιόνι, ἀνάμεσα στοὺς λύκους.

3.

“Αφωνοι, παγωμένοι ἀπὸ τὸν τρόμο ἐμειναν ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα σ' ἔκεινο τὸ θέαμα.

Τὸ ἀμάξι, ὃς τόσο, ἔφευγε σὰν ἀστραπῆ. Ἐπῆρε ἐναν κατήφορο. Οἱ λύκοι δὲν ἔφαίνοντο πιὰ. Καὶ νά, σὲ λίγο ἀρχισε νὰ διακρίνεται τὸ χωριό.

Μὰ ἔνας ἄνθρωπος δὲν ἔφθασε, γιὰ νὰ χορτάσουν τόσοι λύκοι. Καὶ δὲν ἐπέρασε πολλὴ ὁρα, ποὺ μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἐπῆραν πάλι στὸ κυνήγι τὸ ἀμάξι.

Πλησιάζουν, ὅλο πλησιάζουν τὰ θηρία. ‘Η μητέρα βγάζει πάλι μιὰ ἀγρια φωνή. ‘Ο πρῶτος λύκος, ποὺ ἔφθασε, ὁρμησε ἐπάνω στὸ ἄλογα. Εἶναι τρομερὴ ἡ στιγμή. “Ἐνας ἄλλος κάμνει τώρα νὰ ὀρμήσῃ στὴ μητέρα. ‘Εκείνη τὰ ζάνει. Κάμνει μιὰν ἀπότομη κίνηση καὶ τὸ παιδί της φεύγει ἀπὸ τὰ ζέρια της καὶ πέφτει

Ξέω ἀπὸ τὸ ἀμάξι. Μιὰ σπαρακτικὴ φωνὴ ἀκούεται καὶ ἡ μητέρα λιποθυμεῖ.

Τρελλὸς δὲ πατέρας ἀπὸ τὴν ταραχή του, ἀφήνει τὰ χαλινάρια καὶ πηδᾶ στὸ χιόνι κοντὰ στὸ παιδί του. Βγάζει ἔνα μαχαίρι καὶ ἀρχίζει νὰ παλαιβῇ ἄγρια μὲ τὰ θηρία.

Τὰ ἄλογα ἐπῆραν δρόμο γιὰ τὸ χωριό. "Εσερναν σὰν ἔνα καρυδόφλουδο τὸ ἀμάξι, ποὺ μέσα ἦτο σὰν ἄψυχη πεσμένη ἡ μητέρα.

Μὰ ἐνῶ τὸ ἀμάξι ἔφευγε, τὸ ἄγριο πάλαιμα τοῦ πατέρα μὲ τοὺς λύκους ἔξακολουθοῦσε. Ὁ δυστυχισμένος ἐκτυποῦσε δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ μὲ τὸ μαχαίρι του. Καὶ εἶχε ἑαπλώσει δυὸς θηρία κατὰ γῆς, ὅταν ἀκούσθηκαν ἔξαφνα μερικοὶ πυροβολισμοί. Οἱ λύκοι μὲ μιᾶς σκορπίζονται. Ὁ ἀμαξᾶς, κοιτάζοντας στὸ μέρος, ἀπ' ὅπου ἔφθασαν οἱ πυροβολισμοί, βλέπει νὰ ἔρχονται πολλοὶ χωρικοὶ ώπλισμένοι. Εἶχαν μάθει γιὰ τοὺς λύκους, ποὺ τοὺς κατέστρεφαν τὰ ποίμνια, καὶ εἶχαν βγῆ νὰ τοὺς κυνηγήσουν.

Τὴν ἀναίσθητη μητέρα τὴν πῆραν ἀπὸ τὸ ἀμάξι οἱ χωρικοὶ καὶ μὲ κάθε τρόπο τὴν ἐπεριποιήθηκαν.

Καὶ ὅταν ἡ δυστυχισμένη ἄνοιξε τὰ μάτια της, μὲ χαρὰ εἶδε κοντά της τὸν ἄνδρα της καὶ τὸ παιδάκι της. Τοὺς ἀγκάλιασε σφικτὰ καὶ τοὺς ἔφιλοῦσε. Καὶ τότε ἔκλαυσαγ καὶ οἱ δυὸς μαζὶ γιὰ τὸ γέρο μουσικό, ποὺ ἐθυσιάστηκε τόσο γενναῖα, γιὰ νὰ τοὺς σώσῃ τὴ ζωή.



## 44. Ἡ κυρούλα καὶ ὁ στρατιώτης.

— Καλή μου κυρούλα, τί κάμνεις ἔκει; Φθάνει πιά, ἔζεστάθηκα ἀρκετά. Μὴ φένης ἄλλα ξύλα στὴ γωνιά σου. Φύλαξε τα, καημένη μου κυρούλα. Θὰ σου χρειασθοῦν. Ἐγὼ πιὰ ἐστέγνωσα καὶ δὲν κρυώνω.

— Νὰ ζεσταθῆς, στρατιώτη μου, νὰ ζεσταθῆς! τοῦ λέγει ἡ γριούλα.

Τοῦ φίχνει καὶ ἄλλα ξύλα στὴ φωτιὰ καὶ ἀνασκαλίζει τὴ στάκτη μὲ τὸ φαβδί της.

— Δὲν πεινῶ, καλή μου κυρούλα. Φύλαξε τὸ τυρί σου καὶ τὸ αὐγά σου, γιατὶ ἔφαγα τὸ βράστό μου στὸ λόχο. Βγάλε αὐτὸ τὸ ἀσπρό τραπεζομάντηλο, ποὺ ἔστρωσες στὸ τραπέζι. Πάει πολὺ γιὰ μένα.

Μὰ ἡ γριούλα κόβει τὸ ψωμὶ καὶ γεμίζει τὸ ποτήρι του μὲ γλυκὸ κρασί.

— Φάγε, πιέ. Πρέπει νὰ πάρῃς δύναμη, στρατιώτη μου.

— Καλή μου κυρούλα, γιὰ ποιόυ εἶγαι αὐτὰ τὰ κατακάθαρα σινδόνια; Μὰ τί κάμνεις ἔκει; Δὲν θέλω ἔγὼ χρεβθάτι. Στὸ στάβλο σου, ἐπάνω σ' ἔκείνη τὴν ψάθα, θὰ κοιμηθῶ ἀρχοντικά.

Μὰ ἡ γριούλα δὲν ἀκούει τὰ λόγια τοῦ στρατιώτη. Στρώνει τὰ σινδόνια καὶ τὰ καλὰ σκεπάσματά της.

— Πλάγιασε ἐδῶ, στρατιώτη μου, γιὰ νὰ ξεκουρασθῆς.

Ἐξημέρωσε πιά. Ὁ στρατιώτης πρέπει νὰ φύγῃ.

— Κυρούλα μου, πολὺ σ' εύχαριστῶ, τῆς εἶπε καὶ

τῆς ἐφίλησε τὸ χέρι. Καὶ μάννα μου ἀν ἥσουν, δὲν  
δὰ μοῦ ἔκαμνες τόση περιποίηση. Σ' ἀφήνω γειά.

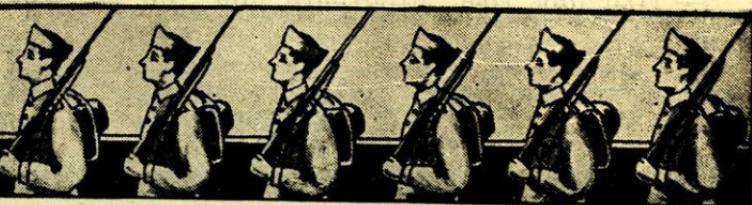
Ἐπῆρε τὸ σάκκο του γιὰ νὰ φύγη.

— Μὰ τί εἶν’ αὐτά; ‘Ο σάκκος μου εἶναι πιὸ βαρὺς ἀπὸ  
χθές...”Αχ, καλή μου κυρούλα! ”Αχ, καλή μου κυρούλα. Γιὰ τί  
μοῦ ἔβαλες τόσα πράγματα μέσα, γιὰ τί;

Καὶ ἡ γριούλα μισοδακυσμένη καὶ μὲ  
χαμόγελο μαζὶ τοῦ λέγει :

— ”Εχω καὶ ἐγὼ  
τὸ ἀγόρι μου στρατιώτη, σὰν καὶ σένα.

Γυμνασθῆτε, παιδιά μου, γυμνασθῆτε καλά, γιὰ νὰ  
μπορῆτε νὰ φυλάγετε τὴν Πατρίδα μας, τὴν ἀγαπημένη μας Ἑλλάδα.



## 45. Γλυκειὰ πατρίδα.

Σάν τὴ γλυκειά μου τὴν πατρίδα  
δὲν βρῆκα, ἀλήθεια, πουθενά,  
νᾶχη τὸν ἥλιο χρυσαφένιο,  
μενεξεδένια τὰ βουνά.

Οὕτε τὸ σπίτι μας, ἀλήθεια,  
δὲν μπόρεσα κι ἀλλοῦ νὰ βρῶ,  
ποὺ τῆς χαρᾶς μας νὰ σκεπάζῃ  
τὸν τιμημένο θασαυρό.

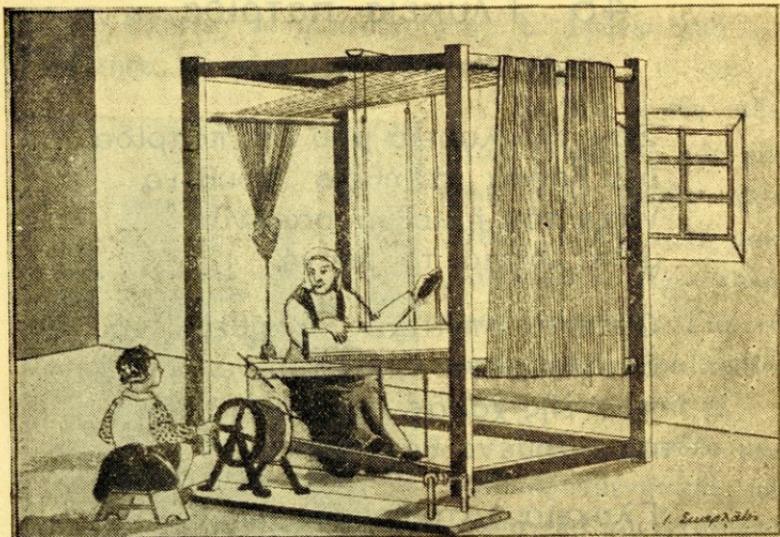
Γλυκειὰ πατρίδα καὶ χωριό μου  
καὶ αὐλή μας μὲ τὴν κυκλαμιά,  
κοντά σας μοναχὰ νὰ ζήσω  
ἡ μόνη μου εἶναι ἐπιθυμιά.

## 46. Ἡ γιαγιὰ στὸν ἀργαλειό.

Ἡ γιαγιὰ τῆς Μαριγῶς κάθε. ἡμέρα κάθεται  
ἐμπρὸς στὸν ἀργαλειὸν καὶ τάκου, τάκου, δῆλο ὑφαίνει.  
Ὑφαίνει κουβέρτες γιὰ τὴν ἐγγονούλα της.

Ο ἀργαλειὸς εἶναι σὰν ἕνα μεγάλο ξύλινο κλουβί,  
ποὺ ἀπὸ τὴ μιὰ ώς στὴν ἄλλη ἄκρη του ἔχει τεντω-  
μένες κλωστές.

Ἡ γιαγιὰ μὲ τὸ ἕνα χέρι της κρατεῖ κάτι, σὰν ξύ-  
λινη βαρκούλα. Εἶναι ἡ σαΐτα, γεμάτη κλωστή. Καὶ  
μὲ τὸ ἄλλο τακτοποιεῖ τὶς τεντωμένες κλωστὲς τοῦ



ἀργαλειοῦ της. Βάζει μιὰ κλωστή ἐπάνω καὶ μιὰ κάτω καὶ ἀνάμεσα περνᾶ τὴ σαΐτα μὲ τὴν κλωστή της. "Υστερα μ' ἔνα ἔντονο κτένι κτυπᾷ τὶς κλωστὲς τῆς σαΐτας, γιὰ νὰ μὴ μείνουν ἀραιές.

"Υφαίνοντας ἡ γιαγιά, μιλεῖ καὶ στὴν ἐγγονούλα της, ποὺ κάθεται κοντά της.

— Μιὰ φορά, παιδί μου, δῆλα τὰ ροῦχα μας τὰ ἐφτειάναμε στὸ χωριό μας ἐμεῖς οἱ γυναῖκες. Κάθε καλοκαίρι ἀλλες ἔκουσεύαμε τὰ πρόβατα καὶ ἐπαίρναμε τὸ μαλλί των. Τὸ ἐπλέναμε στὸ ποτάμι, τὸ ἔξαιναμε, τὸ ἐγνέθαμε καὶ τὸ ἐκλώθαμε. Μὲ τὶς κλωστές του πότε ἐπλέκαμε κάλτσες καὶ φανέλλες, πότε ὑφαίναμε διάφορα ὑφάσματα γιὰ σινδόνια, γιὰ κουβέρτες ἥ γιὰ ροῦχα ἔξωτερικά.

"Άλλες πάλι ἐμαζεύαμε ἀπὸ τὰ χωράφια τὸ λινά-

## 48. Ὁ σιδηρόδρομος.

### 1.

Τὸν παλιὸν καιρόν, οἱ ἄνθρωποι δὲν ἀποφάσιζαν εὔκολα νὰ ταξιδεύσουν, γιατὶ δὲν ὑπῆρχαν πολλοὶ δρόμοι. "Οσοι ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ ταξιδεύσουν, ἔπαιρναν τοὺς λιγοστοὺς δρόμους ἢ τὰ μονοπάτια, ποὺ ὑπῆρχαν τότε χαραγμένα στὰ δάση, στὰ βουνά, στὶς κοιλάδες. Καὶ ἐπήγαιναν μὲ τὰ πόδια, μὲ τὰ ζῶα ἢ μὲ τὸ ἀμάξια.

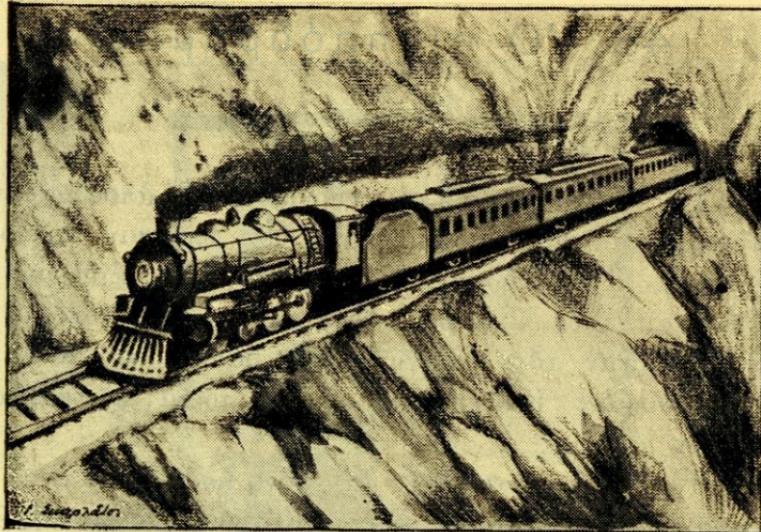
Τέτοια δμως ταξίδια, ὅχι μόνο ἦσαν κοπιαστικά, ἀλλὰ ἥθελαν καὶ πολὺν καιρό. Καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐσκέφθηκαν νὰ βροῦν κανένα ἄλλο μέσο, γιὰ νὰ μποροῦν νὰ ταξιδεύσουν γρηγορώτερα. "Ετσι, ὕστερα ἀπὸ πολλὰ χρόνια, εὑρῆκαν τὸ σιδηρόδρομο.

"Ἐκοψαν ἢ ἐτρύπησαν βουνά, ἵσιωσαν ἀνηφοριές, ἔφτιασαν δρόμους καὶ ἔστρωσαν ἐπάνω γραμμὲς ἀπὸ σίδερα. Σ' αὐτὲς τὶς σιδερένιες γραμμὲς ἔβαλαν νὰ κυλᾶ ἡ ἀμαξοστοιχία, μιὰ μηχανή, ποὺ νὸ σέρνη ἐπίσω της πολλὰ βαγόνια γεμάτα ταξιδιώτες ἢ ἐμπορεύματα.

Πολλὲς ἀμαξοστοιχίες ἢ τραῖνα μποροῦν νὰ κινοῦνται ἐπάνω στὸν ἴδιο δρόμο, ἄλλες γρήγορα καὶ ἄλλες πιὸ ἀργά, χωρὶς νὰ συγκρούωνται.

Αὐτὸς γίνεται, γιατὶ πρῶτα, ὅσες ἀμαξοστοιχίες πηγαίνουν στὴν ἴδια διεύθυνση, ἀκολουθοῦν τὴν ἴδια γραμμή. Καὶ ὅσες ἔχονται ἀντίθετα, ἀκολουθοῦν ἄλλη γραμμή. "Επειτα κάθε ἀμαξοστοιχία εἶναι κανονισμένη νὰ ἔσκινῃ μὲ τὴν ὁρα της.

Κάποτε βέβαια, εἴτε ἀπὸ καμμιὰ ἐξαφνικὴ βλάβη τῆς μηχανῆς, εἴτε ἀπὸ ἀπροσεξία τοῦ ὁδηγοῦ ἢ κά-



ποιου ἐργάτη , εἴτε ἀπὸ κακοκαιρία , γίνεται σύγκρουση καὶ συμβαίνουν δυστυχήματα . Αὐτὸς δῆμος γίνεται σπάνια .

“Οπως εἴπαμε , ὑπάρχουν τραῖνα γρήγορα καὶ ἄλλα , ποὺ πηγαίνουν πιὸ ἀργά . ”Αν ἔνα ἀπὸ τὰ ἀργὰ τραῖνα βρίσκεται ἐμπρός καὶ ἔρχεται δόπισω του ἔνα γρήγορο τραῖνο , τότε τὸ ἀργὸ σταματᾶ σ’ ἔνα σταθμό , λοξοδρομεῖ ἐπίτηδες σ’ ἄλλη γραμμὴ καὶ ἀφίνει νὰ περάσῃ ἐμπρός τὸ γρήγορο τραῖνο , ἡ «ταχεῖα ἀμαξοστοιχία», δῆμως τὴ λέγουν .

“Υπάρχουν διάφορα παραγγέλματα , ποὺ δίνονται μὲ σημεῖα . Οἱ μηχανικοὶ πρέπει νὰ τὰ καταλαβαίνουν αὐτὰ τὰ σημεῖα , γιὰ νὰ συνεννοοῦνται . ”Αν οἱ ἐργά-

τες διορθώνουν τὸ δρόμο, οἱ γραμμὲς γιὰ λίγη ὥρα  
δὲν εἶναι πολὺ στερεές. Τότε οἱ ἐργάτες πρέπει νὰ  
εἰδοποιήσουν τὸ τραῖνο, γιὰ νὰ περάσῃ ἀργά. "Ἐνας  
ἐργάτης ἔδιπλώνει μιὰ πράσινη σημαία καὶ ὁ μηχανι-  
κός, ποὺ τὴ βλέπει ἀπὸ μακριά, ἐλαττώνει τὴν ταχύ-  
τητα τῆς μηχανῆς. "Αν ὁ ἐργάτης δεῖξῃ κόκκινη ση-  
μαία, θὰ εἰπῇ, πῶς ἡ ἀμαξοστοιχία πρέπει νὰ σταμα-  
τήσῃ ἐντελῶς.

Αὐτὰ γιὰ τὴν ἡμέρα. Γιὰ τὴν νύκτα μεταχειρίζονται  
πράσινα ἢ κόκκινα φῶτα.

Μερικοὶ ἀπὸ σᾶς, παιδιά, θὰ ἔτυχε νὰ ἴδητε τὸ  
βράδυ ἔνα μικρὸ φανάρι, πράσινο ἢ κόκκινο, ποὺ τὸ  
χρατεῖ στὸ χέρι του ἔνας ὑπάλληλος. Μὲ αὐτὸ δίνει  
κάποιο σημεῖο.

"Ἄς ταξιδεύωμε λοιπὸν ἥσυχοι, γιατὶ ἡ ὑπηρεσία  
τῶν σιδηροδρόμων πάντοτε προβλέπει τὸ κάθε τὶ γιὰ  
τὴν ἀσφάλειά μας.

## 49. Πετάει πετάει... ὁ ἄνδρωπος!

1.

Στὸ διάλειμμα τὰ παιδιὰ εἶχαν χωρισθῆ σὲ διάφο-  
ρες συντροφιές καὶ ἔπαιξαν στὴν αὐλή. Μερικὰ μικρό-  
τερα ἥσαν σὲ μιὰν ἄκρη καὶ ἔπαιξαν τὸ παιγνίδι  
« Πετάει, πετάει. »

"Οταν ἡ «μάννα» τοῦ παιγνιδιοῦ ἔλεγε ζῶα πετού-  
μενα, δλα τὰ παιδιὰ ἔκαμναν ἔνα ἐλαφρὸ πήδημα ἐμ-  
πόρος. "Οταν ὅμως ὠνόμαζε ἄπτερα ζῶα ἢ ἄψυχα  
πράγματα, δλα τὰ παιδιὰ ἔμεναν ἀκίνητα. "Οποιο

παιδὶ ἐτύχαινε νὰ κάνῃ λάθος, ἔβγαινε ἔξω ἀπὸ τὸ παιγνίδι.

Κάποια στιγμὴ ἡ «μάννα» ἐφώναξε :

— Πετάει... πετάει... δ ἄνθρωπος!

Τὰ μισὰ παιδιὰ τότε ἔκαμαν ἀπὸ ἕνα πήδημα. Τὰ ἄλλα ἔμειναν ἀκίνητα.

Ποιὰ παιδιὰ τώρα ἔπρεπε νὰ τιμωρηθοῦν ; Ἡ «μάννα» τὰ ἔχασε. "Άλλα ἀπὸ τὰ παιδιὰ ἐφώναξαν πῶς δ ἄνθρωπος πετᾶ καὶ ἄλλα πῶς δὲν πετᾶ.

Στὶς φωνές των ἥλθαν καὶ ἄλλα παιδιὰ κοντά. Στὸ τέλος ἥλθε καὶ δ δάσκαλος καὶ εἶπε :

— "Οσοι λέγουν, πῶς δ ἄνθρωπος πετᾶ, ἔχουν δίκιο.

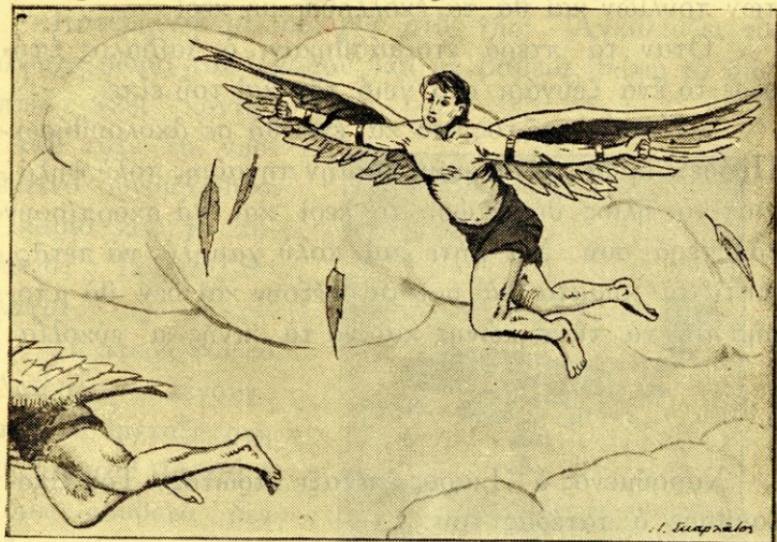
Τοὺς ἐμίλησε τότε γιὰ τ' ἀεροπλάνα καὶ γιὰ κάποια πτερά, ποὺ θέλουν νὰ φτειάσουν οἱ ἄνθρωποι, γιὰ νὰ μιμηθοῦν τὰ πτερά, ποὺ κάποτε εἶχε φτειάσει ἔνας περίφημος τεχνίτης, δ Δαίδαλος.

## 2.

— 'Απὸ τὰ παλιὰ τὰ χρόνια, εἶπε δ δάσκαλος, ἔζητο ὅτι ἄνθρωπος νὰ βάλῃ πτερά στοὺς ὄμους του καὶ νὰ πετάξῃ σὰν τὸ πουλί.

"Οταν κάποτε ἐβασίλευε στὴν Κορήτη δ Μίνωας, ἔφθασε ἀπὸ τὴν Ἀθήνα μὲ τὸ γυιό του ἔνας περίφημος τεχνίτης. 'Ο τεχνίτης αὐτὸς ἐλέγετο Δαίδαλος καὶ δ γυιός του ἐλέγετο "Ικαρος. Λέγουν, πῶς δ "Ικαρος θὰ ἔπειρνο ὅτι τὸν τέχνη καὶ τὸν ἴδιο τὸν πατέρα του.

'Ο Δαίδαλος ἔκτισε γιὰ τὸ Μίνωα ἔνα θαυμάσιο παλάτι, ποὺ δὲν ὑπῆρχε ἄλλο δῆμοι σ' ὅλη τὴν γώρα. 'Ο Μίνωας εὐχαριστήθηκε πολὺ γι' αὐτό. Μὰ ὅταν δ Δαίδαλος ἔζητησε νὰ γυρίσῃ στὴν πατρίδα του, δὲν



τὸν ἄφησε νὰ φύγῃ. Γιατὶ ἐφοβεῖτο, μῆπως κτίσῃ καὶ ἀλλοῦ κανένα παλάτι πιὸ ὅμιοφο ἀπὸ τὸ δικό του ἦ καὶ παρόμοιο. Τὸν ἐκοάτησε λοιπὸν στὴν Κοήτη καὶ τοῦ ἔκαμε βασιλικὲς τιμές. "Εδωκε ὅμως καὶ αὐστηρὲς διαταγές, κανένα πλοϊο νὰ μὴ δεχθῇ νὰ πάρῃ μαζί του μήτε τὸν Δαίδαλο μήτε τὸν Ἰκαρὸ.

"Ολόκληρα ἡμερόνυκτα ἐκάθητο καὶ ἐσκέπτετο ὁ Δαίδαλος, πῶς νὰ γλυτώσῃ, ἀπὸ τὸν περιορισμὸν καὶ πῶς νὰ ξαναϊδῆ τὴν πατρίδα του.

"Ενα πρωὶ ἐκάλεσε χαρούμενος τὸ γυιό του καὶ τοῦ εἶπε :

"Ο Μίνωας ἔξουσιάζει τὴ γῆ καὶ τὴ θάλασσα. Τὸν ἀέρα ὅμως δὲν τὸν ἔξουσιάζει. Θὰ φύγωμε ἀπὸ τὴν Κοήτη πετώντας.

Καὶ ἀπ' ἐκείνη τὴν στιγμὴ ἐβάλθηκε νὰ φτειάσῃ κρυφὰ δυὸ ζευγάρια πτερού, ἕνα γιὰ τὸν ἑαυτό του καὶ

ζένα γιὰ τὸν "Ικαρο. Θὰ τὰ ἔφτειανε σὰν τὰ πτερὰ τῶν πουλιῶν καὶ θὰ τὰ ἐκολλοῦσε μὲ κερί.

"Οταν τὰ πτερὰ ἑτοιμάσθηκαν, ὁ Δαιδαλος ἐφόρεσε τὸ ζενγάρι στὸ γυιό του καὶ τοῦ εἶπε.

— Πέταξε πρῶτος ἐσὺ καὶ ἐγὼ θὰ σὲ ἀκολουθήσω. Πρόσεξε ὅμιως, παιδί μου, νὰ μὴν πηγαίνης πολὺ ψηλά, γιατὶ ὁ ἥλιος θὰ λειώσῃ τὸ κερί καὶ θὰ σκορπίσουν τὰ πτερὰ σου. Μὰ μήτε καὶ πολὺ χαμηλὰ νὰ πετᾶς, γιατὶ τὰ κύματα θὰ σου τὰ βρέξουν καὶ δὲν θὰ μπορῆς πιὰ νὰ τὰ σηκώνης καὶ νὰ τὰ κινῆς μ' εὐκολία.

3.

Χαρούμενος ὁ "Ικαρος ἐπέταξε πρῶτος. Τὸν ἀκολούθησε ὁ πατέρας του.

Στὴν ἀρχὴν ὁ "Ικαρος ἐπετοῦσε κανονικά, χωρὶς ν' ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸν πατέρα του. "Οταν ὅμιως ἐπῆρε πολὺ θάρρος, ἐλησμόνησε τὴν σύμβουλή του καὶ ἀρχισε ν' ἀνεβαίνη ψηλά.

— "Ικαρε, παιδί μου. Μὴν κάμνεις ἀταξίες! τοῦ ἐφώναζε ὁ πατέρας του. Θὰ πάθης κακό.

Μὰ ἐκεῖνος δὲν ἄκουε τίποτε. Πότε ἐχάνετο στὰ σύννεφα καὶ πότε κατέβαινε χαμηλά, ώς στὰ κύματα. Ἡ χαρά του ἦτο μεγάλη, γιατὶ ἐπετοῦσαν καὶ οἱ δυὸς ἐπάνω ἀπὸ τὰ νησιὰ τοῦ Αἰγαίου καὶ σὲ λίγο θὰ ἔβλεπαν πιὰ τὴν πατρίδα των.

Μιὰ στιγμὴ δὲ Δαιδαλος ἐγύρισε νὰ κοιτάξῃ καὶ δὲν εἶδε πουθενά τὸν "Ικαρο.

— Συμφορά μου! ἐφώναξε. Ἐχάθηκε τὸ παιδί μου! Γυρίζει δπίσω, πετᾶ ἐδῶ καὶ ἔκει, ψάχνει, φωνάζει. Πουθενά δὲ "Ικαρος. Τέλος βλέπει σκόρπια τὰ πτερὰ του στὰ κύματα. Καὶ σὲ λίγο διακρίνει καὶ τὸ

ΐδιο τὸ παιδί του νεκρὸ στὸ ἀκρογιάλι ἐνὸς νησιοῦ.

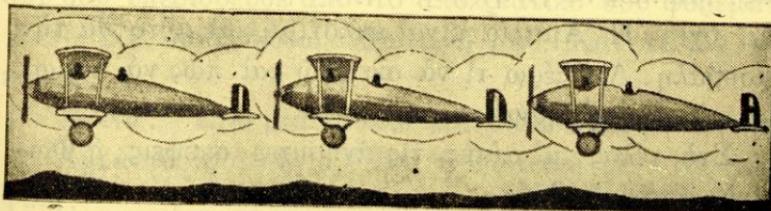
Κατεβαίνει μὲ δάκρυα στὸ νησί. Ἀγκαλιάζει τὸ ὄψυχο σῶμα τοῦ Ἰκάρου καὶ μὲ βαθειὰ θλίψη τὸ θάπτει ἐκεῖ κοντά.

Ἄπο τότε τὸ νησὶ ἐκεῖνο ὀνόμασθηκε  
Ἰκαρία καὶ τὸ πέλαγος Ἰκάριο πέλαγος.

Τὰ πτερά του δὲ Δαιδαλος λέγουν,  
πῶς τὰ ἐπέταξε στὴ θάλασσα. Μὰ καὶ δὲν  
ἴδιος πουθενὰ δὲν  
ἔξαναφάνηκε.

Ὕστερα ἀπὸ χρόνια,  
ἐσυνέχισε δὲ δάσκαλος,  
οἱ ἀνθρώποι ἐπεθύμησαν καὶ  
πάλι ν' ἀνεβοῦν ψηλὰ στὸν ἀέρα.

Καὶ ἔφτειασαν ποῦτα τὸ ἀερόστατο καὶ ὑστερα τὸ  
ἀεροπλάνο, ποὺ πολλὲς φορὲς τὸ βλέπομε τώρα,  
σχίζη μὲ βοὴ τὸν ἀέρα, δῆως τὸ ψάρι σχίζει τὰ  
νερά.



## 50. Τὸ φόρεμα τῆς Ἀρλεκίνας.

1.

‘Η Φωτεινὴ δὲν ἡμποροῦσε καθόλου νὰ κοιμηθῇ ἐκεῖνο τὸ βράδυ. Ὁλο ἐσυλλογίζετο. Ἐσυλλογίζετο, πὼς ὑστερα ἀπὸ τρεῖς ἡμέρες, τὴν Κυριακή, ἡ συμμαθήτριά της ἡ Λέλα εἶχε μιὰ μεγάλη ἀποκριάτικη γιορτὴ στὸ σπίτι της.

Σ’ αὐτὴ τὴ γιορτὴ ἡ Λέλα εἶχε προσκαλέσει δῆλες τὶς φίλες της νὰ υπάγουν ντυμένες ἀποκριάτικα, μαζὶ μὲ τὰ ἀδελφάκια των. Εἶχε προσκαλέσει καὶ τὴν Ἀμαλία, τὴν καλύτερη μαθήτρια τοῦ σχολείου.

Μὰ ἡ Ἀμαλία δὲν θὰ ἡμποροῦσε νὰ πάη στὴ γιορτή. Ἡτο ἔνα πολὺ πτωχὸ κορίτσι ὁρφανό. Ἡ μητέρα της ἔρραβε ἔνα ροῦχα, γιὰ νὰ ζοῦν. Πῶς ἡ Ἀμαλία νὰ ξητήσῃ ἀποκριάτικη φορεσιὰ ἀπὸ τὴν πτωχή της μητέρα;

‘Η Φωτεινὴ τὸ ἥξερε αὐτό. Γι’ αὐτὸ ἥτο στενοχωριμένη ἐκεῖνο τὸ βράδυ καὶ δὲν ἡμποροῦσε νὰ κοιμηθῇ.

— Τὶ νὰ κάμω, τὶ νὰ κάμω! ἔλεγε ξαπλωμένη στὸ κρεββάτι της. Ἔγώ δὲν ἔχω κανένα φόρεμα κατάλληλο νὰ δώσω σεὴν καημένη τὴν Ἀμαλία. Καὶ εἶναι κρῖμα νὰ μὴν ἔλθῃ καὶ αὐτὴ νὰ διασκεδάση μαζί μας. Μὰ πῶς νὰ γίνη; “Αν τῆς ἔκαμνα κανένα ἔρανο;” Α, δχι. ‘Η Ἀμαλία εἶναι φιλότιμη καὶ αὐτὸ θὰ τὴν προσβάλῃ. Δὲν ξέρω τὶ νὰ σκεφθῶ καὶ πῶς νὰ κάμω, γιὰ νὰ τὴν βοηθήσω.

Στὸ τέλος, μ’ αὐτὲς τὶς ἀνήσυχες σκέψεις, ἡ Φωτεινὴ ἀποκοιμήθηκε.

Εἶδε τότε στὸ ὄνειρό της ἔνα ἀποκριάτικο χορό . Εἶδε νεράϊδες , βασίλισσες , γαῖτανάκια καὶ ἔνα σωρὸ μασκαρέμένους μὲ χρυσὰ φορέματα , ποὺ ἐστρυφογύριζαν μέσα σὲ μιὰ μεγάλη σάλα μὲ πολλὰ φῶτα.

2.

Τὸ πρωί , μόλις ἔξύπνησε ἡ Φωτεινή , ἔβγαλε μιὰ δυνατὴ φωνή.

— Εὑρῆκα ! Εὑρῆκα !

Καὶ ἐπετάχθηκε ἀπὸ τὸ κρεββάτι της τόσο ἀπότομα , ποὺ δὲν ἐπόρσεξε καὶ ἐπάτησε τὴν οὐρὰ τῆς ψιψίνας , ποὺ ἐκοιμᾶτο ἀκόμη ἔσπλωμένη στὸ μικρὸ χαλί , στὰ πόδια τοῦ κρεββατιοῦ . Ἡ ψιψίνα σαστισμένη ἐπῆρε δρόμο .

— Μὰ τί συμβαίνει ; ἐρώτησε ἡ μητέρα της , ποὺ ἀκούσε τὴ φωνὴ τῆς Φωτεινῆς .

— Τίποτε , μητέρα , τίποτε . Ἐνα πρόβλημα εἶχα νὰ λύσω καὶ τὸ εὐρῆκα αὐτὴ τὴ στιγμή .

Ἡ Φωτεινὴ ἐντύθηκε καὶ ὕστερα ἀπὸ λίγη ὥρα ἀρχισε νὰ ἐπισκέπτεται μιὰ μιὰ δλες τὶς συμμαθήτριές της .

— Καλημέρα σας .

— Καλημέρα , Φωτεινή , Πῶς ἦτο αὐτὸ τὸ καλό ;

— Ἡλθα νὰ σὲ παρακαλέσω , νὰ μοῦ δώσης , ἀν δὲν σοῦ κάμνη κόπο , ἔνα κομμάτι ἀπὸ τὸ ὑφασμα , ποὺ σοῦ ἐπερίσσευσε ἀπὸ τὸ ἀποκριάτικό σου φόρεμα .

— Νὰ σοῦ δώσω , Φωτεινή μου . Καὶ τί θὰ τὸ κάμης ;

— Νά . Ἐχω μιὰ κούκλα καὶ θέλω νὰ τὴν ντύσω .

Αὐτὰ τὰ ἴδια λόγια ἔλεγε ἡ Φωτεινὴ σὲ κάθε της φίλη .

”Ετσι ἔμάζευσε ἀπὸ τίς πιὸ πλούσιες συμμαθήτριές της εἴκοσι μεγάλα κομμάτια διαφόρων χρωμάτων ὑφασμά.

”Ετρεξε ἔπειτα καὶ τὰ ἔφερε ἀμέσως στὴ μητέρα τῆς Ἀμαλίας. Τὴν ἐπαρακάλεσε νὰ τὰ ταιριάξῃ ὅλα τεχνικὰ καὶ νὰ φτειάσῃ μ’ αὐτὰ ἓνα ώρατὸ πολύχρωμο φόρεμα γιὰ τὴν ἀγαπημένη της Ἀμαλία.

”Η μητέρα τῆς Ἀμαλίας, μὲ δάκρυα στὰ μάτια, ἀγκάλιασε τὴν καλὴ Φωτεινὴ καὶ τὴν ἐφύλησε.

— Σ’ εὐχαριστῶ, κορούλα μου, τῆς εἶπε, ποὺ τόσο εὐγενικὰ ἐφρόντισες νὰ δώσης λίγη χαρὰ καὶ στὸ καημένο μου παιδί.

### 3.

”Ηλθε ἡ Κυριακή.

”Η μεγάλη σάλα τοῦ σπιτιοῦ τῆς Λέλας ἔλαμπε ἀπὸ τὰ πολλὰ φῶτα. Τὰ βάζα ἥσαν ὅλα στολισμένα μὲ κιλωνάρια ἀμυγδαλιᾶς, ποὺ εἶχαν ἀνθίσει πρόωρα.

”Ολα τὰ ἀδέλφια τῆς Λέλας ὑποδέχοντο τοὺς καλεσμένους. Τί θαυμάσια ποὺ ἥσαν ντυμένοι ὅλοι καὶ ὅλες των!

Νά, πρῶτος ὁ Κοντορεβιθούλης, τριγυρισμένος ἀπὸ τ’ ἀδέλφια καὶ τὰ ἔξαδέλφια του, ποὺ παρίσταναν τὰ ἔπτὰ παιδιὰ τοῦ ἔυλοκόπου.

Νά, ἔπειτα ἡ Σταχτοπούτα, σέρνοντας ἓνα μεγάλο κολοκύθι, τὸ ἄμαξι της.

Νά, καὶ ἡ Κοκκινοσκουφίτσα. Ό ἀδελφός της εἶχε μαζί του τὸ λυκόπουλο, ποὺ θὰ παρίστανε τὸ Λύκο.

Τέσσαρες ἀδελφοῦλες παρίσταναν τὶς τέσσαρες Ἐποκήες καὶ ἥσαν ντυμένες ἀνάλογα ἡ κάθε μιά.

Νά καὶ ἡ Φωτεινή. ”Ητο ντυμένη σὰν θεὰ Ἀθηνᾶ,



I. Σαππαράτος

‘Ο ἀδελφός της εἶχε στὸν ὕμιο του πτευχά καὶ παρίστανε τὸν Ἰκαρό.

“Ηλθαν ἔπειτα Βλαχοποῦλες, Βασίλισσες, Πιερότοι, Εὗζωνοι μὲ κάτασπρη φουστανέλλα.

‘Η σάλα ἐγέμισε.

‘Ο χορὸς ἄρχισε ζωηρός. Τραγούδια πολλὰ ἐτραγούδησαν. Ἐπαιξαν καὶ τὸ γαῖτανάκι.

‘Η Φωτεινὴ δύμως ἦτο ἀνήσυχη. “Όλο καὶ τὴ θύρα ἔκοιταζε, καθὼς ἔχόρευε.

“Ἐξαφνα ἀνοίγει ἡ θύρα καὶ μπαίνει στὴ μεγάλη σάλα μιὰ ώραιά ‘Αρλεκίνα!

— ‘Η ‘Αμαλία! ἐφώναξαν ὅλοι καὶ ὅλες. Καὶ σταματώντας τὸ χορό, ἔτρεξαν νὰ τὴν προϋπαντήσουν μὲ φωνές, μὲ χαρὰ καὶ μὲ ἀγάπη.

Εἶδαν τὸ ώραιὸ της πολύχρωμο φόρεμα καί, χωρὶς νὰ εἰποῦν τίποτε, ἐγύρισαν μὲ τρόπο καὶ ἔκοιτα-

ξαν τὴν Φωτεινή. Τῆς ἔχαμογέλασαν καὶ ἔπειτα τὴν ἐπλησίασαν καὶ τῆς ἔσφιξαν τὸ χέρι γιὰ τὸ κατόρθωμά της.

— "Ολες πρέπει νὰ γαροῦμε! ἐψιθύρισε ἡ Φωτεινή. Γιατὶ τὸ φόρεμα τῆς Ἀμαλίας ἔγινε ἀπὸ τὴν ἀγάπη δλων μας.

## 51. Ἀμυγδαλιὰ καὶ Μηλιά.

Λέγει ἡ ἄσπρη ἀμυγδαλιὰ  
μὲ καμάρι στὴ μηλιά.

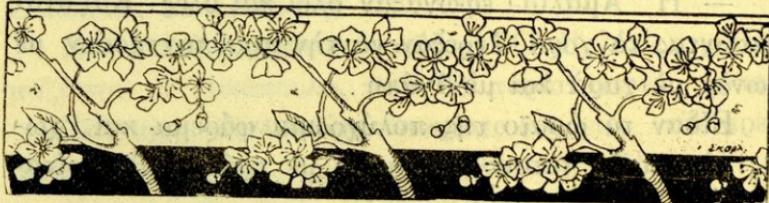
— "Ε, συντρόφισσα παλιά,  
κοίταξε λουλούδια ἐδῶ.

Τὰ δικά σου δμως ποῦ νᾶναι;  
Δεῖξε μού τα, νὰ τὰ ίδω.

Μὰ κι ἐκείνη τῆς μιλεῖ.

— "Α, γειτόνισσα καλή,  
σὰν νὰ βιάσθηκες πολύ.

Κι ἂν σὲ βρῆ κακοκαιριά,  
τὰ λουλούδια σου θὰ πάνε  
ώς στὴν ἄλλη τὴ μεριά.



## 52. Ἡ ἀρπαγὴ τῆς Περσεφόνης.

1.

“Οταν ἡ Δήμητρα, ἡ ἀδελφὴ τοῦ Δία καὶ θεὰ τῆς γεωργίας, ἐφύτευσε στὴ γῆ τὸ σιτάρι, εἶπε μιὰν ἡμέρα στὴν κόρη της, τὴν Περσεφόνη.

— Ἐγώ, παιδί μου, θὰ πάω ώς στὸ ἐργαστήρι τοῦ Ἡφαίστου, γιὰ νὰ παραγγείλω δρεπάνια. Ἐσύ τί θὰ κάμης τὴν ὥρα, ποὺ θὰ λείπω;

— Μητέρα, ἀποκρίθηκε ἡ Περσεφόνη. Θὰ ἔλθουν ἀπ’ ἐδῶ νὰ μὲ πάρουν οἱ Νύμφες, γιὰ νὰ πᾶμε στὸ λειβάδι, νὰ μαζεύσωμε ναρκίσσους.

— Ναρκίσσους; εἶπε ἡ Δήμητρα. Χμ! Ἐμένα δὲν μ’ ἀρέσουν πολὺ αὐτὰ τὰ λουλούδια.

Ἡ Περσεφόνη ἔχαμογέλασε. Ἐθυμήθηκε τὸν Νάρκισσο, ποὺ ᾧτο ἄλλοτε ἔνας ὥραῖος νέος καὶ ἐπεργοῦσε τὸν καιορό του σκυμμένος στὰ νερά τῶν θαλασσῶν. Οἱ θεοὶ τοῦ εἶπαν.

— Ἀφοῦ σ’ ἀρέσει τόσο νὰ καθρεφτίζεσαι στὰ νερά, νὰ σὲ κάμωμε καὶ ἐμεῖς λουλούδι, νὰ μένης πάντοτε κοντὰ στὰ νερά.

Καὶ τὸν ἔκαμαν λουλούδι τὸν ὥραῖο Νάρκισσο.





2.

Ἡ Δήμητρα ἔφυγε καὶ σὲ λίγο ἥλθαν οἱ Νύμφες, νὰ πάρουν τὴν Περσεφόνη. Ἐπῆγαν ὅλες μαζὶ σ' ἔνα λειβάδι, κατάσπαρτο ἀπὸ δροσερὰ λουλούδια, καὶ ἀρχισαν νὰ παῖζουν καὶ νὰ τραγουδοῦν.

Μιὰ στιγμὴ ἡ Περσεφόνη εἶδε ἔνα παράξενο λουλούδι, ποὺ ἔμοιαζε μὲ τὸ νάρκισσο, μὰ ἦτο ἀκόμη ὕδραιότερο. Ὁ ἀέρας ἐμοσχιβολοῦσε ἀπὸ τὴν μυρωδιά του.

Ἡ Περσεφόνη ἔτρεξε νὰ τὸ κόψῃ, γιὰ νὰ τὸ δεῖξῃ στὶς φύλες της. Μὰ ἔκείνη τὴν στιγμὴ ἔγινε κάτι φοβερό. Ἔξαφνα ἔνας δυνατὸς σεισμὸς ἔσχισε τὴν γῆ καὶ ἀπὸ μέσα ἐπετάχθηκαν δυὸ μαῦρα ἄλογα, μὲ χρυσὰ λουριά, ποὺ ἔσεργαν ἔνα μαῦρο ἄρμα. Ἐπάνω στὸ ἄρμα ἐκάθητο ὁ Πλούτωνας, ὁ θεὸς τοῦ Ἀδη.

Ο Πλούτωνας ἀρπάξε ἀμέσως τὴν Περσεφόνη καὶ

τὴν ἔφερε στὸ ύπόγειο βασίλειό του. Ἡ γῆ ἐκλείσθηκε πάλι καὶ τὸ παράξενο ἔκεινο λουλούδι ἔχαθηκε.

Οἱ φύλες τῆς Περσεφόνης, ποὺ εἶδαν τὸ κακό, ἔφυγαν τρομαγμένες.

“Οταν ἡ Δήμητρα ἐγύρισε καὶ ἐζήτησε τὴν κόρη της, καμμιὰ φωνὴ δὲν τῆς ἀποκρίθηκε.

— “Ισως ν’ ἀπομακρύνθηκε πολὺ στὰ χωράφια! ἔσκεψθηκε καὶ ἐβγῆκε γιὰ νὰ τὴ βρῷ.

Δὲν εύρηκε ὅμως οὔτε τὴν Περσεφόνη, οὔτε τὶς Νύμφες. Γιατὶ καὶ αὐτὲς ἀπὸ τὸ φόβο των εἶχαν κρυφθῆ σὲ κάποια σπηλιά.

“Αρχισε τότε νὰ γυρίζῃ ἐδῶ καὶ ἔκει καὶ δακρυσμένη νὰ φωνάζῃ τὴν κόρη της.

Ἐννιὰ ἡμερόνυκτα ἐγύριζε ἔτσι ἡ δυστυχισμένη μητέρα καὶ ἐρωτοῦσε πότε τὶς Ναϊάδες, ποὺ μὲ τὰ σταμνιά των ἐκάθηντο κοντά στὶς πηγές, καὶ πότε τὶς Δρυάδες, ποὺ ἔχόρευαν γύρω ἀπὸ τὰ μεγάλα δένδρα. Πότε πάλι ἐρωτοῦσε τὶς Ἀμαδρυάδες, ποὺ ἐκατοικοῦσαν μέσα στὴ φλούδα τῶν δένδρων. Ἡ κάθε μιὰ ἀπ’ αὐτὲς τὴν ἐβεβαιώνε, πὼς ἡ Περσεφόνη δὲν εἶχε περάσει καθόλου ἀπ’ ἔκει.

3.

Τέλος ἀπὸ τὴ Νύμφη Ἀρέθουσα ἔμαθε ἡ Δήμητρα, πὼς τὴν Περσεφόνη τὴν εἶχε ἀρπάξει ὁ Πλούτωνας καὶ τὴν εἶχε κάμει γυναίκα του. Καὶ ἔμαθε ἀκόμη, πὼς ἡ Περσεφόνη ἐκάθητο τώρα σ’ ἕνα μεγάλο παλάτι, στολισμένο μὲ χρυσάφι καὶ μὲ πολύτιμα πετράδια, κάτω ἀπὸ τὴ γῆ, μέσα σ’ ἕνα ἀδύνατο καὶ πολὺ ωχρὸ φῶς. Καὶ πὼς ἦτο πολὺ λυπημένη καὶ λαχταροῦσε νὰ ξαναβγῆ στὸ φῶς τοῦ ἥλιου:

”Οταν ἔμαθε ὅλα αὐτὰ ἡ θεά, ἔτρεξε θυμωμένη στὸ Δία.

— Δόσε διαταγή, τοῦ εἶπε, νὰ μοῦ δώσῃ ὀπίσω τὴν κόρη μου δ Πλούτωνας. Ἀλλιῶς θ' ἀφήσω δίκιως σπαρτὸ τὴ γῆ καὶ οἱ ἄνθρωποι θὰ πεθάνουν ἀπὸ τὴν πεῖνα.

”Ο Δίας ἀνήσυχος ἔδωκε τὴ διαταγή, μὰ δ Πλούτωνας ἀρνήθηκε νὰ δώσῃ ὀπίσω τὴν Περσεφόνη.

Τότε ἡ Δήμητρα ἐκάλεσε τὶς φύλες της, τὴν Καρπὸ καὶ τὴ Θαλλό, καὶ εἶπε μὲ παράπονο:

— Κλαύσετε καὶ σεῖς μαζί μου, ἀγαπημένες μου, ὅσο δ Πλούτωνας δὲν μοῦ δίνει τὴν κόρη μου.

”Αμέσως ἡ Καρπὸ ἀναποδογύρισε ἔνα καλάθι μὲ ὅριμους καρπούς, ποὺ ἐκρατοῦσε, καὶ ἡ Θαλλὸ ἔργιξε καὶ αὐτὴ στὴ γῆ τὰ στεφάνια τῶν λουλουδιῶν, ποὺ ἔπλεκε. ”Υστερα καὶ οἱ δυὸ μαζὶ τὰ ἐποδοπάτησαν ὅλα, λέγοντας:

— ”Ἄσ χαθοῦν καὶ τὰ λουλούδια καὶ οἱ καρποί, ὅσον καιρὸ ἡ λυπημένη μητέρα θὰ εἰναι μακριὰ ἀπὸ τὸ παιδί της.

”Η Δήμητρα ὅλο ἔκλαιε. Κανένα χαμόγελο πιὰ δὲν ἄνθιζε στὰ χεῖλη της. Γι' αὐτὸ τὸ σιτάρι δὲν ἡμποροῦσε νὰ ὀριμάσῃ. Οἱ γεώργοι, ποὺ εἶχαν σπείρει, δὲν ἔμάζευσαν τίποτε. Οἱ θεοὶ πολὺ ἐφοβήθηκαν, μήπως πεθάνουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι καὶ ὅλα τὰ ζῶα στὴ γῆ. Καὶ μιὰν ἡμέρα ἔκαμαν συμβούλιο. ”Αποφάσισαν ἔξι μῆνες τὸ χρόνο νὰ μένη ἡ Περσεφόνη στὸν ”Αδη καὶ ἔξι μῆνες κοντὰ στὴ μητέρα της, ἐπάνω στὴ γῆ.

”Απὸ τότε, ἡ Περσεφόνη ὅλα τὰ σκοτεινὰ καὶ κρύα ἡμερόνυκτα τοῦ χειμῶνα τὰ περνᾶ ἀνάμεσα στοὺς ἥσκιους τοῦ ”Αδη. Καὶ μὲ τὸν ἀνοιξιάτικον ἥλιο, ἔκ-

ναγυρίζει στὴ γῆ καὶ βλέπει τὰ λουλούδια, τοὺς πλούσιους θερισμοὺς τοῦ καλοκαιριοῦ καὶ δοκιμάζει τοὺς ὅμιοφους καρπούς, πὸν ὥριμάζουν κάτω ἀπὸ τὰ γαμόγελα τῆς μητέρας της.

### 53. Ὁ Μάρτης χάνει τὰ πρωτεῖα.

Στὰ παλιὰ τὰ χρόνια, ὁ Μάρτης ᾖτο ὁ πρῶτος μῆνας τοῦ χρόνου. Ἀργότερα ὅμως ἔχασε τὰ πρωτεῖα, γιατὶ δὲν ἐφέρθηκε δπως ἐπρεπε στὰ ἀδέλφια του, στοὺς ἄλλους μῆνες.

Κάποτε οἱ μῆνες εἶχαν φυτεύσει συντροφικὰ ἔνα ἀμπέλι. Τὸν τρίτο χρόνο τὸ ἀμπέλι ἔδωκε σταφύλια. "Οταν ἦλθε ὁ καιρὸς τοῦ τρύγου, οἱ μῆνες ἐπῆγαν καὶ ἐτρύγησαν. "Επειτα ἐπάτησαν τὰ σταφύλια καὶ τὸ μοῦστο τὸν ἔβαλαν σ' ἔνα βαρέλι. "Οτάν ὁ μοῦστος ἔγινε κρασί, ὁ Μάρτης ἐζήτησε νὰ πιῇ πρῶτος τὸ μεριδιό του. Οἱ ἄλλοι μῆνες τὸν ἄφησαν νὰ τὸ πιῇ.

"Ἐκεῖνος τότε ἐτρύπησε τὸ βαρέλι ἀπὸ τὸ κάτω μέρος καὶ ἀρχισε νὰ πίνῃ τάχα τὸ μερίδιό του, ὥσπου ἐρδούφηξε ὅλο τὸ κρασί.

Καὶ ὅταν οἱ ἄλλοι μῆνες ἤθέλησαν καὶ αὐτοὶ νὰ πιοῦν λίγο κρασί, δὲν εὑρῆκαν πιὰ στὸ βαρέλι οὕτε μιὰ στάλα. "Ενοιωσαν τότε τὴν πονηριὰ τοῦ Μάρτη καὶ ἐθύμωσαν τόσο πολύ, πὸν ἀποφάσισαν νὰ τοῦ πάρουν ἀμέσως τὰ πρωτεῖα. Μὰ γιὰ νὰ μὴ μαλώσουν αὐτοὶ μεταξύ των, ποιὸς θὰ πάρῃ τὴν θέση τοῦ Μάρτη, ἐσυμφώνησαν νὰ βάλουν κλῆρο.

"Ο κλῆρος ἔλαχε στὸ Γενάρη καὶ γι' αὐτὸ ἀπὸ τότε δι καινούργιος χρόνος ἀρχίζει πάντοτε ἀπὸ τὸ Γενάρη. Δεύτερος ἦλθε ὁ Φλεβάρης καὶ τρίτος ὁ Μάρτης.

Τώρα ο Μάρτης, δσες φορές θυμάται, πώς ἐγέλασε τὰ ἀδέλφια του καὶ τοὺς ἔπιε δλο τὸ κρασί, ξεκαρδίζεται ἀπὸ τὰ γέλια. "Οσες δμως φορές θυμάται, πώς ἔχασε καὶ τὰ πρωτεῖα γιὰ ἐκεῖνο ποὺ ἔκαμε, ξεσπᾶ σὲ πικρὰ δάκρυα.

Καὶ γι' αὐτὸ λέγουν τώρα, πώς ο Μάρτης πότε κλαίει καὶ πότε γελᾷ. Δηλαδὴ πότε βρέχει καὶ πότε ἔχει καλὸν καιρό.

## 54. Χελιδόνισμα.

Χελιδόνι ἔρχεται,  
θάλασσα ἐπέρασε,  
τὴ φωλιὰ θεμέλιωσε,  
κάθησε καὶ λάλησε.

— Μάρτη, Μάρτη βροχερέ,  
καὶ Φλεβάρη χιονερέ,  
ο Ἀπρίλης ο γλυκὺς  
ἔφθασε, δὲν εἰν' μακρύς.

Τὰ πουλάκια κελαδοῦν,  
τὰ δενδράκια φυλλανθοῦν,  
τὰ ὄρνιθια νά, γεννοῦν,  
ἀρχινοῦν καὶ νὰ κλωσσοῦν.

Τὰ κοπάδια ἀρχινοῦν  
ν' ἀνεβαίνουν στὰ βουνά,  
τὰ κατσίκια νὰ πηδοῦν  
καὶ νὰ τρώγουν τὰ κλαδιά.

Ζῶα, ἄνθρωποι, πουλιά,  
χαίρονται ἀπὸ καρδιά.



## 55. Η βροχή.

Ο καιρός ήτο βροχερός καὶ ὁ Ἀλκης ἐπαραπονεῖτο στὴ γιαγιά του, πώς δὲν ἡμποροῦσε νὰ παίξῃ στὴν αὐλή.

— Τί κακός καιρός! ἔλεγε. "Ολο βρέχει, βρέχει.

— Νὰ μὴν παραπονῆσαι, παιδί μου! τοῦ ἀπαντοῦσε ἡ γιαγιά του. Χρειάζεται καὶ ἡ βροχὴ γιὰ τὰ σπαρτά μας. Ο καλὸς Θεὸς ξέρει τί κάμνει πάντοτε. Ακουσε νὰ σου εἴπω μιὰν ίστορία, τώρα ποὺ δὲν μπορεῖς νὰ βγῆς στὴν αὐλή, γιὰ νὰ παίξης:

«Μιὰ φορά, ἔνας ἐμπορος, ποὺ εἶχε πάει σ' ἔνα πανηγύρι, ἐγύριζε στὴν πατρίδα του καβάλλα στὸ ἄλογό του. Μαζί του εἶχε πολλὰ χρήματα. Εξαφνα στὸ δρόμο τὸν ἔπιασε μιὰ δυνατὴ βροχὴ καὶ τὸν ἐμούσκευσε. Ο ἐμπορος τότε ἀρχισε νὰ παραπονῇται γιὰ τὴν κακοκαιρία, καλὴ ώρα, σὰν καὶ σένα.

Σὲ λίγο ἔπειτε νὰ περάσῃ μέσα ἀπὸ ἔνα δάσος. Εξαφνα ὅμως, καθὼς ἐπερνοῦσε ἀπὸ τὰ πρῶτα δένδρα, ἀντίκρυσε κάπου ἐκεῖ ἔνα ληστή, ποὺ εἶχε γυρισμένο τὸ δπλο του καὶ τὸν ἐσημάδευε, γιὰ νὰ τὸν σκοτώσῃ.

Δὲν ἐπρόφθασε νὰ λοξοδρομήσῃ ὁ ἐμπορος καὶ ὁ ληστής εἶχε κιόλας τραβήξει τὴ σκανδάλη τοῦ δπλου.

Μὰ τὸ ὅπλο δὲν ἐβρόντησε. Τί εἶχε συμβῆ; Ἡ μπαρούντη ἦτο βρεγμένη ἀπὸ τὴν βροχὴν καὶ δὲν ἐπῆρε φωτιά.

Οἱ ἔμποροι ἐκτύπησε ἀμέσως τὸ ἄλογό του καὶ σὲ λίγο ἦτο μακριὰ ἀπὸ τὸ ληστή. Κάθε κίνδυνος εἶχε πιὰ περάσει. Ἐκαμε τὸ σταυρό του, ποὺ μὲ τὴν βροχὴν τὸν ἔσωσε ὁ Θεός, καὶ εἶπε :

— "Αν δὲ οὐρανὸς ἦτο καθαρός, δίχως ἄλλο τώρα θὰ ἥμουν νεκρός. Καὶ τοῦ κάκου θὰ μ' ἐπερίμεναν στὸ σπίτι μου ἡ γυναίκα μου καὶ τὰ παιδιά μου. Ἀς εἶναι εὔλογημένος ὁ Θεός, ποὺ μ' ἐβοήθησε.»

## 56. Θεέ μου, βρέξε μιὰ βροχή.

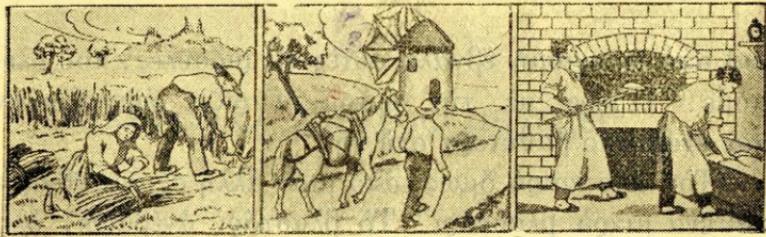
Θεέ μου, βρέξε μιὰ βροχή,  
μιὰ βροχίτσα σιγαλή,  
νὰ καρπίσουν τὰ χωράφια,

καὶ ν' ἀνθίσουν τ' ἀμπελάκια,  
τὰ σπαρτά μας νὰ ψωμίσουν  
καὶ τὸν κόσμο νὰ πλουτίσουν,  
τὰ σιτάρια, τὰ κριθάρια,  
Οἱ καλαμπόκια καὶ βαμβάκια,  
βρίζες, ρύζια, σταφυλάκια.

Μὲς στοὺς κήπους μας χαρές  
καὶ οἱ βροχές μας δροσερές.

Μπάρες, μπάρες τὸ νερὸ  
καὶ τὸ γέννημα σωρό.

"Εξω ξέρα καὶ πτωχειά,  
μέσα δρόσος κι εύλογιά,  
γιὰ νὰ χαίρεται ὁ πτωχὸς  
μ' ὅλη του τὴν φαμελιά.



## 57. Ὁ σπόρος τοῦ σιταριοῦ.

"Ἄσ μποῦμε, παιδιά, μὲ προσοχὴ σ' αὐτὸ τὸ ὅμορφο χωράφι, ποὺ τὸ πράσινο σιτάρι του μοιάζει σάν ἔνα καινούργιο βελουδένιο χαλί.

"Ἄσ διαλέξωμε ἔνα ἀπ' αὐτὰ τὰ μικρὰ φυτά. "Ἄσ σκάψωμε τὸ χῶμα γύρω του μὲ προσοχὴ καὶ ἀς ξερριζώσωμε δλόκληρο τὸ φυτό, χωρὶς νὰ τὸ σπάσωμε.

Μποροῦμε τώρα νὰ ἰδοῦμε τὸ μέρος του, ποὺ ἦτο κρυμμένο μέσα στὴ γῆ. "Ἄσ τὸ κοιτάξωμε. Εἶναι πολὺ ἀξιοπερίεργο. Τελειώνει κάτω σὲ λεπτὲς κλωστές. Θὰ ἔλεγε κανείς, πὼς εἶναι τρίχες. Αὐτὲς οἱ τρίχες εἶναι οἱ φίλες τοῦ μικροῦ καλαμιοῦ, ποὺ τὸ ἐστερέωναν καλὰ μέσα στὴ γῆ.

Κοιτάξετε καὶ λίγο παραπάνω ἀπὸ τὶς φίλες. "Ο βλαστὸς εἶναι φουσκωμένος. Αὐτὸ τὸ μέρος εἶναι τὸ ἀπόμεινάρι ἐνὸς σπόρου, ποὺ ἔδωκε ζωὴ στὸ μικρό μας αὐτὸ φυτό.

Θυμᾶστε; Τὸ Νοέμβρη ἔνας γεωργὸς εἶχε ὁργώσει αὐτὸ τὸ χωράφι καὶ εἶχε σπείρει τότε χιλιάδες σπόρους σιταριοῦ. "Ἐνας ἀπὸ ἐκείνους τὸν σπόρους ἔβγαλε αὐτὸ τὸ φυτό. "Ολους τὸν μῆνες τοῦ χειμώνα δ σπόρος αὐτὸς εἶχε μείνει κρυμμένος κάτω ἀπὸ τὴ γῆ. Καὶ μὰν ἡμέρα ἔξυπνησε. "Ἐφούσκωσε, ἐφούσκωσε, ἐσχίσθηκε

καὶ ἀπὸ τὴν σχισμὴν ἔβγαλε αὐτὲς τὶς οἰζοῦλες, ποὺ βλέπομε. Ἡμέρα μὲ τὴν ἡμέρα οἱ οἶζες ἐμεγάλωναν καὶ ἔχώνοντο βαθύτερα στὴ γῆ.

Τὸν ἕδιο καιρὸν δύμως, ἀπὸ μιὰν ἄλλη σχισμὴν ἔβγηκε καὶ ἔνα μικρὸν βλαστάρι. Τὸ βλαστάρι ἀνέβαινε, δῶλο ἀνέβαινε, ὥσπου ἐτρύπησε τὸ στρῶμα τῆς γῆς καὶ ἔδειξε στὸ φῶς τὴν λεπτήν του πράσινη μυτούλα. Ἐξακολούθησε ἔτσι νὰ μεγαλώνῃ, νὰ βγάξῃ φύλλα καὶ ἔγινε τὸ βλαστάρι, ὅπως τὸ βλέπομε σήμερα.

"Αν τὸ φυτό μας δὲν τὸ ἔξεραιζόναμε καὶ ἔμενε στὴ θέση του, θὰ ἐμεγάλωνε ἀκόμη, ὅπως θὰ μεγαλώσουν καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἀδελφάκια του. Αὐτὰ θὰ μεγαλώσουν, θὰ βγάλουν καρπό, θὰ γίνουν στάχυα. Καὶ ἀργότερα δὴ λιος τοῦ καλοκαιριοῦ θὰ τὰ ώριμάσῃ, θὰ τὰ κάμη νὰ κιτρινίσουν.

Τότε οἱ θεριστὲς μὲ τὰ δρεπάνια θὰ τὰ θερίσουν καὶ θὰ κάμουν χερόβολα, δεμάτια, θημωνιές.

Στὸ ἀλώνι, ποὺ θὰ κουβαλήσουν τὸ σιτάρι, νὰ τὸ ἀλωνίσουν, τὰ παιδιά θὰ ὁδηγοῦν τὰ βόδια γύρω γύρω καὶ θὰ τραγουδοῦν.

"Ελα, γειά των καὶ χαρά των  
κι δλα τάχυρα δικά των  
κι δ Χριστὸς στὰ γόνατά των  
καὶ ή Παναγιὰ κοντά των.

Αὐτὰ τὰ στάχυα τοῦ χωραφιοῦ, παιδιά, εἰναι δ στολισμὸς τῆς γῆς, ἡ ἀνταμοιβὴ τοῦ γεωργοῦ, τὸ χρυσάφι τοῦ χωρικοῦ, τὸ ψωμὶ τοῦ κάθε ἀνθρώπου.

## 58. Ο πρῶτος μενεξές.

Μόλις ἐπρόβαλε ὁ πρῶτος μενεξές καὶ ἀνοιξε τὰ χαριτωμένα του ματάκια.

— Ζήτω! Καλῶς ὥρισες! τοῦ ἐφώναξαν τὰ πράσινα χορταράκια τῆς χλόης καὶ δλα μαζὶ ἔσκυψαν καὶ τὸν ἐπροσκύνησαν.

— Τί ώραια! ἐπρόσθεσαν. Ο πρῶτος μενεξές ἀνθισε κοντά μας.

Σὲ μιὰ στιγμὴ τὸ ἔμαθε δλος ὁ κῆπος.

Οι θάμνοι μὲ τὰ πράσινα μάτια τῶν φύλλων ἔχαιρετισαν καὶ αὐτοί. Τὸ ἀεράκι τῆς ἀνοιξης καὶ οἱ ἀκτῖνες τοῦ ἥλιου τὸ ἵδιο. Τὸ κοτσύφι, ὁ σπῖνος καὶ ἄλλα πουλάκια ἀρχισαν νὰ τοῦ τραγουδοῦν. Καὶ τὰ ψηλὰ δένδρα τοῦ κήπου ἔγειραν καὶ αὐτὰ τὰ κλαδιά των καὶ μ' ἔνα «καλῶς ὥρισες» τοῦ ἔγνεψαν.

Ο μικρὸς μενεξές τὰ ἔχασε. Τόση τιμή, τόση ἀγάπη, τόσο φῶς! Ἐκατέβασε δσο ἡμποδοῦσε πιὸ βαθιὰ τὸ κεφαλάκι του. Θὰ ἐπροτιμοῦσε νὰ χωθῇ πάλι μέσα στὴ γῆ. Μὰ τὸ ἀεράκι τῆς ἀνοιξης τὸν ἔπιασε ἀπαλὰ ἀπὸ τὸ πηγουνάκι, τοῦ ἔσήκωσε ψηλὰ τὸ προσωπάκι καὶ τοῦ εἶπε.

— Γιὰ τί ντρέπεσαι; Κοίταξε καὶ λίγο ψηλά. Κάτι εἶσαι καὶ σύ, λουλουδάκι μας.

— Ο πρῶτος μενεξές! ἐφώναξαν τότε οἱ ἀκτῖνες καὶ τὸν ἐφίλησαν. Ναί. Τώρα καταλαβαίνει κανείς, πῶς εἶναι ἀνοιξη. Εσὺ εἶσαι τὸ παιδὶ τῆς ἀνοιξης, μικρό μας λουλούδι.

— Προσέχετε, είπαν τὰ χορταράκια, μὴ τοῦ συμβῆ  
κανένα κακό. Ἐμεῖς, δταν ἔλθουν οἱ ἄνθρωποι καὶ  
θελήσουν νὰ τὸν κόψουν, θὰ τὸν φυλάξωμε καλά!

Καὶ ὅλα τὰ χορταράκια ἐστάθηκαν σὰν στρατιῶτες  
μὲ πράσινη στολή. Ἐτέντωσαν ἐμπρὸς τὶς κορυφές των,  
σὰν λόγχες στρατιωτικές. Μὲ αὐτὸ ἥθελαν νὰ δείξουν,  
πῶς εἶναι ἔτοιμα γιὰ νὰ παλαίφουν μὲ κάθε ἔχθρο.

2.

Δὲν ἄργησαν νὰ ἔλθουν στὸν κῆπο δυὸ παιδιά.  
Ἄρχισαν νὰ τρέχουν ἐπάνω στὴ χλόη, γύρω γύρω,  
νὰ τραγουδοῦν καὶ νὰ φωνάζουν.

Σὲ λίγο ἔξαπλώθηκαν στὸ χορτάρι.

— "Ω, ἔνας μενεέξε! ἐφώναξε ἔξαφνα τὸ ἔνα παιδί.  
Θὰ τὸν κόψω, νὰ τὸν πάω στὸν πατέρα.

"Ετσι εἶπε καὶ ἀπλωσε τὸ χέρι του, γιὰ νὰ κόψῃ  
τὸ μενεέξε.

Οἱ στρατιῶτες ἀμέσως ἔσκυψαν ἐμπρὸς καὶ ἐπρόβα-  
λαν τὰ ὅπλα των. Πῶς ἔλαμψαν τὰ ὅπλα των στὴ  
λιακάδα! Μὰ τί ἡμποροῦσαν νὰ κάμουν αὐτὰ τὰ τόσο  
ἀδύνατα πλασματάκια;

Τρεχάτο ἥλθε τότε ἔνα κορίτσι.

— Μή! ἐφώναξε. Μὴ τὸν κόψης τὸ μενεέξε!

Καὶ σὰν ἀστραπὴ γρήγορο, ἐγονάτισε ἐπάνω στὴ  
χλόη. Ἔβαλε τὰ μικρά του χέρια καὶ ἔκαμε μιὰ σκέπη,  
νὰ προστατεύσῃ τὸ μικρὸ λουλούδι. Ἔπειτα ἔξακο-  
λούθησε.

— Ό πατέρας εἶπε, τὸν πρῶτο μενεέξε ποὺ θὰ  
βροῦμε, νὰ τοῦ τὸν ἀναγγείλωμε, ὅχι ὅμως καὶ νὰ  
τοῦ τὸν κόψωμε. Ό πατέρας προτιμᾶ νὰ τὸν βλέπῃ  
μέσα στὸν κῆπο. Ἐλάτε. Πᾶμε νὰ τὸν φωνάξωμε.

"Α , πόσο εύχαριστή θηκαν τὰ στρατιωτάκια μὲ τὰ λόγια τοῦ κοριτσιοῦ! Άμεσως ἐπαρουσίασαν δπλα ἐμπρός του.

Καὶ οἱ θάμνοι εἶπαν.

— "Εκαμε πολὺ σωστὰ αὐτὸ τὸ κορίτσι . Τουλάχιστο ἔτσι θὰ ἔχωμε τὸ μενεξὲ κοντά μας . Θὰ ἔχωμε ἀκόμη κάτι ἀπὸ τὴ χαρὰ τῆς ἄνοιξης .

## 59. Περίπατοι στὸ λειβάδι.

"Εξω ἀπὸ τὴν πόλη μας εἶναι ἔνα καταπλάσινο λειβάδι . Τὸ χορτάρι του εἶναι τόσο πυκνό , ποὺ δταν περπατῶ , νομίζω πὼς κάτω ἀπὸ τὰ πόδια μου ἀπλώνεται ἔνα παχὺ χαλί .

Τὴν περασμένη ἑβδομάδα , ποὺ τὸ ἐπισκέφθηκα , εἰδα ἀνάμεσα στὰ χορτάρια ν' ἀσπρίζουν ἢ νὰ κιτρινίζουν καὶ μερικὰ λουλουδάκια . "Εσκυψα καὶ ἐμάζευσα μερικά , γιὰ νὰ στολίσω τὰ βαζάκια τοῦ γραφείου μου . Καὶ ἐσυλλογιζόμουν :

— Πόσα λουλούδια θὰ ἔχουν φυτρώσει σ' ὅλη αὐτὴ τὴν ἔκταση , δταν φθάση ὁ Μάης !

Ἐκείνη τὴν ὥρα εἶδα καὶ ἔνα μεγάλο παιδί , ποὺ ὠδηγοῦσε στὸ χορτάρι τρία ώραῖα βόδια , μὲ κέρατα γυριστὰ σὰν μισοφέγγαρα .

Προχθὲς τὸ σχολεῖο μας εἶχε ἐκδρομὴ στὸ λειβάδι . Επαίξαμε ἔκεī ἔνα σωρὸ παιγνίδια . Ό δάσκαλος μᾶς ἔδειξε κρυμμένα μέσα στὴ χλόη κάποια ταπεινά , μὰ πολὺ μυρωδᾶτα λουλουδάκια , τὸνς μενεξέδες .

Μᾶς ἔδειξε ἀκόμη καὶ κάποια ἄλλα λουλουδάκια , ποὺ ἀνοίγουν , δταν ὁ ἥλιος λάμπῃ , καὶ κλείουν , δταν νυκτώσῃ ἢ δταν βρέχῃ .

Σὲ κάθε φύλλο χορταριοῦ ἔλαμπε καὶ μιὰ στάλα νεροῦ, σὰν διαμάντι.

— Εἶναι ἡ πρωινὴ δροσιά, μᾶς εἴτε ὁ δάσκαλος.

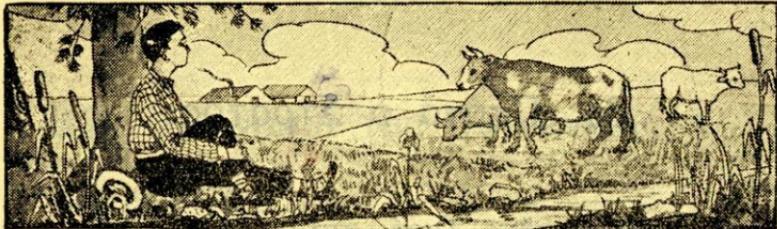
‘Η κάθε στάλα, μόλις τὴν ἀντίκρυζεν ὁ ἥλιος ἀφήνε νὰ βγαίνουν ἀστραπές, μὲ ἐνα σωρὸς χρώματα. Κόκκινο, κίτρινο, πράσινο, γαλάζιο, μενεξεδί. Ἐπῆρα μιὰ στάλα στὸ δάκτυλό μου, νὰ τὴν ἴδω καλύτερα, μὰ τὰ χρώματά της εἶχαν χαθῆ.

Χθὲς ἐπῆγα πάλι στὸ λειβάδι. Πρῷ πρῷ ἐφαίνετο σὰν νὰ τὸ εἶχαν οαντίσει μὲ ζάχαρη. “Ἐκοψα ἐνα μικρὸ λουλούδι, τὸ ἐμύρισα καὶ τὸ ἐκοίταξα καλά. Ἐπάνω στὰ φυλλαράκια του ἥσαν κολλημένα κάτασπρα



γυαλιστερὰ κρυσταλλάκια, ποὺ γρήγορα ὅμως ἔλειωσαν ἀνάμεσα στὰ ζεστὰ δάκτυλά μου.

— Αὐτὴ ἦτο πάχνη, μοῦ ἐξήγησε ἡ μητέρα μου, δταν ἐγύρισα στὸ σπίτι.



## 60. Βόσκουν τὰ βόδια.

Έκει ποὺ τρέχουν τὰ νερά  
κι εἶναι λειβάδια δροσερά,  
βόσκουν τὰ βόδια μὲ χαρά  
καὶ σκύβουν στὸ χορτάρι.

Καὶ τὸ βοσκόπουλο γυρτὸ  
στὸν ἥσκιο ἔκει τὸν ἀπλωτὸ  
τοῦ πεύκου, ποὺ εἶναι φουντωτό,  
τοὺς τραγούδει μὲ χάρη.

Μιὰ ἀγελαδίτσα καστανή  
μὲ τὴ μουγγή της τὴ φωνή  
κάτι τοῦ λέγει καὶ κινεῖ  
τὰ μάτια τὰ μεγάλα.

— Παιδί, τραγούδα σὰν πουλὶ<sup>1</sup>  
τώρα, ποὺ ἡ χλόη μᾶς καλεῖ,  
κι ἐμεῖς θὰ κάνωμε πολὺ<sup>2</sup>  
τὸ βούτυρο, τὸ γάλα.

## 61. Περνᾶ ὁ Στρατός.

— Ταρά, τατάμ. Ταρά, τατάμ.

Περνᾶ υπερήφανος ὁ στρατός, ὁ στρατός, ποὺ φυλάγει τὴν πατρίδα.

Ἐμπρὸς πηγαίνουν οἱ σάλπιγγες καὶ τὰ τύμπανα. Πίσω ἔρχεται ὁ σημαιοφόρος καὶ ἔπειτα ὅλος ὁ ἄλλος στρατός.

Εἶναι ἡ Ἐδμινική μας Γιορτή. Εἴκοσι πέντε τοῦ Μάρτη. Τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Ηαναγίας.

Ἡ ἡμέρα εἶναι ἥλιοφώτιστη, γλυκειά. Οἱ κόσμος πυκνὸς ἔχει μαζευθῆ στοὺς δρόμους, στὰ πεζοδρόμια, καὶ χαρούμενος βλέπει καὶ χαιρετᾷ τὸ στρατό, ποὺ περνᾶ.

— Ταρά, τατάμ. Ταρά, τατάμ.

Γαλάζια σὰν τὸν οὐρανό, κυματίζει ἡ σημαία μας, ὀλομέταξη, στολισμένη μὲν χρυσὰ κρόσσια. Οἱ κόσμος βγάζει τὸ καπέλλο, χαιρετᾶ καὶ τὴν κοιτάζει μὲ λαχτάρα. "Ἐνας τρανιματίας, ἀνάπηρος, ποὺ ἔχασε τὸ ζῆνα του πόδι στὸν πόλεμο, βλέπει καὶ δακούζει.

— "Ετσι, πάντοτε υπερήφανη νὰ σὲ κοιτάζω ψηλά, λέγει. Καὶ ἂς χάσω στὴν ἀνάγκη καὶ τὸ ἄλλο μου πόδι!

"Ολοι οἱ στρατιῶτες ζωηροί, μὲ τὸ ἵδιο βῆμα. Καὶ πλάϊ των οἱ ἀξιωματικοί, μὲ γυμνὰ σπαθιά, ἀστράπτοντα στὰ χρυσά.

Οἱ κόσμοις ὅλος, ἀνδρες, γυναικες, παιδιά, μὲ μικρές σημαιοῦλες στὰ χέρια, ζητωκραυγάζει:

— Ζήτω ἡ πατρίδα!

— Ζήτω ὁ στρατός μας!

## 62. Ἡ δυσία τῆς Ἰφιγενείας.

1.

Στὰ χρόνια τὰ παλιὰ ὁ Πάρης, ὁ γυιὸς τοῦ Πριάμου, τοῦ βασιλιᾶ τῆς Τροίας, ἀρπαξε τὴν Ἐλένη, τὴν δημορφῇ βασίλισσα τῆς Σπάρτης, καὶ τὴν ἔφερε στὴν Τροία.

Αὐτὸς ὅλοι οἱ Ἑλληνες τὸ ἐθεώρησαν προσβολὴ γιὰ τὴν πατρίδα των καὶ ἀποφάσισαν νὰ πολεμήσουν καὶ νὰ τιμωρήσουν τοὺς Τρωαδίτες.

Στὸ λιμάνι τῆς Αὐλίδας, στὸ στενό, ποὺ χωρίζει τὴ Στερεὰ Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν Εὔβοια, χλια καράβια ἥσαν ἔτοιμα μὲ τοὺς πολεμιστὲς νὰ σηκώσουν τὴν ἄγκυρα, γιὰ νὰ ἔκεινήσουν. Τὸ πρόσταγμα θὰ τὸ ἔδινε ὁ γενικὸς ἀρχηγὸς τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ στόλου Ἀγαμέμνονας, ὁ βασιλιᾶς τῶν Μυκηνῶν καὶ ἀδελφὸς τοῦ Μενελάου, τοῦ ἀνδρὸς τῆς Ἐλένης.

Τρομερὸς ὅμως ἀνεμος, μεγάλη τρικυμία, γιὰ πολλὲς ἡμέρες ἐμπόδιζε τὸ ἔκεινημα τοῦ στόλου.

Οἱ στρατιῶτες ἀρχισαν νὰ στενοχωροῦνται καὶ οἱ στρατηγοὶ δὲν ἤξεραν τί νὰ κάμουν. Παίρνουν τότε τὴν ἀπόφαση νὰ φωτήσουν τὸν περίφημο μάντη Κάλχα, γιὰ ποιό λόγο οἱ θεοὶ τοὺς ἔστειλαν αὐτὴ τὴ φοβερὴ κακοκαιριά.

— Ἡ θεὰ Ἀρτεμη εἶναι θυμωμένη μαζί μας, ἀποκρίθηκε ὁ μάντης, γιατὶ ὁ Ἀγαμέμνονας ἔχει σκοτώσει στὸ κυνήγι τὸ ιερὸ ἐλάφι της.

— Καὶ τί θέλει τώρα ἡ μεγάλη θεά;

— Ἡ θεὰ τότε μόνο θὰ προστάξῃ νὰ ἡσυχάσουν

οι ἄνεμοι, δταν ὁ Ἀγαμέμνονας θυσιάση στὸ βωμό της τὴν κόρη του Ἰφιγένεια.

Καταλυπημένοι ἄκουσαν τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Κάλχα δλοι οἱ στρατηγοὶ καὶ βασιλιάδες. Καὶ ὁ καθένας ἐρωτοῦσε τὸν ἄλλο, πῶς θὰ ἡμποροῦσε ὁ Ἀγαμέμνονας νὰ κάμη μιὰ τέτοια μεγάλη θυσία.

— Γιὰ τὴν πατρίδα, εἶπε ὁ Ἀγαμέμνονας, μόλις τὸ ἔμαθε, ἀποφασίζω νὰ θυσιάσω τὴν ἀγαπημένη μου κόρη.

## 2.

Αμέσως ὁ Ἀγαμέμνονας ἔστειλε μήνυμα στὴ γυναίκα του, τὴν Κλυταιμνήστρα, στὶς Μυκῆνες καὶ τῆς παράγγελλε νὰ τοῦ στείλῃ τὴν Ἰφιγένεια γιὰ κάποιο μεγάλο καλό.

Ανύποπτη ἡ Κλυταιμνήστρα, ἐφαντάσθηκε, πῶς ὁ Ἀγαμέμνονας θὰ ἥθελε, ποὺν φύγη γιὰ τὴν Τροία, νὰ παντρεύσῃ τὴν κόρη των. Γι' αὐτὸ τὴν ἐπῆρε καὶ τὴν ώδήγησε ἡ ἴδια στὸ στρατόπεδο.

Ο Ἀγαμέμνονας στὴν ἀρχὴ δὲν ἐτολμοῦσε νὰ φανερώσῃ στὴ γυναίκα του τὴ φοβερὴ ἀλήθεια. Άλλα, μὴ μπορώντας νὰ κάμη καὶ ἄλλιδς, τὴν ἐφανέρωσε στὸ τέλος καὶ στὶς δυό.

— Πατέρα, θέλω νὰ πεθάνω γιὰ τὸ καλὸ τῆς πατρίδας μας! ἐφώναξε ἡ κόρη. Εἶναι, ἀλήθεια, εὐχάριστο νὰ ζῇ κανείς, μὰ εἶναι ἀκόμη πιὸ ευχάριστο νὰ πεθαίνῃ γιὰ τὴν πατρίδα. Ποῦ εἶναι ὁ βωμὸς τῆς θεᾶς; Οδηγήσετέ με.

Αὐτὰ τὰ λόγια εἶπε ἡ Ἰφιγένεια καὶ ἐτράβηθε κατὰ τὸ δάσος, γιὰ τὸ βωμὸ τῆς θεᾶς, ὃπου ἐπερίμενε ὁ Κάλχας.



L. Scagnetti.

‘Ο ήλιος δλο καὶ περισσότερο ἔλαμπε καὶ ἐθέρ-  
μαινε τὴ γῆ.

Ἐνα πρωί, ἀπὸ τὴ λεύκα ἔπεσαν ἐπάνω στὴν  
κουμαριὰ κάποιες ἀσημένιες μακρούλες φοῦντες καὶ τὴν  
ἔξυπνησαν. Ἐνας κορυδαλλός, ποὺ στὸν ἥσκιο τῆς  
ἔζητοῦσε σπόρους, τὶς εἶδε καὶ ἐπέταξε χαρούμενος  
σ’ ἓνα μικρὸ ψήλωμα νὰ τραγουδήσῃ. Εἶδε ὅμως  
ἀλ’ ἔκει ἔναν ὄλλον κορυδαλλό, ποὺ εἶχε βρεῖ κάποιο  
σκουλήκι, καὶ ἔχυμηκε μὲ δρμὴ κοντά του, νὰ τοῦ  
τὸ πάροι ἦ τουλάχιστο νὰ τὸ μοιρασθοῦν.

2.

Καταπράσινη ἐφάνηκε σὲ λίγο καὶ ἡ ἀγριοκα-  
στανιά.

‘Απὸ τὸ ταξίδι των ἐγύρισαν τώρα καὶ τὰ δρυκια

καὶ ἔνα πρωὶ μὲ τὰ τραγούδια τῶν ἔζωντάνευσαν τὴν ἀρμονία τοῦ δάσους.

Ἄπὸ τὴν κορυφὴν ἐνὸς πεύκου ἀκούσθηκε καὶ ἡ κίχλα. Ἡτο ἔτοιμη νὰ φύγῃ γιὰ τὰ χιονισμένα βουνά. Τὴν κίχλα δὲν τὴ φοβίζουν οὔτε χιόνια οὔτε ἀέρας οὔτε βροχές. Αρχισε ἔνα τόσο γλυκὸ κελάδημα, ποὺ πολλὰ πουλιὰ ἐσταμάτησαν τὸ δικό των, γιὰ νὰ τὴν ἀκούσουν. Ποὺ καὶ ποὺ ἀκούοντο καὶ οἱ φωνὲς τῆς πέρδικας.

Καὶ ἡ ζωὴ ὅλο καὶ ἐπροχωροῦσε στὸ δάσος.

Θυμωμένος ἔξαφνα βγαίνει ἀπὸ τὴ φωλιά του ὁ ἀσβός. Τὰ εἶχε μὲ τὴν ἀλεποῦ, ποὺ ἐπίτηδες ἐπῆγε καὶ ἐλέρωσε τὴ φωλιά του, γιὰ νὰ τὸν κάμη νὰ φύγη καὶ νὰ πάη αὐτὴ νὰ καθίση. Εἶχε βαρεθῆ ἡ ἀλεποῦ νὰ φτειάσῃ δική της φωλιὰ καὶ ἥξερε, πὼς ὁ ἀσβός ἀγαπᾶ πολὺ τὴν καθαριότητα.

‘Ο ἀσβός εἶδε τὴν ὄμορφιὰ τῆς ἀνοιξῆς καὶ ἐλημόνησε τὸ θυμό του.

3

Ἐπέρασαν μερικὲς ἡμέρες ἀκόμη. Τὸ δάσος ἐπῆρε μὰν ἄλλη ὅψη. Ὁλα τὰ δένδρα ὅλο καὶ πιὸ πολὺ ἐπρασίνιζαν. Ως καὶ οἱ βατομουριὲς ἐστολίζοντο.

Ως τόσο οἱ δέκανες ἔμεναν ἀκόμη γυμνές, σὰν νὰ μὴν εἶχε περάσει πιὰ ὁ χειμώνας. Μὰ καὶ τὰ πεῦκα ἤσαν κατσουφιασμένα. Καὶ οἱ βελανιδιὲς ἀκόμη ἐφαίνοντο, σὰν νὰ μὴν ἐμπιστεύοντο τόσο τὸν ἥλιο.

Στὴ χλόη ὅμως, στὸ καινούργιο χοτάρι, ὅλο καὶ ἔξεπετοῦσαν ζωηρὰ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ τὰ ἄσπρα, τὰ κόκκινα καὶ τὰ γαλάξια λουλουδάκια.

Ἐξαφνα μιὰ βροχούλα, ποὺ κάπου ἔκαμνε καρτέρι, ἥλθε καὶ μὲ τὴ δροσούλα της ἐβοήθησε στὴ δου-

λειά του τὸν ἥλιο. Ἀμέσως ἔξεφύτρωσαν ἀπὸ τὴν γῆν  
ἡ μούσκουλη καὶ τὰ μανιτάρια.

Τὴν ᾗδια ἡμέρα καὶ οἱ σαλίγκαροι ἀφῆσαν πιὰ  
τὸν ὑπνό των, ἀνοιξαν τὰ παραθυράκια των καὶ ἔξε-  
κίνησαν νὰ βροῦν δροσερὰ φύλλα.

Νά καὶ οἱ πεταλοῦδες. Πολύχρωμες καὶ ζωηρὲς  
ἐπετοῦσαν τώρα ἐπάνω ἀπὸ τὰ λουλούδια. Τὸ ᾗδιο  
ἐπρόβαλλαν ἀπὸ κάθε τρύπα καὶ ὅλα τὰ ἄλλα μα-  
μούδια.

Τὸ δάσος σὲ λίγο, ἀπὸ τὶς πυκνὲς καινούργιες  
φυλλωσιές, ἐσκοτείνιασε.

Πέρα, στὴ ρεματιά, στὰ πυκνοφυτευμένα μέρη,  
ἀκόμη τὰ ἀηδόνια ἐγλυκοτραγουδοῦσαν τὸ ξύπνημα  
τῶν δένδρων. Καὶ ὁ ἀέρας, ποὺ μᾶς ἔφερνε τὴν φωνήν  
των, ἐπερνοῦσε καὶ ἀπὸ τὸ δάσος καὶ μᾶς ἔφερνε μαζὶ  
καὶ τὴ μυρωδιὰ τῶν πεύκων καὶ τῶν λουλουδιῶν.

Τὴν ἀναπνέαμε βαθιά, κοιτάζοντας ψηλὰ τὸν  
οὐρανὸ μ' εὐγνωμοσύνη.

## 66. Ὁ Θεὸς καὶ ἡ καρδερίνα.

“Οταν ὁ Θεὸς ἔκαμε τὰ πουλιά, τοὺς ἔδωκε πτερά-  
γιὰ νὰ πετοῦν, πόδια γιὰ νὰ περπατοῦν, μάτια γιὰ  
νὰ βλέπουν, αὐτιὰ γιὰ ν' ἀκούουν καὶ στόμα γιὰ νὰ  
τρώγουν καὶ νὰ κελαδοῦν.

‘Ο Θεὸς εὐχαριστήθηκε, ποὺ τὰ εἶδε ἔτσι ὠραῖα,  
καὶ ἡμέλησε νὰ τὰ κάμη ἀκόμη ὠραιότερα. Ἐπῆρε  
λοιπὸν ἔνα κουτί, ποὺ εἶχε μέσα ποτηράκια μὲ διά-  
φορά χρώματα, καὶ ἐκάλεσε τὰ πουλιά, γιὰ νὰ τοὺς  
χρωματίσῃ καὶ τὰ πτερά των.

Ἐτρεξαν σιμά του ὅλα τὰ πουλιά, καὶ ἐσπρώ-

χνοντο πιὸ πρῶτο θὰ χρωματισθῇ. Πρῶτο ἥλθε τὸ περιστέρι. 'Ο Θεὸς τοῦ ἔχρωμάτισε ἀσπρο τὸ σῶμα του καὶ κκόκινα τὰ πόδια του. "Επειτα ἥλθε τὸ καναρίνι. 'Ο Θεὸς τὸ ἔχρωμάτισε κίτρινο. "Επειτα ἔχρωμάτισε τὸν κόκορα μαῦρο, τὸν κύκνο ἀσπρο. Καὶ τέλος σὲ κάθε πουλὶ ἔδωκε καὶ ἀπὸ ἕνα ἔχωριστὸ χρωματισμό.

'Η καρδερίνα, ποὺ ἦτο πολὺ στοχαστική, δὲν ἥθελε νὰ σπρώξῃ κανένα πουλὶ καὶ γι' αὐτὸ ἔμεινε τελευταία. Πλησιάζει τότε ντροπαλὴ στὸ Θεὸ καὶ περιμένει νὰ τὴ χρωματίσῃ καὶ αὐτή. Μὰ ὁ Θεὸς εἶχε τελειώσει πιὰ δλα του τὰ χρώματα.

'Η καημένη ἡ καρδερίνα, ὅταν εἶδε, πὼς θὰ ἔμενε χωρὶς χρωματιστὰ πτερού, ἐστάθηκε λυπημένη σὲ μιὰ γωνιὰ καὶ τὰ μάτια της ἐγέμισαν δάκρυα. 'Ο Θεὸς δῆμος τὴν ἐλυπήθηκε. Τὴν ἔφωναξε πάλι κοντά του καὶ ἀφοῦ ἐπῆρε ὅ,τι εἶχε μείνει κάτω κάτω στὰ ποτηράκια, ἀλειψε μ' αὐτὸ ὅπως ὅπως τὰ πτερού της.

"Ετσι τῆς ἔβαλε ἀλλοῦ λίγο κόκκινο, ἀλλοῦ λίγο κίτρινο, ἀλλοῦ λίγο μαῦρο ἢ στακτερὸ καὶ ἀλλοῦ λίγο ἀσπρο. Μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο, τὴν ἔκαιμε νὰ γίνη ἕνα πουλὶ μὲ τὰ πιὸ πολύχρωμα πτερού.

'Η καρδερίνα, εὐχαριστημένη, ἐκελάδησε γλυκὰ ἔμπρος στὸν καλὸ Θεό, γιὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ, καὶ ἐπέταξε ἔπειτα γοργὰ στὰ δένδρα.



## 67. Τὸ λινάρι.

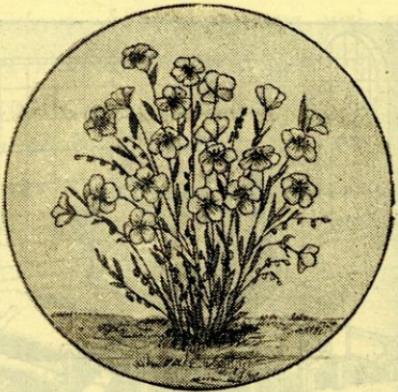
Ωραῖα εἶναι καὶ τὰ χωράφια μὲ τ' ἀνθισμένα λινάρια. Φαίνονται σὰν ἔνα χαλὶ κεντημένο μὲ γαλάζια λουλουδάκια.

Κάποια βροχούλα τὰ ποτίζει στὴν ἀρχὴ τὰ λινάρια καὶ ἔπειτα οἱ ἀκτῖνες τοῦ ἥλιου τὰ ζεσταίνουν στοργικά. Ἔτσι μεγαλώνουν καὶ γίνονται ώραῖα καὶ δυνατά.

Σὲ λίγο τὰ λουλουδάκια τῶν πέφτουν καὶ μένουν κάποια στρογγυλὰ κεφαλάκια, σὰν χονδρὸ μπιζέλι. Καὶ ὅταν οἱ βλαστοὶ κιτρινίσουν καὶ τὰ κεφαλάκια πάρουν ἔνα στακτὶ χρῶμα, οἱ χωρικοὶ ξερριζώνουν πιὰ τὰ λινάρια καὶ φτειάνουν μ' αὐτὰ δεμάτια.

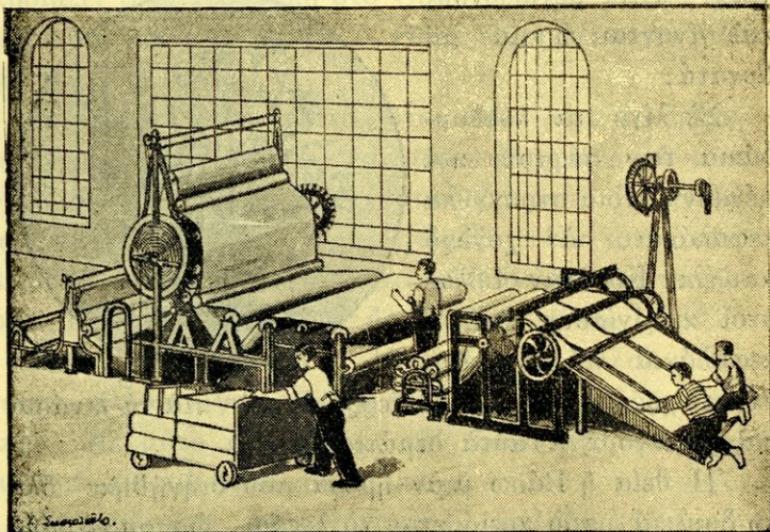
Ἡ θεία ἡ Βάσω μιὰν ἡμέρα μοῦ διηγήθηκε ὅλη τὴ δουλειά, ποὺ χρειάζεται τὸ λινάρι, ὥσπου νὰ γίνη τὸ ὅμορφο καὶ στερεὸ ἐκεῖνο ὑφασμα, ποὺ φτειάνομε μ' αὐτὸ τραπεζομάντηλα καὶ ἄλλα χρήσιμα εἴδη.

— Πρῶτα, μοῦ εἶπε, ξεραίνουν καλὰ καλὰ τοὺς βλαστοὺς στὸν ἥλιο. Ἔπειτα τοὺς φέρονται στ' ἀλώνια καὶ ἔκει ξεχωρίζουν τὸ λιναρόσπορο, ποὺ μᾶς χρειάζεται γιὰ νὰ κάμνωμε καταπλάσματα. Ἅν δ σπόρος εἶναι πολύς, τὸν πωλοῦν σὲ ἐργοστάσια, ποὺ φτειάνουν τὸ λινόλαδο γιὰ τὶς λαδομπογιές καὶ γιὰ τὰ βερούκια.



Τὰ δεμάτια τὰ βουτοῦν ἔπειτα μέσα σὲ δεξαμενὲς  
μὲ νερό. Ἔτσι τὸ ξύλο μουσκεύει καὶ σαπίζει καὶ οἱ  
κλωστὲς τῆς φλούδας του, καθὼς κτυποῦν ὑστερα τὸ  
λινάρι μὲ τὸν κόπανο, ξεχωρίζουν πολὺ εὔκολα.

Οσοι ἔχουν πολὺ λινάρι, τὸ πωλοῦν στὰ ἐργο-  
στάσια, δπου μὲ μηχανὲς τὸ γνέθουν καὶ τὸ ύφαίνουν.  
Οσοι δμως ἔχουν λίγο, τὸ κρατοῦν καὶ τὸ ύφαίνουν  
στὸ σπίτι των.



Κάποτε ἡ θεία μου ἔβγαλε ἀπὸ ἔνα μπαοῦλο ἔνα  
τόπι ἀπὸ τέτοιο ύφασμα. Τὸ ἔβρεξε καὶ τὸ ἔβαλε στὸν  
ῆλιο ν' ἀσπρίσῃ. Ἀφοῦ τὸ ἔσιδέρωσε, τὸ ἔστρωσε  
ἐπάγω στὸ τραπέζι, τὸ ἔκοψε μὲ τὸ ψαλίδι καὶ ἔκαμε  
ἀπ' αὐτὸ τραπέζιομάντηλα καὶ ὠραίες πετσέτες τοῦ  
φαγητοῦ. Οἱ παλιὲς εἶχαν ἀρχίσει πιὰ νὰ ξεφτίζουν  
καὶ νὰ σχίζονται.

“Οταν εἶδα, πώς ή θεία μου τὶς παλιὲς πετσέτες τὶς ἔβαλε στὸ σάκκο τῶν κουρελιῶν, ἐθυμήθηκα κάτι, ποὺ τὸ εἶχα διαβάσει σὲ κάποιο βιβλίο. Τὸ βιβλίο ἔγραφε:

«Σὲ μερικὲς χῶρες εἶναι ἐργοστάσια, ποὺ παίρνουν τὰ κουρέλια, μάλιστα τὰ λινά, τὰ κομματιάζουν καὶ μ' αὐτὰ φτειάνουν ὑστερα μιὰ ἀσπρη ζύμη. Τὴ ζύμη μὲ μηχανὲς τὴν ἀπλώνουν σὲ λεπτὰ καὶ μακρουλὰ φύλλα. Αὐτὰ τὰ φύλλα στεγνώνουν καὶ ἔτσι ἔχομε τὸ ἀσπρό καὶ γυαλιστερὸ χαρτί.

Τὸ χαρτὶ αὐτὸ τὸ παίρνει ὁ τυπογράφος καὶ στὸ τυπογραφεῖο του τυπώνει καὶ κάμνει χιλιάδες βιβλία, γεμάτα ἀπὸ εἰκόνες, ἴστορίες καὶ παραμύθια. Τὰ βιβλία ἔπειτα τὰ παίρνουν τὰ βιβλιοπωλεῖα καὶ τὰ πωλοῦν, γιὰ νὰ τὰ διαβάζουν μικροὶ καὶ μεγάλοι, ὅπως διαβάζετε καὶ σεῖς ἐμένα, ποὺ τώρα μ' ἔχετε στὰ χέρια σας».

## 68. Πιστὸς φίλος.

1.

Μιὰ πτωχὴ χωρική, χήρα, εἶχε δυὸ παιδιά. Τὸ ἔνα, ὁ Φίλιππος, ἥτο ὀκτὼ χρονῶν καὶ ἐπήγανε στὸ σχολεῖο. Τὸ ἄλλο ἥτο ἀκόμη ἔνδεκα μηνῶν.

‘Η χωρικὴ εἶχε καὶ ἔνα σκύλο, ποὺ ὁ Φίλιππος τὸν ἀγαποῦσε πολύ. Ἐπειδὴ δミως αὐτὴ δὲν ἤμποροῦσε πιὰ νὰ τὸν τρέφη, τὸν ἔδιωξε.

Τὸ καημένο τὸ σκυλί! Ἀπὸ τότε ποὺ τὸ ἔδιωξαν, ἔγνωιζε στοὺς δρόμους καὶ ἔψαχνε ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, γιὰ νὰ βρῇ νὰ φάγη κανένα κόκκαλο ἢ κανένα ξερὸ κομ-

μάτι ψωμί. Ὁ Φύλιππος ὅμως ποτὲ δὲν ἐλησμονοῦσε νὰ κρύψῃ στὴν τσέπη του κανένα ξεροκόμματο. Καὶ δύσες φορές, καθὼς ἐπήγαινε στὸ σχολεῖο του, ἐσυναντοῦσε τὸ σκύλο του στὸ δρόμο, τοῦ τὸ ἔδινε.

Μιὰν ἡμέρα, ἡ χήρα ἔπειρε νὰ ἐργασθῇ στὸ μικρὸ χωράφι, ποὺ τῆς εἶχε ἀφήσει ὁ ἄνδρας της. Τὸ χωράφι δὲν ἦτο πολὺ μακριὰ ἀπὸ τὸ σπίτι της. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν εἶχε κανένα στὸ σπίτι νὰ τοῦ ἀφήσῃ τὸ μιωδό της, τὸ ἐπῆρε καὶ αὐτὸ μαζί της μὲ τὴν κούνια του καὶ τὸ ἀκούμπησε κάτω ἀπὸ μιὰν ἐλιά, στὴν ἄκρη τοῦ χωραφιοῦ.

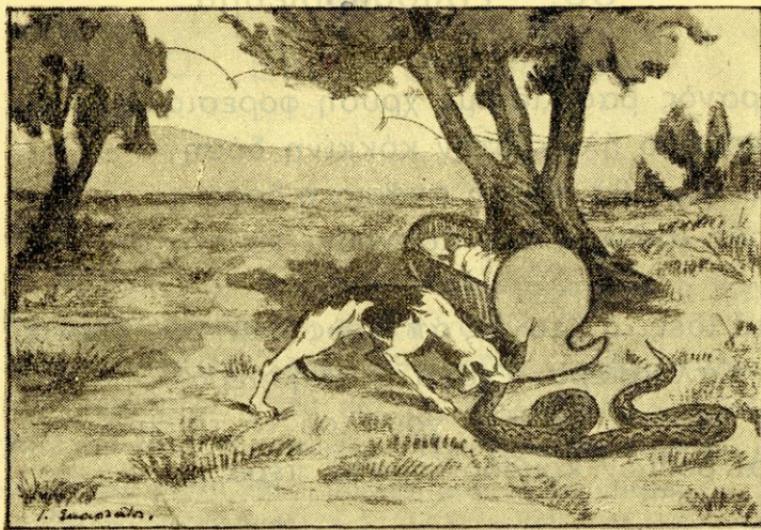
Ὑστερα ἀπὸ μιὰν ὥρα, ἡ γυναίκα ἐδίψασε. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἐπερνοῦσε ἀπὸ τὸ κοντινὸ μονοπάτι καὶ ὁ διωγμένος σκύλος. Ὁ σκύλος εἶδε τὴν κυρά του καὶ τῆς ἐκούνησε τὴν οὐρά. Ἐκείνη ὅμως δὲν τοῦ ἐμίλησε. Φοβισμένος καὶ μὲ δισταγμὸ ἐπλησίασε καὶ ἐκάθισε στὴν ἄκρη τοῦ χωραφιοῦ, λίγο παραπέρα ἀπὸ τὴν κούνια.

— Ἄς πεταχθῶ στὸ σπίτι νὰ πιῶ λίγο νερό, ἐσκέφθηκε ἡ χωρική. Τώρα είναι δ σκύλος ἐδῶ καὶ θὰ φυλάξῃ τὸ παιδί μου.

2.

Μόλις ἔφυγε ἡ πτωχὴ γυναίκα, βγαίνει ἀπὸ μιὰ τρῦπα ἔνα μεγάλο φίδι, προχωρεῖ στὴν κούνια καὶ ἔτοιμο νὰ σκαρφαλώσῃ καὶ νὰ δαγκάσῃ τὸ παιδί. Ὁ σκύλος βλέπει τὸ φίδι, δρμᾶ, τὸ πιάνει ἀπὸ τὸ λαιμὸ καὶ τὸ πνίγει. Ἡ κούνια ὅμως, μὲ τὸ πάλαιμα ποὺ ἔκαμε δ σκύλος, ἀναποδογύρισε καὶ ἐσκέπασε καὶ τὸ μιωδὸ καὶ τὸ σκοτωμένο φίδι.

Σὲ λίγο γυρίζει ἡ μητέρα καὶ τί νὰ ἴδῃ; Τὴν κούνια ἀναποδογυρισμένη καὶ παραπέρα τὸ σκύλο μὲ τὸ στόμα γεμάτο αἴματα.



— Θεέ μου ! ἐφώναξε μὲ τρόμο . Αὐτὸ τὸ ἀπιστο  
ζῶο ἐσκότωσε τὸ παιδί μου ! Στάσου , παλιόσκυλο !

Καὶ ἀμέσως τρέχει σὰν τρελλή , ἀρπάζει μιὰ με-  
γάλη πέτρα καὶ ἥτο ἔτοιμη νὰ τὴ ρίξῃ στὸ κεφάλι τοῦ  
σκύλου . "Εξαφνα ὅμως ἀκούει τὸ παιδί της νὰ κλαίη  
κάτω ἀπὸ τὴν κούνια . Αφίνει ἀμέσως τὴν πέτρα καὶ  
γυρίζοντας ἔσκεπάζει τὸ παιδί της . Τὸ βρίσκει γερδ  
καὶ ζωηρὸ καὶ κοντά του ἔνα φίδι νεκρό .

Τότε μόνο ἔκατάλαβε ἡ δυστυχισμένη μητέρα τί  
συγέβηκε . Μὲ δάκρυα στὰ μάτια ἐδόξασε τὸ Θεό , ποὺ  
ἐσώθηκε τὸ μωρό της . Καὶ ἀπὸ ἔκείνη τὴν ἡμέρα ἐπῆρε  
πάλι στὸ σπίτι της τὸ πιστὸ ζῶο καὶ τὸ ἀγαποῦσε  
πολύ . Μὰ περισσότερο τὸ ἀγαποῦσε τώρα ὁ Φίλιππος ,  
ἔκεινος , ποὺ ποτὲ δὲν εἶχε ἔχασει τὸν καλό του φίλο .

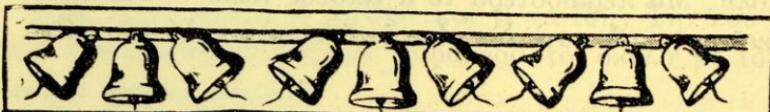
μάτι φουρί.  
νά καύθη ο  
δύο περιπέτεια.  
**69. Ἡλιοβασίλευμα.**

Τρανὸς βασιλιᾶς μὲ χρυσὴ φορεσιὰ  
γέρνει ὁ ἥλιος στὴν κόκκινη δύση.  
Σὲ λίγο θὰ πέφτῃ ἀνάρια ἢ δροσιά,  
τοὺς ἀνθούς, ποὺ ξυπνοῦν, νὰ ποτίσῃ.

Γιὰ ἵδες, ὁ ζευγᾶς ἀπ' τοὺς κάμπους γυρνᾶ.  
— Καλησπέρα, ζευγᾶ, καλησπέρα.  
Κι ἀκούεις μὲ τοῦ γρύλλου τὸ τρίξιμο, νά,  
καὶ βιδιῶν κουδουνίσματα πέρα.

Ντίν, ντίν, τὰ κουδούνια. Μακριὰ στὸ βουνὸ  
ῆσκιοι πέφτουν γαλάζιοι στὰ πλάγια.  
Ντάν, ντάν, κι ἡ καμπάνα κτυπᾶ ἐσπερινό.  
Τὸ ξωκκλήσι μυρίζει ἀπὸ βάγια.

Ἄργα τὰ λελέκια πετοῦν χαμηλὰ  
καὶ καπνίζει τὸ κάθε καλύβι.  
Καλύβια λευκά, βραδυνὸ σὰν γελᾶ,  
ποιὲς ἀγάπες ἢ στέγη σας κρύβει;



## 70. Ἐπάνω στὴ σοφίτα.

1.

Κάποιος εἶχε παρακαλέσει τὴ μητέρα μου νὰ βοηθήσῃ μιὰν ἀξιολύπητη πτωχὴ γυναίκα.

Τὴν παραμονὴ λοιπὸν τῶν Βαΐων, τὸ βράδυ ἡ μητέρα μου ἐπῆρε ἔμένα καὶ τὴν ἀδελφή μου καὶ ἐπήγαμε στὸ σπίτι τῆς πτωχῆς. Ἔγὼ ἐκρατοῦσα ἔνα δέμα μὲ μερικὰ ροῦχα καὶ ἡ ἀδελφή μου τὴ διεύθυνση.

Σ' ἔνα σπίτι ἀνεβήκαμε πολλὲς σκάλες, ὡς στὴ σοφίτα. Εἴδαμε μιὰ θύρα καὶ ἐκτυπήσαμε. Μᾶς ἀνοιξε μιὰ γυναίκα, νέα ἀκόμη, ξανθὴ καὶ ἀδύνατη, ποὺ μοῦ ἐφάνηκε, πώς τὴν εἶχα ἵδει καὶ ἄλλες φορές.

— Εἰσθε ἡ κυρία Μάρθα; τὴν ἐρώτησε ἡ μητέρα μου.

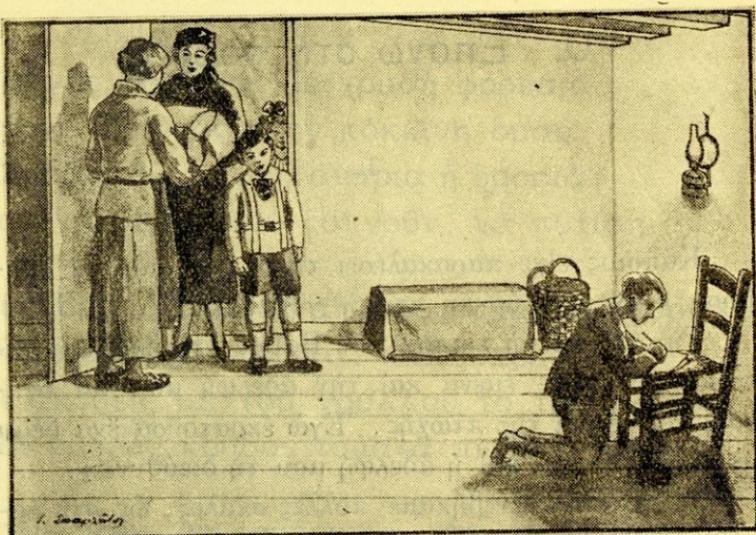
— Ναί, κυρία μου, ἐγὼ εἶμαι.

— Σᾶς ἐφέραμε λίγα ροῦχα καὶ σᾶς παρακαλοῦμε νὰ τὰ δεχθῆτε.

Ἡ πτωχὴ γυναίκα ἀρχισε νὰ μᾶς εὐχαριστῇ καὶ νὰ μᾶς εὐλογῇ γιὰ τὸ καλό, ποὺ τῆς ἐκάμαμε.

Στὸ μεταξὺ ἐγὼ εἶδα σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ γυμνοῦ καὶ μισόσκοτεινοῦ δωματίου ἔνα παιδί. Ἡτο γονατισμένο ἐμπρός σὲ μιὰ καρέκλα, μὲ τὴ ράχη γυρισμένη σ' ἐμᾶς, καὶ ἐφαίνετο πώς ἔγραφε. Ἔγραφε ἀληθινά, μὲ τὰ χέρια του ἐπάνω στὴν καρέκλα καὶ μὲ τὸ καλαμάρι του στὸ πάτωμα.

Πῶς ὅμως ἤμποροῦσε καὶ ἔγραφε μὲ τόσο λίγο καὶ ἀδύνατο φῶς;



Τὴν ὥρα, ποὺ ἐσκεπτόμουν αὐτό, μοῦ ἐφάνηκαν γνωστὰ τὰ κόκκινα μαλλιά τοῦ παιδιοῦ καὶ τὸ παλιὸ σακκάκι του.

“Ητο δ συμμαθητής μου, δ Βασιλάκης.

Τὸ εἶπα σιγὰ στὴ μητέρα μου τὴν ὥρα, ποὺ ἡ πτωχὴ γυναίκα ἀκουμποῦσε κάπον τὰ πράγματα, ποὺ τῆς ἐπηγαίναμε.

— Σιωπή! μοῦ ἀποκρίθηκε ἡ μητέρα μου.” Ισως ντραπῆ, ὅταν σὲ ίδῃ, πώς ἥλθες νὰ κάμης ἐλεημοσύνη στὴ μητέρα του. Μὴ τὸν φωνάξης.

Ἐκείνη ὅμως τὴ στιγμή, δ Βασιλάκης ἐστράφηκε. Ἐγὼ τὰ ἔχασα. Ἐκεῖνος μοῦ ἔχαμογέλασε καὶ ἡ μητέρα μου μ' ἔσπρωξε νὰ τὸν ἀγκαλιάσω. Τὸν ἀγκαλιασα καὶ αὐτὸς ἐσηκώθηκε καὶ μ' ἐπῆρε ἀπὸ τὸ χέρι.

— Είμαι μόνη μ' αὐτὸ τὸ παιδί! ἔλεγε στὸ μεταξὺ  
ἡ μητέρα του στὴ δική μου. 'Ο ἄνδρας μου λείπει  
όπτω χρόνια τώρα στὴν Ἀμερική. Είμαι ἀρρωστη καὶ  
μὲ πολλὴ δυσκολία μπορῶ καὶ ἐργάζομαι καμμιὰ φορά.  
Δὲν μᾶς ἔμεινε οὕτε ἔνα τραπεζάκι, γιὰ νὰ γράφῃ ὁ  
καημένος μου ὁ Βασιλάκης. Καὶ οὕτε φῶς ἀρκετὸ  
ἔχομε, γιὰ νὰ μελετᾶ, χωρὶς νὰ χαλᾶ τὰ μάτια του.  
Ἐντυχῶς, ποὺ μπορῶ καὶ τὸν στέλλω στὸ σχολεῖο μ'  
ἔξοδα κάποιας καλῆς κυρίας. Καὶ νὰ ἡξέρατε τί ὅρεξη  
ἔχει γιὰ τὰ γράμματα τὸ παιδί μου!...

'Η μητέρα μου ἔδωκε στὴν πτωχὴ γυναίκα ὅσα χρή-  
ματα εἶχε μάζι της. Ἐφύλησε τὸ Βασιλάκη καὶ σχεδὸν  
ἔδάρυσε, ὅταν ἐφύγαμε.

## 71. 'Ο κοκκινολαίμης.

Τὸ πρωὶ τῆς Μεγάλης Πέμπτης, καθὼς ἔγυροίζαμε  
ἀπὸ τὴν ἐκκλησία μὲ τὸ θεῖο μας, ἐπεράσαμε μιὰ  
στιγμὴ ἀπὸ τὸν κῆπο, νὰ ἴδοῦμε ἔνα πεσμένο δενδράκι.  
Σ' ἔνα διάδομο ἥσαν μερικὰ σπουργίτια, ποὺ ἔμάλω-  
ναν. Μὰ μόλις μᾶς εἶδαν, ἐπέταξαν.

— Θεῖε, ἐρώτησα. Μᾶς λέγεις πάντοτε, πὼς τὰ  
πούλιὰ εἶναι χρήσιμα καὶ πὼς ποτὲ δὲν πρέπει νὰ χα-  
λοῦμε τὶς φωλιές των. Γιὰ τί ἐσὺ καμμιὰ φορὰ διώ-  
χνεις τὰ σπουργίτια ἀπὸ τὰ δένδρα καὶ ἀπὸ τὸ χωράφι;

— Γιατὶ μᾶς τρώγουν τὰ κεράσια καὶ τὸ σιτάρι.

— Καλά. Καὶ δὲν τὰ σκοτώνεις; ἐρώτησε ὁ Μι-  
χάλης.

— "Οχι δά. Φθάνει ποὺ τὰ φοβίζομε μόνο. Τὰ

σπουργίτια είναι σὰν κάποια λαίμαργα παιδιά. Είναι δημως καὶ πολὺ ώφέλιμα. Κυνηγοῦν τὰ βλαβερὰ ἔντομα καὶ ἔτσι τὸ κακό, ποὺ μᾶς κάμνουν, είναι δύλιγώτερο ἀπὸ τὸ καλό.

Ἐμύλησε τότε καὶ ὁ Μίμης καὶ εἶπε:

— Δὲν είναι, θεῖε, μόνο τὰ σπουργίτια ώφέλιμα. Είναι ἐπίσης καὶ τ' ἄλλα τὰ πουλιά. Καὶ τὰ περισσότερα ἀπ' αὐτὰ είναι καὶ στολίδια μέσα στὴν πλάση. "Αλλα ἔχουν ώραία χρώματα καὶ ἄλλα τραγουδοῦν γλυκά, δποις ὁ σπῖνος, ἡ καρδερίνα . . .

— Τὸ ἀηδόνι! ἐπόρσθεσε ἡ Στάσα.

— Οὐφ, τὸ ἀηδόνι δὲν είναι ὅμορφο! εἶπε ὁ Μιχάλης.

— Ναί, εἶπε πάλι ἡ Στάσα. Μὰ τί φωνὴ ἔχει; Τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ τοῦ παραβγῇ, ὅταν μέσα στὴν ἡσυχία τῆς νύκτας λέγῃ τὸ μελωδικό του τραγούδι.

— Έμένα, εἶπε ὁ Μιχάλης, μ' ἀρέσουν περισσότερο τὰ χελιδόνια, ποὺ κάμνουν φωλιές στὸ σπίτι μας καὶ πιάνουν τόσες μυῆγες, καθὼς πετοῦν.

— "Ἄσ μὴν εἴμαστε ἀχάριστοι καὶ στὴν κουκουβάγια ἡ στὸν κοῦκο, εἶπε ὁ Μίμης. "Αν δὲν είναι πολὺ ὅμορφα πουλιὰ καὶ ἂν δὲν ἔχουν καὶ καλὴ φωνή, δημως κυνηγοῦν πολὺ τοὺς ποντικούς, ποὺ κάμνουν τόσες καταστροφὲς στὰ χωράφια καὶ στὶς ἀποθῆκες μας.

2.

— Τί νὰ σᾶς εἰπῶ! εἶπε πάλι ἡ Στάσα. Δὲν ξέρω, γιὰ τί ἐμένα μ' ἀρέσει τόσο ὁ κοκκινολαίμης, ποὺ τόσο ζωηρὰ πηδᾶ τὸ χειμώνα στοὺς θάμνους καὶ στὰ δένδρα.

— Θὰ σοῦ τὸ εἰπῶ ἐγώ, ἀποκρίθηκε ὁ θεῖος ἀμιέσως.



### 73. Η κυψέλη.

—Μήν τρομάζεις τὸ μελισσάκι ! μοῦ εἶπε μιὰν ἡμέρα  
ἡ θεία μου, ἐκεῖ ποὺ ἔκοιτάξαμε σὲ μιὰ κυψέλη τοῦ  
παπποῦ. Δὲν θὰ σοῦ κάμη καθόλου κακό. Τὰ ἐργα-  
τικὰ μελίσσια δὲν ἔχουν καθόλου καιρὸν νὰ κοιτάζουν  
τοὺς ἄλλους. "Οσο εἶναι λιακάδες καὶ οἱ ἡμέρες ζε-  
στές, ἐργάζονται ἀκούραστα καὶ ἥσυχα. Μοναχὰ δταν  
τὰ ἐρεθίσης ή δταν τὰ πειράξης ἐπάνω στὴ δουλειά  
των, κεντρώνουν.

Κοίταξε. "Αλλα ἀπ' αὐτὰ ἔχονται, ἄλλα πηγαί-  
νουν. Στὰ ποδαράκια των εἶναι κολλημένη μιὰ κίτρινη  
σκόνη, σὰν νὰ φοροῦν πανταλονάκια. Τὴ σκόνη αὐτὴ  
τὴν ἐπῆραν ἀπὸ τὰ λουλούδια. Μέσα στὴν κυψέλη θὰ  
τὴν τινάξουν καὶ θὰ καθαρισθοῦν. 'Απ' αὐτὴ θὰ

φτειάσουν τὰ ἔξυπνα αὐτὰ ἔντομα τὸ γλυκὸ μελισσόψωμο γιὰ τὰ μικρά των.

Στάσου! Κάτι σὰν μελαφὸ βλέπω νὰ σκαρφαλώνῃ σιγὰ σιγὰ ἐπάνω σου. Μὴν κουνηθῆς! Ἐγὼ μὲ προσοχὴ θὰ τὸ βγάλω. Ξέρεις; Εἶναι ἔνα μελισσάκι. "Ισως θέλει νὰ σου μιλήσῃ. Τρεῖς φορὲς ἐπῆγε καὶ ἥλθε πετώντας στὴ δουλειά του. Καὶ ἐπειδὴ σὲ εἴδε νὰ στέκεσαι ἐδῶ ἔτσι, χωρὶς δουλειά, θέλει, φαίνεται, νὰ σὲ ρωτήσῃ:

— Ἀγαπητέ μου φίλε, δὲν ἔχεις ἐσὺ καμιὰ δουλειά;

Χωρὶς ἔμεις νὰ περιμένωμε τὴν ἐρώτησή του, ἀφῆσαμε τὴν κυψέλη καὶ ἐπήραμε βιαστικὰ τὸ δρόμο μας γιὰ τὸ σπίτι. Στὸ δρόμο ἐσυναντήσαμε καὶ ἄλλους ἀπὸ τοὺς νέους αὐτοὺς φίλους μας μὲ τὰ κίτρινα πανταλονάκια. Ἡρχοντο ἀπὸ τὰ χωράφια καὶ ἀπὸ τὰ λειβάδια.

— Ακούεις ἔνα ζούμ - ζούμ γύρω στὸ θυμάρι; εἶπε ἡ θεία μου. Καὶ ἐδῶ εἶναι μέλισσες. Ψάχνουν στοὺς μυρωμένους ἀνθοὺς νὰ βροῦν τὸ χυμὸ καὶ νὰ τὸν ρουφήξουν. Θὰ κάμουν μὲν αὐτὸν μέλι καὶ στὴν κυψέλη θὰ τὸ βάλουν μέσα στὶς κερῆθρες, ποὺ μὲ τόση τέχνη τὶς φτειάνουν. Τὸ θυμάρι, νὰ ξέρης, δίνει τὸ πιὸ μυρωδᾶτο μέλι.

Καὶ ἔνα ἄλλο ἀκόμη πρέπει νὰ ξέρης. Αὐτά, ποὺ φτειάνει τὸ ἐργατικὸ μελισσάκι μέσα στὴν κυψέλη του, δὲν τὰ τρώγει ὅλα μόνο του. Ἀφήνει καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους, ἀφήνει καὶ γιὰ τοὺς ἀνθρώπους. Τὰ ὅμιορφα γλυκά, ποὺ ἔτοιμάζει κάθε τόσο ἡ μητέρα σου, μὲ τὸ γλυκὸ καὶ μυρωδᾶτο μέλι τοῦ παπποῦ δὲν εἶναι καμωμένα; Μὰ καὶ τὰ ὅμιορφα κεράκια, ποὺ ἐκρατούσαμε τὴ Λαμπτῷ στὴν ἐκκλησία, ἀπὸ τὸ κερὶ τῶν μελισσιῶν δὲν εἶχαν γίνει;

## 74. Πρωτομαγιά.

Ἡ Ἀνοιξη, δροσιές γεμάτη,  
καρτερεῖ μεσοκαμπίς,  
στὸ ἀνθισμένο της παλάτι,  
Μάη μου, γιὰ νὰ μπῆς.

Δέξου φοῦχτες τὰ λουλούδια  
ἀπ' τὴν πλούσια της ποδιά.

Δέξου, Μάη, γλυκὰ τραγούδια  
κι ἀπὸ τὰ παιδιά.

## 75. Σκλαβωμένα πουλάκια.

Σ' ἔνα σιδηροδρομικὸ σταθμό, δυὸ χωριατόπαιδα  
εἶχαν ἔνα μεγάλο κλουβὶ μὲ ἔξι πουλιὰ καὶ τὰ ἐπω-  
λοῦσαν.

Ἐνας ξένος ἐστέκετο στὴν ἄκρη τοῦ σταθμοῦ καὶ  
ἐπερίμενε νὰ περάσῃ τὸ τραῖνο. Τὰ μαλλιά του εἶχαν  
ἀρχίσει ν' ἀσπρίζουν καὶ τὸ πρόσωπό του ἦτο ωχρό.  
Ἐκοίταξε ὅλο τὸν οὐρανὸ καὶ ἀναστέναξε.

Μιὰ στιγμὴ τὰ δυὸ παιδιὰ ἥλθαν κοντά του καὶ  
τὸν ἐρώτησαν:

— Θέλετε, κύριε, κανένα πουλάκι; Φθηνὰ τὰ δί-  
νομε..

Ο ξένος ἐγύρισε καὶ ἐκοίταξε τὸ κλουβί. Μέσα τὰ  
πουλάκια, ἀνήσυχα, ἐπετοῦσαν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ καὶ ἐκτυ-  
ποῦσαν τὰ κεφαλάκια των στὰ σύρματα τῆς φυλακῆς  
των, προσπαθώντας νὰ ἐλευθερωθοῦν.

— Ποῦ τὰ ενδήκατε; ἐρώτησε ὁ ξένος.

— Τὰ ἐπιάσαμε μὲν ξόβεργες, ἀποκρίθηκαν τὰ παιδιά.

‘Ο ξένος ἐκίνησε τὸ κεφάλι του στενοχωρημένος. Μιὰ στιγμὴ τὰ μάτια του ἀγρίευσαν, σὰν νὰ ἐθυμήθηκε κάτι τρομερό. Ἐβγαλε τὸ πορτοφόλι του καὶ ἔκοιταξε τὰ χρήματά του. Ἐπειτα ἐρώτησε πάλι.

— Πόσα θέλετε γιὰ κάθης ἔνα πουλί;

— Δεκαπέντε δραχμές.

‘Ο ξένος ἐπλήρωσε ἀμέσως δεκαπέντε δραχμές. Ἐπειτα ἄνοιξε τὸ

κλουβί, ἔπιασε ἔνα πουλάκι καὶ ἀφοῦ τὸ ἐφίλησε, τὸ ἄφησε νὰ φύγῃ, κοιτάζοντάς το μὲν γαρά, καθὼς ἀπλωνεῖ τὰ πτερά του στὸν ἀέρα.

Ἐβγαλε καὶ ἐπλήρωσε ὕστερα ἄλλες δεκαπέντε δραχμές καὶ ἄφησε νὰ φύγῃ ἄλλο ἔνα πουλάκι. Τὸ ἵδιο ἔκαμε καὶ γιὰ τὰ ἄλλα πουλιά, ὥσπου τὰ ἐλευθέρωσε ὅλα.

Τὰ παιδιὰ ἔβλεπαν σαστισμένα.

— Γιὰ τί, κύριε, ἐπληρώσατε τόσα πουλιά, χωρὶς νὰ κρατήσετε κανένα; ἐρώτησαν.

— Γιατὶ ἔσεῖς δὲν ξέρετε τί θὰ εἰπῆ, νὰ μὴν ἔχῃ κανεὶς τὴν ἐλευθερία του. Ἐγὼ δύμως ξέρω, γιατὶ ημουν δέκα χρόνια φυλακισμένος γιὰ κάποιο κακό, που ἔκαμα. Δὲν εἶναι τώρα οὕτε μιὰ ἑβδομάδα, ποὺ μὲ ἀφησαν ἐλεύθερο. Καὶ αὐτὰ τὰ πουλάκια εἶναι τὰ πρῶτα, ποὺ μπορῶ νὰ τοὺς δώσω καὶ ἐγὼ τὴν ἐλευ-



θεοία των καὶ νὰ τὰ ἴδω εὔτυχισμένα. Θέλω νὰ μοῦ εἰπῆτε δμως. Ἐγὼ τέλος πάντων εἶχα κάμει ἕνα κακό. Αὐτὰ δμως τὰ δυστυχισμένα τί ἔκαμαν; Γιὰ τί τὰ ἐφυλακίσατε;

Τὰ παιδιὰ ἐγύρισαν καὶ εἶδαν τὸ ωχό πρόσωπο τοῦ ξένου, χωρὶς νὰ ἀπαντήσουν. Τὸν εἶδαν νὰ δακρύζῃ καὶ χωρὶς νὰ θέλουν, ἐδάκρυσαν καὶ αὐτά. Ντροπιασμένα, ἔβγαλαν σιγὰ σιγὰ τὰ χοήματα, ποὺ ἐπηρούσαν, καὶ ἐπαρακάλεσαν τὸν ξένο νὰ δεχθῇ νὰ τὰ πάρῃ δόπισω.

76. Πῶς ή πέρδικα ἐξεγέλασε  
τὴν ἀλεποῦ.

<sup>3</sup> Ήτο η δεύτερη ήμέρα, που είχαν γεννηθῆ τὰ δώδεκα περιδικόπουλα.

Ἡ μητέρα πέρδικα τὰ εἶχε πάρει τὸ πρωὶ ἀπὸ τὸ  
μικρὸν λόφο καὶ τὰ ὠδηγοῦσε κάτω, στὸ περιβόλι καὶ  
στὸ ουάκι, γιὰ νὰ πιοῦν γιὰ πρώτη φορὰ νεού.

Ἡ μητέρα πέρδικα ἐπερπατοῦσε ἀργὰ ἀργὰ καὶ προσεκτικά, γιατὶ τὰ δένδρα γύρω ἦσαν γεμάτα ἀπὸ ἔχθρούς. Κάθε τόσο ἔβγαζε ἀπὸ τὸ στόμα τῆς μιὰ σιγανὴ φωνὴ καὶ ἐκαλοῦσε τὰ μικρά της.

— Πίον, πίον!

Καὶ ἐκεῖνα, ποὺ ἔμοιαζαν σὰν πουπουλένια τοπάκια, ἔτρεχαν καὶ τὴν ἀκολουθοῦσαν τρικλίζοντας.

— Πίου, πίου! ἔκαμναν καὶ ἔκεῖνα.

“Οταν ἔφθασαν στὴν ἄκρη τῆς δασωμένης κατηφοριᾶς, ἀπέναντι στὸ περιβόλι, ἔξαφνα ἐφάνηκε νὰ προβάλλῃ μιὰ ἀλεποῦ. Ἡ καημένη ἡ μητέρα, μόλις τὴν

εῖδε, ἐστάθηκε ἀπότομα. Καὶ ἐπειδὴ ἦξερε, πῶς δὲν ἔπρεπε νὰ χάσῃ οὕτε μιὰ στιγμή, ἐφώναξε σιγανὰ στὰ παιδιά της.

— Κρρ, κρρ. Δηλαδὴ «κρυφθῆτε».

Τὰ περδικόπουλα ἔτρεξαν ἀμέσως νὰ κρυφθοῦν. Τὸ ἔνα ἐκρύφθηκε κάτω ἀπὸ ἔνα φύλλο. Τὸ ἄλλο ἀνάμεσα σὲ δυὸ ξύλα. Τὸ τρίτο ἔσυρθηκε μέσα σὲ μιὰ τρῦπα. "Αλλο ἐπῆγε πίσω ἀπὸ μιὰ μεγάλη πέτρα. "Ενα μόνο δὲν ἡμπόρεσε νὰ κρυφθῇ. Αὐτὸ δμως ἐκάθισε ἐπάνω σ' ἔνα πλατύ καστανοκίτρινο πελεκούδι, ἐντελῶς ἀκίνητο. "Εκλεισε καὶ τὰ μάτια του καὶ ἔνοιωθε ἔτσι τὸν ἁυτό του πολὺ ἀσφαλισμένο. Γιατί, ἀλήθεια, καθὼς ήτο καστανοκίτρινο, ἐφαίνετο ἴδιο μὲ τὸ πελεκούδι.

"Η πέρδικα δὲν ἐπερίμενε νὰ φθάσῃ ἡ ἀλεποῦ στὸ μέρος, ποὺ εἶχαν κρυφθῆ τὰ μικρά της. Ἐπέταξε ἡ ἴδια πρὸς τὸ μέρος τῆς ἀλεποῦς καὶ ἐπεσε χάμω, ἐκεῖ κοντά. "Αρχισε τότε νὰ φωνάξῃ καὶ νὰ κάμνῃ, πῶς εἴναι τάχα πληγωμένη καὶ πῶς δὲν μπορεῖ νὰ πετάξῃ καλά, οὕτε νὰ περπατήσῃ.

"Η ἀλεποῦ ἔξεγελάσθηκε. "Αφησε τὰ περδικόπουλα καὶ ἐρούχθηκε ἀμέσως στὴν πέρδικα.

2.

"Η πέρδικα πετᾶ λίγο πιὸ πέρα καὶ κάμνει τάχα, πῶς δὲν ἔχει πιὰ δύναμη ν' ἀνοίξῃ τὰ πτερά της. "Η ἀλεποῦ τρέχει ἀπὸ πίσω της. Μὰ τὴν ἴδια στιγμὴ ἡ πέρδικα πάλι σηκώνεται καὶ πετᾶ λίγο πιὸ πέρα.

"Ετσι κάμνοντας ἡ μητέρα πέρδικα, τραβᾶ σιγὰ σιγὰ τὴν ἀλεποῦ μακριὰ ἀπὸ τὰ παιδιά της καὶ τὴν φέρνει ώς στὸν ἀντικρυνὸ λόφο.



Τότε κρύβεται μιὰ στιγμὴ καὶ ἔξαφνα, μ' ἔνα πέταγμα δυνατό, φθάνει μακριά, σὲ κάποιους πυκνοὺς θάμνους.

‘Απ’ ἔκει πιὰ σηκώνεται καὶ πετᾶ πρὸς τὸ μέρος, ποὺ εἶχε ἀφήσει τὰ μικρά της.

— Κρίτ! ἔκαμε, δταν ἔφθασε κοντά των.

Μονομιᾶς τὰ περδικόπουλα ἐπρόβαλαν χαρούμενα ἀπ’ ἔκει, ποὺ ἤσαν κρυμμένα. Καὶ τὸ μικρό, ποὺ ἦτο ἐπάνω στὸ πελεκούδι, ἀνοιξε τὰ μάτια του καὶ πιπίζοντας ἔτρεξε καὶ αὐτὸ κοντὰ στὴ μητέρα του. “Ολα τώρα ἄρχισαν τὸ πίπισμα καὶ ἐπήγαιναν πλαϊ στὴ μητέρα των γιὰ τὸ ρυάκι.

‘Ο ἥλιος εἶχε ψηλώσει πιὰ καὶ ἦτο πολὺ ζεστός. ‘Η μητέρα πέρδικα ἀνοιξε τὴν οὐρά της σὰν φιπίδι καὶ ἔμάζευσε στὸν ἥσκιο της δλα τὰ μικρά της. ”Ετσι μαζωμένα τὰ πουλάκια, ἐπροχώρησαν προσεκτικά, ὥσπου ἔφθασαν σ’ ἔνα θάμνο, κοντὰ στὸ ρυάκι.

“Ενα κουνέλι ἐπήδησε τότε ἀπὸ τὸ θάμνο. Τὰ περικόπουλα ἐτρόμαξαν. Μὰ ἡ πέρδικα ἥξερε, πῶς δὲν ἦτο κανένας ἔχθρος. ”Ηξερε, πῶς τὸ κουνέλι ἦτο ἕνας παλιὸς φίλος, ποὺ ἥθελε νὰ ζῆ εἰρηνικὰ μὲ τοὺς γειτόνους του. Γι’ αὐτὸν ἡ πέρδικα δὲν ἐτρόμαξε. Καὶ φωνάζοντας τὰ μικρά της, ἐπροχώρησε στὸ χωράκι.

Τὰ μικρὰ δὲν ἥξεραν πῶς νὰ πιοῦν. Εἶδαν δῆμος τὴν μητέρα των πῶν ἔπινε καὶ ἔκαμαν καὶ αὐτὰ τὸ ἴδιο. ”Ετσι δώδεκα καστανοκίτρινα πουλάκια μὲ εἴκοσι τέσσαρα ροδοκόκκινα ποδαράκια ἐστάθηκαν στὴ σειρά. Καὶ πότε ἔσκυβαν στὸ νερό, πότε ἔσήκωναν ψηλὰ τὰ χρυσὰ κεφαλάκια των, σὰν νὰ εὐχαριστοῦσαν τὸ Θεό.

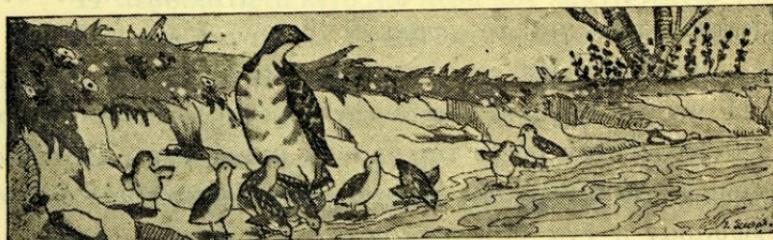
## 77. Τὸ τραγούδι τῆς πέρδικας.

— Ποῦ ἥσουνε, βρὲ περδικούλα,  
καὶ εἰσαι τόσο νοστιμούλα;

— ”Ημουνε ψηλὰ στὰ πλάγια,  
στὶς δροσιές καὶ στὰ λειβάδια.

— Τί ἔτρωγες, βρὲ περδικούλα,  
καὶ εἰσαι τόσο νοστιμούλα;

— ”Ετρωγα τὸ Μάη τριφύλλι  
καὶ τὸν Αὔγουστο σταφύλι.



## 78. Ἔνα κουνέλι,

ποὺ δὲν ἀκουσε τὴ μητέρα του.

1.

Ἐνα στακτερὸ ἄγριο κουνελάκι ἔζοῦσε μὲ τὴ μητέρα του καὶ μὲ τ’ ἀδέλφια του σὲ μιὰ κουνελοφωλιά. Ἡ φωλιὰ αὐτὴ ἦτο μιὰ τρῦπα βαθειὰ στὴ γῆ, κάτω ἀπὸ τὸν κορμὸ ἐνὸς δένδρου.

Μιὰν ἡμέρα ή μητέρα του ἥθελε νὰ πάη σ’ ἔνα λαχανόκηπο, ποὺ ἤξερε, πὼς ἔχει πρώιμα λαχανικά. Ἐφώναξε λοιπὸν τὰ παιδιά της καὶ τοὺς εἶπε νὰ μείνουν ἡσυχα στὴ φωλιά, ὕσπου νὰ γυρίσῃ.

Μὰ τὸ στακτερὸ κουνελάκι ἥθελε νὰ πάη μαζί της.

— Οχι! τοῦ εἶπε ή μητέρα του. Εἶσαι ἀκόμη μικρό. Δὲν εἶσαι γιὰ μεγάλο δρόμο. Ἀφοῦ δύμως ἐπιμένεις νὰ βγῆς ἔξω, θὰ σοῦ δώσω τὴν ἀδεια νὰ μείνης μόνο ἐδῶ μέσα, στὸ θάμνο. Ἀπ’ ἐδῶ μπορεῖς νὰ ἰδῆς πολλὰ πράγματα. Θὰ μοῦ δώσης δύμως καὶ σὺ τὸ λόγο σου, πὼς δὲν θὰ τὸ κουνήσῃς καθόλου ἀπ’ ἐδῶ.

— Καλά, μητέρα.

Ἐφυγε ή κουνέλω καὶ τὸ στακτερὸ κουνελάκι ἐκάθητο μέσα στὸ θάμνο του ἡσυχο καὶ ἀκίνητο. Ἄρχισε δύμως σὲ λίγο νὰ νυστάξῃ καὶ νὰ χασμουριέται.

— Αν καθίσω ἀκόμη ἔτσι ἀκίνητο ἐδῶ, ἐσυλλογίσθηκε, γρήγορα θὰ μὲ πάρη ὁ ὑπνος.

Ἄρχισε λοιπὸν νὰ σέρνεται σιγὰ σιγὰ καὶ νὰ ξετρυπώνῃ ἀπὸ τὸ θάμνο.

Ἡ κουνέλω εἶχε δώσει πολλὰ μαθήματα στὰ παι-

διά της γιὰ τοὺς κινδύνους, ποὺ ἔχει τὸ δάσος. Τὰ εἴχε μάθει νὰ προσέχουν, νὰ βλέπουν καλά, ν' ἀκούουν μὲ τεντωμένα τ' αὐτιὰ καὶ νὰ μυρίζουν καλὰ στὸν ἀέρα, μὴν ἔρχεται κανένα ἀγρίμι.

2.

Τὸ δάσος ἦτο πολὺ ἥσυχο ἐκείνη τὴν ὥρα. Τὸ κουνελάκι ἐβεβαιώθηκε, πῶς οὔτε γεράκι, οὔτε κουκουβάγια, οὔτε ἀλεποῦ εύρισκετο ἐκεῖ κοντά. Καὶ γι' αὐτό, μόλις ἔξετρύπωσε, ἀρχισε νὰ πηδᾶ, νὰ παίζῃ μὲ τὴν πρασινάδα καὶ νὰ τρέχῃ ώς πέρα.

Μὰ κάτι τοῦ ἔλεγε μέσα του νὰ γυρίσῃ ὅπίσω, στοὺς θάμνους. Καὶ ἐγύρισε γιὰ μιὰ στιγμή. "Ομως γρήγορα πάλι εὑρέθηκε μακριὰ καὶ ἐπηδοῦσε μάλιστα ἀνάμεσα στὰ μεγάλα δένδρα.

"Ἐξαφνα ἔνοιωσε νὰ φθάνῃ κοντά του μιὰ μυρωδιὰ καὶ ἔμεινε γι' αὐτὸ ἀμέσως ἀκίνητο. "Ετσι τοῦ εἴχε εἰπεῖ νὰ κάμνῃ ἡ μητέρα του, ὅταν θὰ ἔνοιωθε κίνδυνο. Γιατὶ θὰ ἦτο πολὺ δύσκολο, ἔτσι ἀκίνητο, νὰ τὸ ἴδῃ ὁ ἔχθρός.

Εἶδε λοιπὸν νὰ περνᾶ ἀπὸ κοντά του ἔνα παράξενο ζῶο, ποὺ δὲν τὸ εἶχε ἴδει ἄλλη φορά. Τὸ σῶμα του ἦτο γεμάτο ἀγκάθια. Ἡτο ἔνας σκαντζόχοιδος.

— Καλά, ποὺ δὲν μὲ ἐστοχάσθηκε! εἶπε ἀπὸ μέσα του τὸ κουνέλι, παγωμένο ἀπὸ τὸ φόβο του. Δὲν γυρίζω τώρα ὅπίσω στὸ θάμνο μου, νὰ μὴ μὲ βρῇ κανένα ἄλλο κακό;

Καὶ ἐκίνησε νὰ γυρίσῃ στὸ θάμνο. Μὰ εἶχε χάσει πιὰ τὸ δρόμο.

— Ποὺ νὰ εἴναι τάχα ὁ θάμνος μου; ἐσυλλογίζετο στενοχωρημένο. Τώρα ἡ μητέρα μου θὰ ἔχῃ πιὰ γυ-



οίσει στὸ σπίτι καὶ θὰ μὲ γυρεύῃ. Πωπώ, θυμωμένη ποὺ θὰ εῖναι!

Ἐκείνη τὴ στιγμή, τὸ κουνελάκι ἔκαμε ἔτσι καὶ εἶδε ἕνα μεγάλο κουβάρι, κολλημένο μέσα στὴν κουφάλα ἐνδεικόντος γέρικου δένδρου.

— Τί τόπι πάλι εῖναι αὐτό; εἶπε τὸ κουνελάκι καὶ ἐπῆγε κοντά.

Μιὰ βοὴ ἀκούσθηκε μέσα ἀπὸ τὴν κουφάλα, σὰν νὰ ἐβούνιζαν μυῖγες.

— "Ας πάω, εἶπε, πιὸ κοντά, νὰ ίδω τί τρέχει.

3.

Μόλις ὅμως τὸ κουνελάκι ἐπῆγε κοντὰ καὶ ἔκαμε νὰ μυρίση τὸ τόπι, ἀμέσως ἔχύθηκαν ἐπάνω του χί-

λιες μαζὶ ἄγοιες μέλισσες. Γιατὶ τὸ τόπι ἐκεῖνο ἦτο  
ἔνας σωρὸς ἀπὸ ἄγριομελίσσια.

Τὸ καημένο τὸ ζῶο πετιέται ἀμέσως ἔξω. Βάζει  
τὰ πόδια του στὸ πρόσωπό του καὶ θέλει νὰ διώξῃ  
τὶς μέλισσες, ποὺ τοῦ ἐκέντρωναν τὴ μύτη, τὰ χεί-  
λη, τ' αὐτιά, ὅλα του. Τοῦ κάκου ὅμως.

Τρέχει τότε σὰν τρελλό. Μὰ οἱ μέλισσες τὸ κυνη-  
γοῦν. Χώνεται στὸ τέλος σὲ μὰ πυκνὴ φτέρη καὶ ἀρχί-  
ζει νὰ κυλιέται, νὰ κυλιέται ἀδιάκοπα, ὥσπου ἔβγαλε  
ἀπὸ ἐπάνω του ὅλες ἐκεῖνες τὶς μέλισσες.

Τί τὸ ὅφελος ὅμως! Τὸ πρόσωπό του εἶχε πρη-  
σθῆ καὶ εἶχε πόνους τρομερούς. Στὸ τέλος ἀρχισαν νὰ  
σφαλοῦν καὶ τὰ μάτια του καὶ σὲ λίγο δὲν θὰ ἡμπο-  
ροῦσε πιὰ νὰ ἴδῃ οὕτε ποῦ βρίσκεται οὕτε ποῦ πηγαίνει.

Ἄρχισε πάλι νὰ τρέχῃ. Μὰ ὅσο καὶ ἄν ἔτρεχε,  
δὲν ἡμποροῦσε νὰ βρῇ τὴ φωλιά του. Καὶ ὅταν πιὰ  
ἔκλεισαν τὰ μάτια του ἐντελῶς, ἀναγκάσθηκε νὰ σταθῆ,  
νὰ καθίσῃ ἥσυχα σὲ μὰ γωνιά, σ' ἔνα θάμνο, καὶ  
νὰ περιμένῃ.

Καθὼς εἶχε ζαρώσει ἔτσι μέσα στὸ θάμνο, ἀκουσε  
ἔξαφνα κάποιο θόρυβο καὶ ἔφοβήθηκε. Τί νὰ ἦτο  
τάχα, κάποιος ἔχθρος ἢ φύλος; Ὁ ἕχος ὅλο καὶ ἐπλη-  
σίαζε, μὰ ἦτο τόσο σιγανός, ποὺ ἔμοιαζε σὰν κάτι μα-  
λακὸ νὰ ἐπηδοῦσε ἐπάνω στὴ χλόη. "Α! Εἶχε φθάσει  
ἐκεῖ ἡ καλή του μητέρα. Καθὼς τὴν ἔνοιωσε κοντά  
του, ἀνάσανε εὐχαριστημένο τὸ δυστυχισμένο κουνελάκι.

Ἡ κουνέλω εἶδε τὸ παιδί της σὲ τέτοια κατάσταση  
καὶ ἐκατάλαβε πόσο εἶχε τιμωρηθῆ, ποὺ δὲν τὴν εἶχε  
ἀκούσει. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν τὸ ἐμάλωσε καθόλου.

Τὸ ἐπῆρε μόνο στὸ ουάκι καὶ ἄλειψε τὸ πρόσωπό  
του μὲ δροσερὴ λάσπη.

— Κράτησε, τοῦ εἶπε, τὰ μάτια σου κλειστά.

## 81. Ὁ Μαστραντώνης ὁ ψαρᾶς.

1.

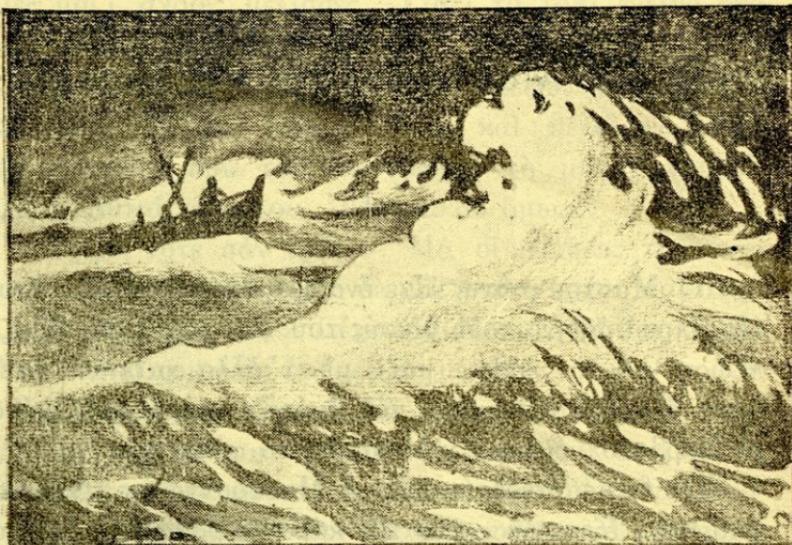
Ο Μαστραντώνης εἶχε ἔνα ψαροκάϊκο. Κάθε Δευτέρα πρωὶ ἀφῆνε τὸν δικούς του στὸ χωριό καὶ ἔβαζε πλώρη γιὰ τὸν κάβο, μαζὶ μὲ τ' ἄλλα καΐκια. Ἐκεῖ ἔμενε ὅλη τὴν ἑβδομάδα καὶ ἐγύριζε στὸ λιμάνι μόνο τὸ Σαββατοκύριακο, γιὰ νὰ ἰδῃ τὸ σπίτι του.

Τὶς περισσότερες φορὲς ὁ Μαστραντώνης, γιὰ νὰ ψαρεύσῃ, ἔξεκινοῦσε ἀπὸ τὸν κάβο τὸ βραδάκι. Τέτοια ὥρα πάντοτε ἔκεινοῦν τὰ καΐκια μὲ τὰ παραγάδια. Τὴν ἵδια ὥρα γυρίζουν στὸν κάβο καὶ οἱ ψαρόβαρκες, ποὺ βγαίνουν ὅλη τὴν ἡμέρα γιὰ κταπόδια.

Ἐκεῖνο τὸ βράδυ ὁ Μαστραντώνης δὲν θὰ ἔβγαινε γιὰ ψάρευμα, γιατὶ ἦτο ἀνήμπορος. Τὸν εἶχε ἀφανίσει ἡ θέρμη.

— Παιδιά, εἴπε στοὺς δυὸ βοηθούς του. Μαζεύσετε τὰ δίκτυα, ποὺ ἀπλώσαμε γιὰ νὰ στεγνώσουν, καὶ καθίσετε νὰ φάγετε. Ἐγὼ δὲν ἔχω ὅρεξη. Ἀπόψε θὰ μείνωμε στὸν κάβο. Καὶ ἂν ἰδῶ, πὼς αὔριο τὸ πρωὶ εἴμαι τὸ ἴδιο, θὰ γυρίσωμε στὸ λιμάνι. Τώρα φέρετε τὴν κουβέρτα, νὰ μὲ σκεπάσετε.

Ο Μαστραντώνης ἔκοιμηθήκε. Τὰ δυὸ παλληκαρόπουλα ἔφαγαν τὸ ψαράδικο φαγητό, τὴν κακαβιά, νερὸ δηλαδή, ἀλάτι, λάδι καὶ φρέσκα ψάρια, καὶ ἔγειράν καὶ αὐτὰ νὰ ἡσυχάσουν. Τὰ ἄλλα καΐκια, τὰ παραγαδιάρικα καὶ τὰ δικτυάρικα, εἶχαν ἀνοίξει στὸ πέλαγος ἐδῶ καὶ μισὴ ὥρα.



"Εξαφνα ἄρχισε νὰ φυσᾶ. Καὶ σὲ λόγο ἔξεσπασε  
ἔνα ἄγριο μπουρίνι. Ἡ τρικυμία ἔβραζε στ' ἀκρο-  
γιάλι καὶ ἡ τρελλονοτιὰ εἶχε δαιμονισθῆ.

“Ενα ἔνα τὰ καῖκια ἐγύριζαν στὸν κάβο τρομα-  
γμένα, τσακισμένα ἀπὸ τὸ κακό, ποὺ ἐγίνετο σ' ἀνοι-  
κτά. Μοναχὰ τὸ καῖκι τοῦ καπετᾶν Βασίλη δὲν εἶχε  
γυρίσει ἀκόμη. Ἐπάλαιβε μὲ τὰ κύματα μισὸ μέλι  
μακριά.

Παναγιά, βοήθα!

— Ποῦ εἶναι δὲ καπετάνιον Βασίλης, μωρὸν παιδιά;  
ἔφωναξε δὲ Μαστραντώνης ἔσκεπάζοντος τὸ κεφάλι  
του.

— Μὴν τὰ ρωτᾶς, Μαστραντώνη. Παλαιίβει ἀκόμη  
ἔκει κάτω.

— Καὶ τὸν ἀφήσετε ἔτσι τὸν ἄνθρωπο, νὰ θαλασσοπνιγῆ;

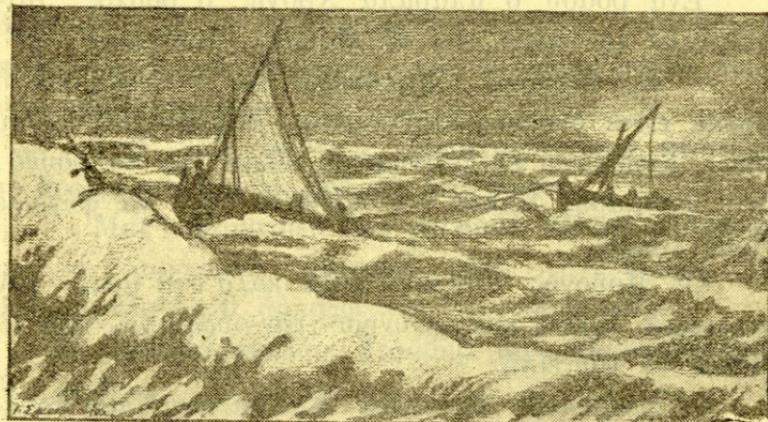
‘Ο Μαστραντώνης ἐπετάχθηκε ἐπάνω μὲ τὸν πυρετό. Ἐμπῆκε στὸ καΐκι του, ἔκαμε τὸ σταυρό του καὶ ἐφώναξε στοὺς βοηθούς του:

— Ἐλᾶτε, πιάστε γερὰ τὰ κουπιά!

— Μὰ τί κάμινετε, μωρὲ παιδιά; ἐφώναξαν οἱ ἄλλοι. Θὰ χαθῆτε καὶ σεῖς.

— Τὴ δουλειά σας! ἐμουρμούρισε ἐκεῖνος.

Τὸ ψαροκάϊκο τοῦ Μαστραντώνη καβαλλικεύει τὰ ἀφοισμένα κύματα καὶ προχωρεῖ σὰν παλληκάρι μὲς στὸ σκοτάδι. Φθάνει τὸ ἄλλο καΐκι, ποὺ εἶχε χάσει τὰ κουπιά του. Τοῦ πετᾶ ἔνα σχοινὶ καὶ τὸ δένει. “Υστερα βάζει πάλι πλώρη γιὰ τὸν κάβο.



Ἐσώθηκαν ὅλοι. Μὰ ὁ Μαστραντώνης εἶχε χάλια. Τὴν ἄλλην ἡμέρα τὸν ἐπῆγαν στὸ σπίτι του, στὸ χωριό. Ἐκάθισε στὸ κρεββάτι παραπάνω ἀπὸ μῆνα.

— Τί μὲ μέλει ἐμένα; ἔλεγε μέσα στὸν πυρετό του. “Ἐσωσα ἐγὼ τρεῖς ψυχές; Αὐτὸ μὲ φθάνει. Τὰ ἄλλα εἶναι λόγια περιττά.



## 82. Τὰ πρόβατα ἀνεβαίνουν στὸ βουνό.

1.

Μὲ τὴν ζέστη, ποὺ δσο ἐπερνοῦσαν οἱ ἡμέρες, τόσο καὶ ἐμεγάλωνε, οἱ κάμποι ἄρχισαν πιὰ νὰ κιτρινίζουν.

“Ἐνα βράδυ ὁ μπάρμπα Χρόνης ὁ βισκός, χαιδεύοντας τὸ σκύλο του τὸ Μοῦργο, τοῦ ἔλεγε:

— “Ε, Μοῦργο. Ἐπλάκωσε πιὰ ἡ ζέστη καὶ ἡ βισκή εἶναι δύσκολη στὸν κάμπο. Τί λέγεις τοῦ λόγου σου; Ἐγὼ λέγω νὰ ξεκινήσωμε αὔριο γιὰ τὸ βουνό. Νὰ ἑτοιμάσης λοιπὸν τὰ πρόβατα, γιὰ νὰ φύγωμε πολὺ ἐνωρίς.

Ο Μοῦργος ἐκοίταξε καλὰ καλὰ στὰ μάτια τὸν μπάρμπα Χρόνη καὶ ἐκούνησε τὴν οὐρά του, σὰν νὰ ἥθελε νὰ τοῦ εἰπῆ:

— Ἐκατάλαβα, ἀφεντικό. Καὶ θὰ γίνη ὅπως προστάξεις.

Μὰ καὶ ἔνα μικρούλικο πρόβατο ἐκατάλαβε, φαίνεται, τὰ λόγια τοῦ γέρου βισκοῦ, γιατὶ ἔτρεξε ἀμέσως κοντὰ στὴ μάννα του βελάζοντας, σὰν νὰ τῆς ἔλεγε:

— Θὰ φύγωμε, μητέρα; Καὶ ποῦ θὰ πᾶμε;

Μὰ δὲν ἔπηρε καμμιὰ ἀπάντηση, γιατὶ ἡ μάννα

του δὲν ἔθυμεῖτο. Ξέρετε, τὰ πρόβατα δὲν ἔχουν καὶ τόσο καλὸ μνημονικό.

Ἐπέφρασε λίγη ώρα ἀκόμη. Στὸ τέλος ὁ ὑπνος ἀπλώθηκε σ' δλη τὴ στάνη. Μοναχὰ ὁ Μοῦργος ἀγρυπνοῦσε καὶ εἶχε τεντωμένα τὰ αὐτιά του.

2.

Τὴν ἄλλην ἡμέρα, μὲ τὰ χαράματα, τὸ κοπάδι ξεκινοῦσε.

Ἐμπρὸς ἐπήγαινε ὁ μπάρμπα Χρόνης μὲ τὰ δυό του μουλάρια, φορτωμένα μὲ προμήθειες καὶ μὲ ροῦχα μέσα στὰ καλάθια. Ὁπίσω ἥρχεντο τὰ κριάρια, μὲ τὰ κουδούνια στὸ λαιμό. Ἀκολουθοῦσαν τὰ πρόβατα καὶ τελευταῖος ἥρχετο ὁ Μοῦργος.

Ο Μοῦργος ἔτρεχε ἀδιάκοπα πότε δεξιὰ καὶ πότε ἀριστερά, γιὰ νὰ μαζεύῃ κάποια πρόβατα, ποὺ ἀργοπροοῦσαν ἢ ποὺ ἔξεφευγαν, γιὰ νὰ ξεροιζώσουν καμιὰ τούφα χορτάρι.

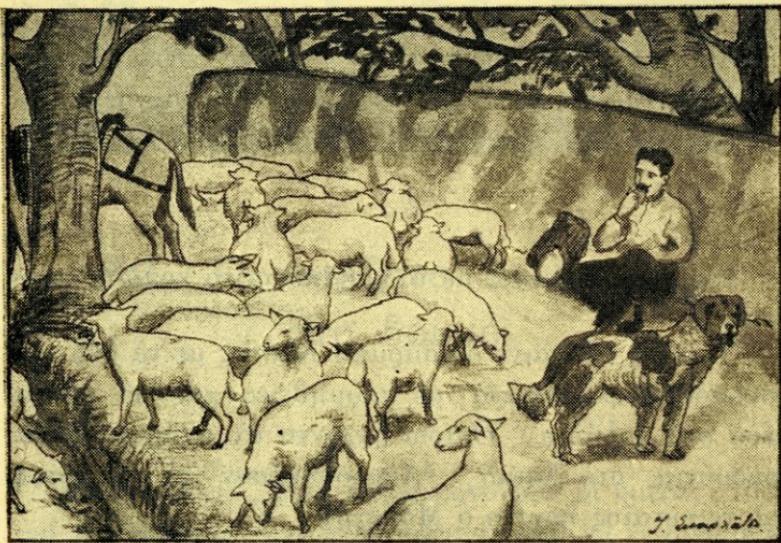
— Γάβ, γάβ, ἐφώναξε. Ἀπαγορεύεται ν' ἀφήνετε τὸ δρόμο σας καὶ νὰ τρέχετε γιὰ βισκή.

— Μπέ! ἀπαντοῦσε ἔνα παχουλὸ ἀρνάκι. Ἀφησέ με, σὲ παρακαλῶ. Μοναχὰ αὐτὴ τὴν τούφα τὰ ἀσπρολούλουδα θ' ἀρπάξω καὶ θὰ γυρίσω πάλι..

Σὲ λίγο ἔνα μουλάρι ἔτραβηξε μιὰ πρασινάδα ἀπὸ ἔνα φράκτη.

— Ε, φιλαρᾶκο μου, τοῦ εἶπε σιγὰ ὁ Μοῦργος. Δὲν ντρέπεσαι νὰ δίνης τὸ κακὸ παράδειγμα; Τώρα ενδρῆκες νὰ δείξης τὴ λαιμαργία σου; Ἐχε υπομονή. Στὸ βουνὸ θὰ βρῆς διτὶ θελήσης.

Κάπου κάπου τὸ κοπάδι ἐπερνοῦσε καὶ ἀπὸ κανένα χωριουδάκι. Τὰ παιδιὰ ἔβγαιναν ἀπὸ τὰ χαμηλὰ σπι-



τάκια καὶ ἔτρεχαν νὰ δώσουν στὰ ἀρνάκια κανένα κομπατάκι ψωμί.

Ἡ ήμέρα εἶχε προχωρήσει καὶ ἡ ζέστη ἦτο δυνατή. Ἡ σκόνη, ποὺ ἐσήκωνε τὸ κοπάδι στὸ πέρασμά του, ἔκούραζε τὰ πρόβατα.

Ο μπάρμπα Χρόνης ἐσταμάτησε σ' ἕνα δρόμο, ποὺ τὸν ἥσκιωναν μεγάλα δένδρα καὶ εἶχε ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ ἔνα φράκτη καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ἔνα χορταριασμένο χανδάκι.

Τὰ πρόβατα ἔφαγαν ἐκεῖ, ἔπιαν νεράκι καὶ ξαπλώθηκαν στὸν ἥσκιο νὰ ἔκουντασθοῦν. Ο μπάρμπα Χρόνης, ἀφοῦ ἐπρογευμάτισε κοὺ αὐτὸς μὲ τὸ σκύλο του, ἔγειρε κάπου καὶ ἐπῆρε ἔναν ὑπνο. Μονάχα ὁ Μοῦργος δὲν ἔκοιμηθήκε.

Γύρω ήσυχία μεγάλη. Μόνο ἡ φωνὴ μερικῶν βατράχων ἀκούετο ἀπὸ μακριά.

Σὲ λίγο δυνατὰ γαυγίσματα ἀναστάτωσαν τὸ κοπάδι καὶ ἔκαμαν καὶ τὸ γέρο βοσκὸν νὰ πεταχθῇ ἐπάνω τρομαγμένος.

Τί εἶχε συμβῆ ; "Ενα ὅμορφο καστανὸ μοσχαράκι ἔξετροπωσε ἀπὸ ἔνα ἄνοιγμα τοῦ φράκτη καὶ ἔξαφνα εὐρέθηκε ἀνάμεσα στὰ πρόβατα. Τὰ πρόβατα ἐτρόμαξαν καὶ ἀρχισαν νὰ τρέχουν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ. Τὸ μοσχαράκι ἐσάστισε καὶ δὲν εὑρισκε πιὰ τὸ πέρασμά του, γιὰ νὰ φύγῃ ἀπ' ἐκεῖ ποὺ ἥλθε. "Ενα μούγκρισμα ὅμως τῆς μάννας του τὸ ἔκαμε νὰ ἔλθῃ στὸν ἑαυτό του καὶ νὰ ἔσταθε τὸ δρόμο του.

Τὸ κοπάδι, μόλις ἔφυγε τὸ μοσχαράκι, ἡσύχασε πάλι. Ὁ Μοῦργος ὅμως ἀκόμη ἐγαύγιζε τὰ πρόβατα, σὰν νὰ τοὺς ἔλεγε :

— Δειλά ! γιὰ τί ἐφοβηθήκατε ; Μήπως ἦτο λύκος ; Δὲν εἴμαι καὶ ἐγὼ κοντά σας ;

‘Ο μπάρμπα Χρόνης δὲν ἔξανακοιμήθηκε . Εἰδε, πώς ἦτο πιὰ ὥρα νὰ ἔσκινήσουν καὶ ἔξεκίνησε .

"Οπως τὸ πρωί, ἔτσι καὶ τώρα τὰ ἀρνάκια ἔτρεχαν τὸ κάθε ἔνα πίσω ἀπὸ τὴ μητέρα του καὶ ἔχοροπηδούσαν . Μερικὰ χελιδόνια ἐπετοῦσαν ἀποπάνω των, κυνηγώντας τὶς μυιγίτσες ἢ κοιτάζοντας τὶς μακρουλές παράξενες σκιές των .

Ἐπροχώρησαν ἀρκετὸ δρόμο . Ο ἥλιος εἶχε πιὰ δύσει . Μερικὰ ἀρνάκια μόλις ἔσερναν τὰ πόδια των . ‘Ο μπάρμπα Χρόνης τὰ εἶδε, τὰ ἐπῆρε στὴν ἀγκαλιά του καὶ τὰ ἐφόρτωσε ἐπάνω στὰ καλάθια τῶν μουλαριῶν.

“Ετσι ἔφθασαν σ' ἔνα μεγάλο χωριό . Ἐκεῖ θὰ ἐπερνοῦσαν καὶ τὴ βραδειά των . Σὲ μιὰ μεγάλη πλατεῖα, ποὺ τὴν ἡσκιωναν πυκνὰ πλατάνια, ἄφησαν οἱ

χωρικοὶ τὸ βοσκὸν νὰ σταλιάσῃ μὲ δὲ τὸ κοπάδι του.  
Ἐκεῖ ἐπέρασαν, ἀλήθεια, δῆλοι μιὰ θαυμάσια νύκτα.

Τὴν ἄλλην ἡμέρα εἶχαν νὰ κάμουν συνέχεια τοῦ  
ταξιδιοῦ, ὥσπου νὰ φθάσουν στὸ βουνό, ποὺ δὲν ἦτο  
πιὰ μακριά. Στὸ βουνὸν θὰ εὑρισκαν ἀέρα δρυσερό,  
πράσινο χορτάρι καὶ νεράκι δλοκάθαρο, καὶ θὰ ἐπερ-  
νοῦσαν δὲν τὸ καλοκαίρι των εὐχάριστα.

### 83. Ἔλα, ἀρνάκι.

”Ἐλα, ἀρνάκι μου χιονάτο,  
κι εἰμαι φίλος σου πολύ.

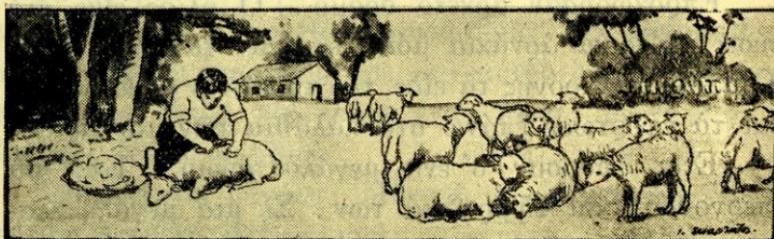
”Ἐλα ἐδῶ νὰ σὲ χαϊδέψω,  
πρὶν σοῦ κόψουν τὸ μαλλί.

Τὸ μαλλάκι σου θὰ πάρη

βοσκοπούλα λυγερή,

γιὰ νὰ φτειάσῃ τὸ χειμώνα

μιὰ φανέλλα, νὰ φορῇ.



## 84. Οἱ δυὸι βάτραχοι.

Μέσα σὲ μιὰ μικρὴ λίμνη ἔζοῦσαν πολλοὶ βάτραχοι.

Ἐναὶ καλοκαίρι δῆμος ἡ λίμνη ἀπὸ τὴν πολλὴν ζέστη ἔξεργάθηκε. Καὶ οἱ βάτραχοι ἀναγκάσθηκαν νὰ φύγουν ἀπ' ἐκεῖ καὶ νὰ ζητήσουν ἄλλον κατοικίαν. Ἀλλος ἐπῆγε ἐδῶ καὶ ἄλλος ἐτράβηξε ἐκεῖ.

Δυὸι βάτραχοι, ποὺ ἤσαν ἀχώριστοι φίλοι, ἐτράβηξαν κατὰ τὸ λειβάδι.

Στὸ δρόμο, ποὺ ἐπήγαιναν, ἀπάντησαν ἔνα βαθὺ πηγάδι.

— Νά μέρος γιὰ νὰ μείνωμε! εἰπε ὁ ἔνας βάτραχος. Εἶναι δπως τὸ θέλομε. Νερὸ δῆμος καὶ ἀφθονο. Κανεὶς δὲν θὰ ἔλθῃ νὰ μᾶς πειράξῃ ἐδῶ. Τί λέγεις; Κατεβαίνομε;

Καὶ ἐτοιμάσθηκε νὰ πηδήσῃ στὸ πηγάδι.

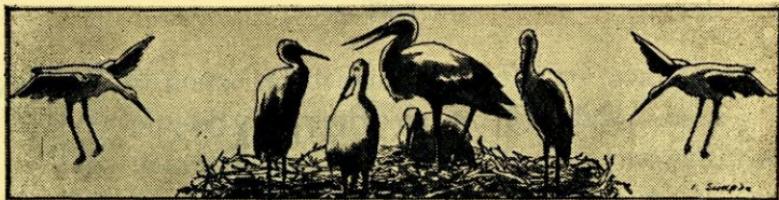
‘Ο ἄλλος δῆμος τὸν ἐκράτησε ἀπότομα ἀπὸ τὸ πόδι καὶ τοῦ ἐφώναξε.

— Εἶσαι στὰ καλά σου, σύντροφε; Εὔκολο βέβαια εἶναι νὰ πηδήσωμε μέσα στὸ πηγάδι. Μὰ πρέπει νὰ συλλογισθοῦμε κιόλας, πῶς θὰ μπορέσωμε ν' ἀνεβοῦμε, ἀν τύχη καὶ ξεραδῆ καὶ τοῦτο!

‘Ο πρῶτος βάτραχος ἀνοιξε τόσα τὰ μάτια του. Ἐκούνησε τὸ κεφάλι του καὶ εἶπε.

— Καλὰ λέγεις, φίλε μου! Κοίταξε! Ἐγὼ καθόλου δὲν τὸ ἐσκέφθηκα αὐτὸ καὶ ἐμīλησα ἔτσι, σὰν ἔνας ἀσυλλόγιστος. ‘Ας πηγαίνωμε ἀπ' ἐδῶ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής



## 85. 'Ηρωική μητέρα .

Στὴν καλαμένια στέγη ἐνὸς σπιτιοῦ , σ' ἔνα χωριό , εἶχαν κτίσει τὴ φωλιά των δυὸς πελαργοί . Οἱ χωρικοὶ κάθε ἄνοιξη τοὺς ἔβλεπαν νὰ ἔρχωνται , νὰ γεννοῦν ἐκεῖ τὰ αὐγά των καὶ ἔπειτα ν' ἀνατρέφουν τὰ παιδάκια των .

Μιὰ πολὺ ζεστὴ ἡμέρα τοῦ καλοκαιριοῦ , ποὺ οἱ χωρικοὶ ἐδούλευαν στὰ χωράφια των , ἀκουσαν ἔξαφνα νὰ σημαίνῃ ἡ καμπάνα τῆς ἐκκλησίας . Τὴν ἵδια στιγμὴν ἔφθανε τρεχᾶτος ἀπὸ τὸ χωριό καὶ ἔνας νέος .

— Φωτιά ! ἔφωναξε . Τρέξετε .

Οἱ χωρικοὶ ἀφησαν ἀμέσως τὶς δουλειές των καὶ ἔτρεξαν τρομαγμένοι στὸ χωριό . "Οταν ἔφθασαν , εἶδαν πώς ἔκαιετο τὸ σπίτι , ποὺ εἶχε στὴ στέγη του τὴ φωλιὰ τῶν πελαργῶν . Ἐμαζεύθηκαν τότε δλοι ἐκεῖ καὶ πρόθυμα ἔβάλθηκαν νὰ σώσουν δ,τι θὰ ἐπρόφθαναν ἀπὸ τὸ σπίτι .

Μὰ ἡ φωτιὰ εἶχε προχωρήσει . Τὰ δοκάρια ἀρχίσαν νὰ πέφτουν . Ἡ καλαμένια στέγη ἔβγαζε φλόγες . Λίγα πράγματα ἐσώθηκαν ἀπὸ τὴν καταστροφή .

"Ἐνῶ διμως οἱ χωρικοὶ ἐπροσπαθοῦσαν νὰ σβήσουν τὴ φωτιὰ , ἀπὸ τὸ λειβάδι φθάνει μὲ γοργὸ πέταγμα ἔνας πελαργός . Ἡτο ἡ μητέρα τῶν μικρῶν , ποὺ τὴ φωλιά των τὴν εἶχαν περικυκλώσει φλόγες καὶ καπνός .



Τρομαγμένη ή δυστυχισμένη μητέρα, πετά μὲ φωνής γύρω ἀπὸ τὴν φωλιά. Τέλος δόμια μέσα στὸν καπνὸν καὶ σὲ λίγο βγαίνει, κρατώντας μὲ τὸ οάμφος τῆς ἔνα τῆς παιδί. Πετᾶ καὶ τὸ ἀφήνει στὴν φύσια ἐνὸς δένδρου, ὅχι μακριὰ ἀπὸ τοὺς χωρικούς, ποὺ ἔσβιηναν τὴν φωτιά.

Ξαναγρίζει στὴν φωλιὰ καὶ παίρνει δεύτερο παιδί της. Τὸ ἀφήνει καὶ αὐτὸν τὰ στὸ πρῶτο καὶ ἀμέσως πετᾶ πάλι στὴν φωλιά, γιὰ νὰ γλυτώσῃ καὶ τὰ δυὸ ἄλλα τῆς παιδιά.

Οἱ χωρικοὶ μὲ συγκίνηση περιμένουν τὴν φιλόστοοργη μητέρα νὰ ξαναβγῇ ἀπὸ τὶς φλόγες. Μὰ δὲν τὴν εἴδαν πιὰ νὰ ξαναβγῇ. Γιατὶ μὲ τὰ πτερά τῆς εἶχε σκεπάσει τὰ δυὸ τελευταῖα τῆς παιδιά, ποὺ ἔκαίοντο, καὶ ἐκάηκε καὶ αὐτὴ μαζί των, ἀφοῦ δὲν ἦμπόρεσε νὰ τὰ γλυτώσῃ.

## 86. Τὸ πρῶτο ταξίδι τοῦ Ἀλέκου.

1.

Πρωὶ πρωὶ, δὲν εἶχε ἀκόμη τελειώσει τὸ πρωινό του φαγητὸ δὲ Ἀλέκος, καὶ ἔνα αὐτοκίνητο ἐσταμάτησε ἔξω ἀπὸ τὴν ἔξωθυρα τοῦ σπιτιοῦ των.

— Πατέρα, ἐφώναξε δὲ Ἀλέκος. Τὸ αὐτοκίνητο.  
‘Η μητέρα ἦτο ἔτοιμη. Ἐφόρτωσαν τὶς βαλίτσες στὸ αὐτοκίνητο, ἐμπῆκαν μέσα ὅλοι καὶ ἔξεκίνησαν.  
‘Ο οὐρανὸς ἦτο καταγάλανος καὶ δὲ ἥλιος ἔλαμπε παντοῦ, ὃπου ἔπεφτε.

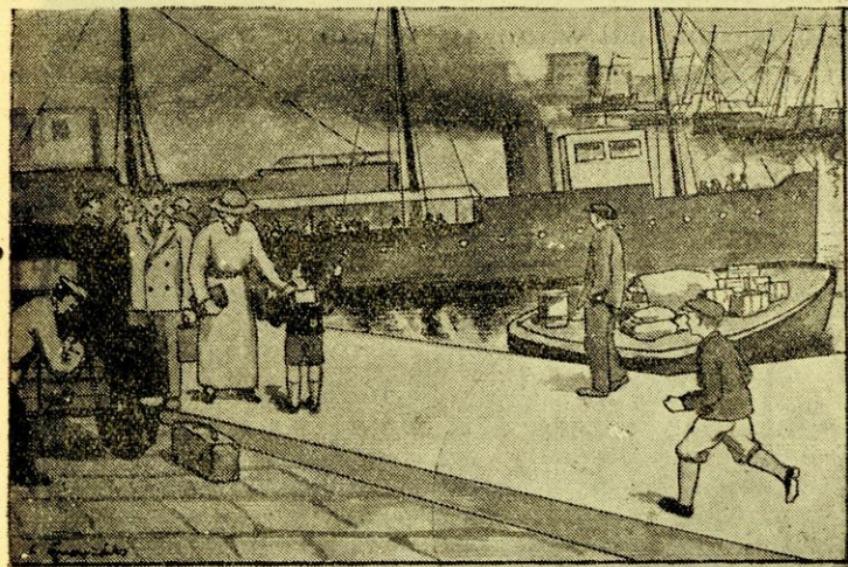
Ἐφθασαν στὴν πλατεῖα τῆς Ομονοίας καὶ ἐπῆραν τὸ ἥλεκτρικὸ τραῖνο, ποὺ κάμποσο διάστημα τρέχει κάτω ἀπὸ τὴ γῆ. Τί γρήγορα ποὺ ἔτρεχε! Ο Ἀλέκος δὲν ἐπρόφθανε νὰ βλέπῃ τὰ σπίτια ἢ τὰ ἔργοστάσια, ποὺ εἶναι δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἀπὸ τὴ γραμμὴ τοῦ σιδηροδρόμου.

Νά σὲ λίγη ὡρα, ποὺ ενδίσκοντο στὸν Πειραιᾶ. Στὴν προκυμαία τοῦ Ρολογιοῦ ἔπεοίμενε τὸ μικρὸ ἀτμόπλοιο «Υδρα». Μ' αὐτὸ θὰ ἔταξίδευαν στὴν Αἴγινα.

‘Ο πατέρας εἶχε εἰπεῖ κάποτε στὸν Ἀλέκο.  
— Στὶς διακοπές, ἀν προβιβασθῆς μὲ καλὸ βαθμό, θὰ σὲ στείλω μὲ τὴ μητέρα σου στὴν Αἴγινα, νὰ περάσετε θαυμάσια ἔνα μῆνα.

‘Ο Ἀλέκος ἐπροβιβάσθηκε μὲ «ἄριστα». Καὶ δὲ πατέρας ἐκράτησε τὸ λόγο του.

‘Επλησίαζε ἡ ὡρα δικτώ, ποὺ θὰ ἔξεκινοῦσε τὸ ἀτμόπλοιο. Ή μητέρα μὲ τὸν Ἀλέκο ἀποχαιρέτισαν



τὸν πατέρα καὶ ἀνέβηκαν στὸ κατάστρωμα. Κάμπος  
κόσμος ἦτο ἐκεῖ. Ἐκάθισαν καὶ αὐτοὶ σ' ἔνα  
μπάγκο.

‘Ο Ἀλέκος ἔβλεπε γύρω ὅλη τὴν κίνηση καὶ  
σαστισμένος δῦλο ἔσφιγγε τὸ χέρι τῆς μητέρας του.

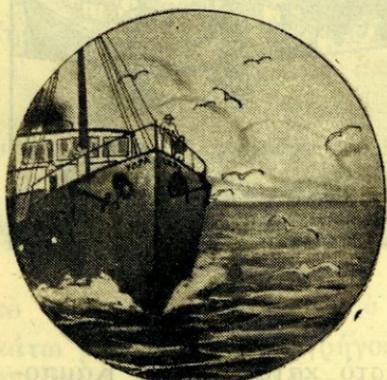
2 .

Σὲ λίγα λεπτὰ ὁ καπετᾶν Σταμάτης ἐπῆρε τὴν θέση  
του στὴ γέφυρα καὶ ἡ «Ὑδρα», ἀφοῦ ἐσφύριξε δυὸ  
ἢ τρεῖς φορές, ἔξεκίνησε. Ἐγλίστρησε ἀνάμεσα στὰ  
μεγάλα ἀτμόπλοια, ποὺ κάμνουν τὰ μακρινὰ ταξίδια,  
καὶ ἀνάμεσα στὶς μαοῦνες, φορτωμένες μὲ σακκιά,  
βαρέλια καὶ κασόνια.

Λίγο ἀκόμη καὶ ἔπαυσαν ν' ἀκούωνται καθαρὰ οἱ  
φωνὲς τῶν ἀνθρώπων τοῦ λιμανιοῦ. Ἡ βοὴ ἔσβηνε

σιγά σιγά. Τὰ πρασινωπὰ νερὰ τῆς θάλασσας, ὅσο τὸ πλοῖο ἐπλησίαζε στὴν ἔξοδο τοῦ λιμανιοῦ, ἐγίνοντο καθαρώτερα καὶ ἔπαιροναν ἓνα γαλάζιο χρῶμα.

Νά τώρα ἡ ἀνοικτὴ θάλασσα. Ὁ ἀέρας ἐκτύπησε ὅλους ὀλοκάθαρος, μὲ μιὰν εὐχάριστη μυρωδιά, καὶ δὲ Ἀλέκος ἀνάπνεε ἀχόρταγα. Μερικὰ κύματα τὰ ἐκοίταζε περίεργα, καθὼς ἐσποῦσαν μὲν ἀφροὺς ἐπάνω στὴν πλώρη τοῦ πλοίου.



Οἱ γλάροι ἐπετοῦσαν ἐπάνω ἀπὸ τὸ πλοῖο καὶ τὰ ἄσπρα τῶν πτερὰ ἐγνάλιζαν στὴ λάμψη τοῦ ἥλιου. Πολλὲς φορές, ὅταν ἡ μητέρα ἐπετοῦσε κανένα κομματάκι ψωμὶ στὴ θάλασσα, οἱ γλάροι ὀρμοῦσαν καὶ τὸ ἄρπαζαν. Τότε ὁ Ἀλέκος

ἔβλεπε τὰ λοξὰ μαῦρα μάτια τῶν πουλιῶν καὶ τὸ γυριστὸ κίτρινο ράμφος των.

Δεξιὰ στὸ βάθος ἐφάνηκαν μιὰ στιγμὴ κάποια περίεργα πλοῖα.

— Τί εἰναι αὐτά, μητέρα; ἐρώτησε δὲ Ἀλέκος.

— Εἶναι τὰ πολεμικά μας πλοῖα, ἀποκρίθηκε ἡ μητέρα. Ἐκεῖ, ποὺ σταθμεύουν, εἶναι δὲ ὁ Ναύσταθμος. Καὶ τὸ νησί, ποὺ φαίνεται, λέγεται Σαλαμίνα.

Μιὰ κυρία, ποὺ στὸ μεταξὺ εἶχε γνωρισθῆ μὲ τὴν μητέρα τοῦ Ἀλέκου, τῆς εἶπε.

— Σὰν ξερονήσι φαίνεται ἡ Σαλαμίνα.

— "Α, δχ! εἶπε ἡ μητέρα. Τὸ νησὶ ἔχει δάση, μὰ δὲν φαίνονται ἀπ' ἐδῶ. Ἐχει πεῦκα πολλά, μάλιστα ἀπὸ τὴν πίσω μεριά. Ἄπ' αὐτὰ βγαίνει πολλὴ φετσίνα.

Ἐχει καὶ ὡραῖες τοποθεσίες, ὅπως εἶναι ἡ Φανερωμένη. Ἐκεῖ κάθε χρόνο γίνεται πανηγύρι. Εἶχα πάει μιὰ φορὰ καὶ ἔγω.

3.

Μὲ τὶς διάφορες ὁμιλίες, ἡ ὥρα ἐπέρασε καὶ ἡ «Ἅδρα» ἐσίμωνε πιὰ στὴν Αἴγινα, στὸ νησὶ μὲ τὰ περίφημα κανάτια, ποὺ κάμνουν κρύο τὸ νερὸ τὸ καλοκαίρι.

Καθὼς ἔστριψαν τὸν κάβο, εἶδαν ἀπὸ κοντὰ ἔνα φάρο. Τὸ πλοῖο σὲ λίγο ἔμπαινε στὸ λιμάνι τοῦ νησιοῦ. Εἶναι ὡραῖο τὸ λιμάνι, μὲ τὴν τεχνητὴν προκυμαία του, ποὺ εἶναι γυριστὴ σὰν πέταλο.

Στὴν εἰσόδῳ ἀριστερά, ποὺ ἔτο ἔνα φανάρι, ἀσπριζε καὶ ἔνα ἔκκλησάκι. Κάπου ἔκει αἰγινῆτες ψαράδες ἐδιόρθωναν τὰ δίκτυα των καὶ ἄλλοι τὰ ἀπλώναν νὰ στεγνώσουν. Αὐτοὶ εἶναι οἱ ψαράδες, ποὺ μὲ τὶς τράτες των ψαρεύουν τὰ περίφημα μπαρμπούνια καὶ τὰ λυθρίνια, ποὺ τὰ στέλλουν στὴν Ἀθήνα.

Ἐπλησίασαν σιγὰ σιγὰ στὴν προκυμαία. Οἱ ναῦτες ἔρριξαν μιὰ κινητὴ γέφυρα καὶ οἱ ἐπιβάτες ἀρχισαν νὰ βγαίνουν. Ο Ἀλέκος μὲ χαρὰ ἐπάτησε στὸ ὡραῖο νησί.

Ἡ «Ἄδρα» πάλι ἔξεκίνησε, γιὰ νὰ συνεχίσῃ τὸ ταξίδι της.

Στὴν παραλία κόσμος πολὺς ἐκάθητο στὰ καφενεῖα καὶ παιδιὰ ἔπαιζαν χαρούμενα. Ξενοδοχεῖα ἐφαίνοντο στὴ σειρὰ καὶ ἄλλα καταστήματα.

— Μητέρα, πιὸ εἶναι τὸ δικό μας ξενοδοχεῖο;

— Νά, ἔκεῖνο.

Οἱ δύο ταξιδιῶτες μας ἐπῆγαν στὸ ξενοδοχεῖο, ποὺ

δι πατέρας εἶχε εἰδοποιήσει ἀπὸ ποὶν καὶ τοὺς εἶχαν  
κρατήσει ἔνα δωμάτιο.

Οὐ Αλέκος ἦτο γεμάτος χαρά, γιατὶ εὐρίσκετο πιὰ  
στὸ νησί, ποὺ εἶναι ὀνομαστὸ γιὰ τὸ ἀμπέλια του,  
γιὰ τὶς φυστικιές του, τὶς ἐλιές του, τὶς συκιές καὶ  
γιὰ τὰ τόσα ἄλλα πράγματα.

## 87. Ήμέρατα

Ἐκεῖ, ποὺ τελειώνει τὸ χωριὸ καὶ ἀρχίζει ἡ θάλασσα, ἀντίκρυ στὸ μικρὸ καφενεῖο τοῦ γιαλοῦ, ἥλιος καημένοι φαράδες τραβοῦν τὴν τράτα.

Εἶναι μεσημέρι. Η ζέστη εἶναι ἀβάστακτη καὶ τὰ λιγοστὰ πεῦκα, ποὺ εἶναι ἐκεῖ κοντά, μόλις σαλεύουν τὰ βελονωτὰ φύλλα των.

Νέοι καὶ ἀνδρες μεστωμένοι, ξεσκούφωτοι οἱ περισσότεροι, μὰ ὅλοι ξυπόλυτοι, μὲ τὸ πανταλόνι ἀναστκωμένο ώς στὰ γόνατα, ἔχουν μπῆ στὴ σειρὰ καὶ τραβοῦν τὸ σχοινί. Μὲ μικρὰ βήματα προχωροῦν, γυρμένοι ὅλοι ἀπὸ τὸ μέρος τῆς στεριᾶς, ἐνῷ ἀλύπητα τοὺς καίει ὁ ἥλιος καὶ τοὺς κάμνει νὰ χύνουν ἄφθονο ἰδρώτα ἐπάνω στὰ μισοσχισμένα των πουκάμισα.

Ἐνα μονότονο, ρυθμικό, «Ὥπ, Ὥπ» ἀκούεται σιγανὰ καὶ χάνεται μέσα στὸ τραγούδι, ποὺ τὰ μικρὰ κύματα ψιλοτραγουδοῦν στὴν ἀμμούδια.

Μερικὰ παιδιά μὲ ψάθινα καπέλλα κάθονται κάτω ἀπὸ τὰ πεῦκα καὶ παρακολουθοῦν τὴ δουλειά.

Τὰ σχοινιὰ τῆς τράτας ὅλο καὶ τεντώνονται πιὸ



δυνατά . Καὶ οἱ ψαράδες , μουσκεμένοι , ὅλο καὶ τραβοῦν .

— "Αὕτε , παιδιά , κοντὰ εἴμαστε ! λέγει ἔνας γέρος , καθὼς κοιτάζει τοὺς συντρόφους του .

Καὶ ἀπὸ μέσα του ψιθυρίζει .

— Καὶ νὰ συλλογισθῇ κανεὶς , πῶς πολλὲς φορὲς ὅλος αὐτὸς ὁ κόπος πηγαίνει δλότελα χαμένος .

Οἱ σημαδοῦρες ὅλο καὶ πλησιάζουν , ὅλο καὶ μεγαλώνουν . Ἡ ψαρόβαρκα εἶναι ἔτοιμη στὴν ἀμμουδιά . Σὲ λίγο νά τὸ κωνικὸ δίκτυν . Εἶναι βαρύ . Τί χάρα ! Ασημένια , σπαρταριστὴ χύνεται ἡ μαρίδα στὴ βάρκα . Ὅλοι βοηθοῦν καὶ τὴν ἀδειάζουν στὰ κοφίνια . Μερικὲς μαριδοῦλες γλιστροῦν καὶ βρίσκονται πάλι ἐλεύθερες στὸ νερό .

‘Απὸ τὸ μικρὸ καφενεῖο τρέχουν ἀρκετοὶ μὲ πιάτα ;

μὲ μαντήλια, μ' ἐφημερίδες, ν' ἀγοράσουν φρέσκο ψάρι. Τρέχουν κοντά καὶ τὰ παιδιά, νὰ μαζεύσουν κανένα ψαράκι, ποὺ ἐγλίστρησε καὶ ἔπεσε στὴν ἀμυνδιά.

2.

Τὰ γεμάτα κοφίνια ἔρχονται καὶ τὰ παίρνουν μερικοὶ ἄλλοι ψαράδες. Τὰ ζυγίζουν καὶ φεύγουν γιὰ τὰ ἐπάνω χωριά, ἐκεῖ ποὺ ἡ πτωχολογιὰ τοὺς περιμένει ἀνυπόμονα στὴν ἀγορά.

Ἐνας γεροθαλασσινός, μὲ μερικοὺς ἄλλους τρατάρηδες, καθαρίζουν τώρα καὶ συγχρίζουν τὴν ψαρόβαρκα. Πλύνουν τὰ δίκτυα, πετοῦν τὰ φύκια καὶ τὰ ἄλλα χόρτα καὶ μαζεύουν τὰ σχοινιά. Γὸ κατάστρωμα γεμίζει μὲ σημαδοῦρες.

Μερικοὶ ἄλλοι ἑτοιμάζουν τὴν κακαβιά, τὸ ἀγαπημένο φαγητὸ τῶν ψαράδων. Μέσα σ' ἔνα μεγάλο τσουκάλι ἔχουν βάλει νὰ βράσουν ψάρια, μὲ καβούρια, πεταλίδες καὶ ἄλλα θαλασσινὰ μιᾶς, ἀλάτι, λάδι καὶ γλυκὸ νερό.

Ἐνα μελαχροινὸ παιδί φθάνει σὲ λίγο μὲ μιὰν ἀγκαλιὰ καρβέλια καὶ δὲ γεροθαλασσινὸς φωνάζει μὲ χαρά.

— "Ελα λοιπόν, Στρατῆ. Κάμε πιὸ γρήγορα. Κοντένομε νὰ πεθάνωμε ἀπὸ τὴν πεῖνα!

Λίγο ἀκόμη καὶ γίνεται μιὰ ἡσυχία.

Καθισμένοι τώρα οἱ ψαράδες γύρω τριγύρω στὰ μεγάλα πιάτα, ποὺ μέσα ἔχουν ἀδειάσει τὴ μοσχομυρισμένη κακαβιά, βουτοῦν τὸ ψωμί των στὸ ζουμὶ καὶ τρώγουν σιγὰ σιγά. Τρώγουν μὲ τὸν ἡσυχὸ τρόπο τῶν ἀπλῶν ἀνθρώπων, σὰν ἀδέλφια, ποὺ ἐβγῆκαν ἀπὸ τὸ ἴδιο σπίτι.



## 88. Μικροί ψαράδες.

"Εγια. Τὰ πρόσχαρα παιδιά,  
ποὺ ἀνοῖξαν ἀπ' τὴν ἀμμουδιὰ  
στὸ πέλασο μὲ τὴν τράτα.

"Εγια. Τραγούδια τρανταχτά.  
Τὰ δίκτυα τὰ μεταξωτὰ  
πίσω θαλθοῦν γεμάτα.

"Εγια. Τὸ κῦμα τὸ ἐλαφρὸ  
φέρνει καβάλλα τὸν ἀφρὸ  
στὴν ψαροπούλα γύρα.

Καὶ τ' ἄγεράκι χαρωπά  
σ' ὅλων τὰ πρόσωπα σκορπᾶ  
ζωή, δροσιά καὶ ἀλμύρα.

Καλὴ ψαριά, καλὴ ψαριά.

Τώρα γυρίζουν στὴ στεριά.

Τὰ γέλια εἶναι δροσᾶτα.

Τσάφ, τσούφ, τὰ πόδια στὰ νερά.  
Φελλοί τυλίγονται σειρά  
κι ἔξω τραβοῦν τὴν τράτα.

Στὰ δίκτυα ἀσήμια σπαρταροῦν.  
Νά, χαμηλώνουν, λαχταροῦν  
ξεθαρρεμένοι οἱ γλάροι.

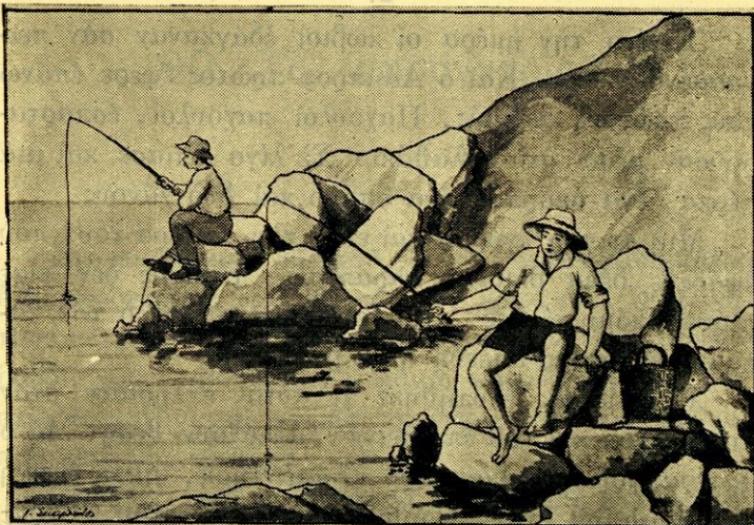
Τρέξτε, γεμίστε τὴν ποδιά.  
Ἐδῶ τὰ φρέσκα, ρὲ παιδιά.  
Μαρίδα ποιὸς θὰ πάρη;

### 89. Ὁ Λάμπρος ψαρεύει.

‘Ο Λάμπρος εἶχε ἔυπνήσει, ποὺν ἔημερώση. Γιατὶ  
ἡ χαρά; ποὺ θὰ ἐπήγαινε νὰ ψαρέψῃ τὴν ἡμέρα  
ἔκείνη μὲ τὸν πατέρα του, δὲν τὸν ἄφηνε νὰ κοιμηθῇ  
ὅπως ἄλλοτε.

“Οταν ἔτοιμάσθηκε καὶ ὁ πατέρας του, ἔξεκίνησαν  
μαζί, ποὺν βγῆ ὁ ἥλιος. Ἐπῆραν μαζί των τὰ δυὸ  
μακρινὰ καλάμια μὲ τὶς ὅρμιες, μιὰν ἀπόχη, ἔνα φλα-  
σκὶ νερό, ἔνα καλάθι μὲ διάφορες προμήθειες, τὸ κα-  
λαθάκι γιὰ τὰ ψάρια καὶ ἔνα κουτί μὲ δόλωμα. Τὸ δό-  
λωμα ἦτο ἀπὸ φρέσκη γαρίδα, ἀπὸ σκουλήκι τῆς θά-  
λασσας καὶ ἀπὸ ψωμοτύρι.

Βιαστικοὶ ἐπῆραν τὸ μονοπάτι, ποὺ κατεβαίνει στὴ  
θάλασσα, καὶ σὲ μισὴ ὕδρα ἔφθασαν στὰ βράχια. Μό-  
λις ἔκείνη τὴν στιγμὴν ἐπορθάλλε καὶ ὁ ἥλιος πίσω ἀπὸ  
τὸ ἀντικρυνὸν νησί.



Ἡ θάλασσα ἦτο ἥσυχη. Οἱ δυὸς ψαράδες μας ἐδιάλεξαν ἔνα καλὸ μέρος, ποὺ νὰ μὴν ἔχῃ βάθος παραπάνω ἀπὸ δυόμισυ ὁργυίες, γιὰ νὰ πατώνῃ τὸ καλαμίδι. Ἐκεῖ ἐκάθισαν ὁ ἔνας μακριὰ ἀπὸ τὸν ἄλλον. Καὶ ἀφοῦ ἐδόλωσαν τὰ ἀγκίστρια, ἀρχισαν νὰ φίγουν.

Πῶς ἐκτυποῦσε ἡ καρδιὰ τοῦ Λάμπρου, καθὼς ἐπερίμενε νὰ νοιώσῃ τὴν δομιά του νὰ κινηθῇ!

Ο Λάμπρος ἤξερε καλὸ ψάρευμα. Ἔξερε πῶς νὰ προσέχῃ καὶ πῶς νὰ προφυλάγεται. Ἔξερε τὴν ἔξυπνάδα μερικῶν ψαριῶν, ἤξερε καὶ τὶς ἴδιοτροπίες των.

Τὰ ψάρια δαγκάνουν, ὅταν πεινοῦν, ὅταν δὲν τὰ τρομάζῃ τίποτε καὶ ὅταν τοὺς ἀρέσῃ τὸ δόλωμα. Μὰ πάλι, καὶ ὅταν ἀκόμη ὅλα εἰναι καλά, πολλὲς φορὲς δὲν δαγκάνουν. Γιὰ τί; Ποιὸς ξέρει! Δὲν ξέρει κανείς, γιὰ τί ἄλλοτε πιάνονται ὅλα τὰ ψάρια στὴ σειρὰ καὶ ἄλλοτε περιπατῶνται τοὺς ψαράδες, γλείφουν τὸ δόλωμα καὶ φεύγουν.

Ἐκείνη τὴν ἡμέρα οἱ κωβιοὶ ἐδάγκαναν σὰν πεινασμένοι λύκοι. Καὶ δὲ Λάμπρος πρῶτος ἔφερε ἐπάνω τοὺς πρώτους κωβιούς. Παχουλοί παχουλοί, ἐσπαρταροῦσαν μέσα στὸ καλαθάκι. Σὲ λίγο ἔπιασε καὶ μία πέρκα, ἔνα σκορπιό, ἔνα σπάρο καὶ δυὸ χάνους.

Μιὰ στιγμὴ ἐγύρισε καὶ εἶδε τὸν πατέρα του, ποὺ ἐψάρευε δέκα βήματα παραπέρα. Ἐκεῖνος δὲν εἶχε πιάσει ἀκόμη τίποτε. Οὕτε εἶχε ίδει τὸ φελλὸ τοῦ καλαμιδιοῦ του νὰ σαλεύῃ ἢ νὰ βυθίζεται.

Ο Λάμπρος ἐλυπήθηκε γι' αὐτό, ἐπλησίασε στὸν πατέρα του καὶ τοῦ ἐπρότεινε ν' ἀλλάξουν θέση. Μὰ δὲ πατέρας του δὲν εἶχε καιρὸ ν' ἀπαντήσῃ, γιατὶ ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἵσα ἵσα ἐκουνήθηκε καὶ ὁ φελλός του. Ἐτράβηξε δὲ πατέρας καὶ ἔβγαλε ἐπάνω ἔνα μεγάλο μπαρμπούνι. Τὸ ἔπιασε μὲ τὴν ἀπόχη καὶ τὸ ἔρριξε μέσα στὸ καλαθάκι.

Τὸ ψάρεύμα ἔξακολούθησε ἔτσι ώς στὸ μεσημέρι.

Τὸ μεσημέρι, πατέρας καὶ γυιδος ἀφῆσαν τὰ σύνεργά των καὶ ἔκαμαν ἔνα ώραιο λουτρό στὸ ζεστὸ νερὸ τῆς θάλασσας. Ἐπειτα ἐκάθισαν στὸν ἥσκιο ἐνὸς δένδρου τῆς ἀκρογιαλιᾶς, γιὰ νὰ φάγουν. Τί θρεξη τοὺς ἥλθε! Καὶ τί εὐχαρίστηση!

— Πατέρα, εἶπε δὲ Λάμπρος. Γιὰ τί τὸ ψωμὶ ἐδῶ εἶναι τόσο γλυκό;

— Χμ! ἔκαμε δὲ πατέρας. Γιατὶ ἐδούλευσες μὲ τὴν καρδιά σου σήμερα.

Τὸ βραδάκι, δταν ἐγύρισαν στὸ σπίτι μὲ γεμάτο τὸ καλαθάκι ψάρια, δὲ Λάμπρος ἥτο ὑπερήφανος. Καὶ μὲ τὸ δίκιο του ἔκαμάρωνε. Γιατὶ αὐτὸς εἶχε πιάσει τὰ περισσότερα ψάρια, ποὺ θὰ τὰ ἔτρωγε τώρα δὴ ἡ οἰκογένεια.

## 90. Τὰ σφουγγάρια.

Στὸ μικρὸ καφενεῖο τοῦ γιαλοῦ ἔρχεται κάθε ήμέρα ἕνας γεροντᾶκος καὶ παίρνει τὸν καφέ του. Ἐχει κάτασπρα γένεια καὶ περπατεῖ, κρατώντας ἑνα χονδρὸ φαβδί, γιὰ ν' ἀκουμπᾶ. Καμιὰ φορὰ ἔρχεται καὶ ὡς στὴν ἀμμουδιὰ καὶ μαζεύει κανένα κοντί, ἀπ' ἐκεῖνα, ποὺ πετᾶ ἔξω τὸ κῦμα.

Προχόμεις, καθὼς ἐψάρευα καθισμένος ἐπάνω στὸ βραχάκι, εἶδα τὸ γέρο νὰ περνᾶ ἀπὸ κοντά. Ἐσταμάτησε λίγο καὶ ἐκοίταξε τὸ φάρευμα.

— "Ε, πῶς πηγαίνει; Τσιμπᾶ; μ' ἐρώτησε γελαστός.

— "Ετσι καὶ ἔτσι, παππούλη! τοῦ ἀποκρίθηκα.

— Καὶ ἐγώ, δταν ἥμουν νέος, ἐψάρευα. Μὰ ἐγώ δὲν ἐψάρευα ψάρια σὰν καὶ σένα. Ἐγώ ἐκατέβαινα στὸ βυθὸ τῆς θάλασσας καὶ ἐπιανα σφουγγάρια.

— "Ησουν λοιπὸν σφουγγαρᾶς; τὸν ἐρώτησα.

‘Ο γέρος ἐκούνησε τὸ κεφάλι του καὶ σιγὰ σιγὰ ἐκάθισε σὲ μιὰ μεγάλη πέτρα κοντά μου.

— Ναί, ἥμουν σφουγγαρᾶς! εἶπε. Πῶς ἐπέρασαν ὅμως τὰ χρόνια! "Ημουν τότε παλληκάρι. Δὲν ἐλογάριαζα οὔτε τὸν κόπο, οὔτε τὸν κίνδυνο. Ἡξερα, πῶς δ ἀνθρωπος θέλει πάντοτε ν' ἀποκτᾶ, ὅχι μόνο τοὺς θησαυροὺς τῆς στεριᾶς, ἀλλὰ καὶ τοὺς θησαυροὺς τῆς θάλασσας. Καὶ ἑνα ἀπὸ τὰ πλουσιώτερα πράγματα, ποὺ καρίζει ἡ θάλασσα, εἶναι τὸ σφουγγάρι. Αὐτὸ καὶ ἐγώ ἐκατέβαινα στὸ βυθὸ καὶ ἐμάζευα.

Μιὰ στιγμὴ δὲ γεροντᾶκος ἐσταμάτησε, σὰν νὰ  
ἐσυλλογίζετο. "Υστερα ἐσυνέχισε πάλι.

— Πρέπει τάχα νὰ λέγωμε, πὼς ψαρεύομε τὰ  
σφουγγάρια ἢ πὼς τὰ μαζεύομε; Εἶναι δηλαδὴ ζῶα ἢ  
φυτά; Μερικοὶ λέγουν, πὼς τὰ σφουγγάρια εἶναι ζῶα.  
Καὶ ἄλλοι πάλι λέγουν, πὼς εἶναι φυτά. Τὸ σωστὸ  
ὅμως εἶναι, πὼς τὰ σφουγγάρια ἀποτελοῦν τὸν κρίκο,  
ποὺ ἔνθνει τὰ ζῶα μὲ τὰ φυτά. Γι' αὐτὸ τὰ λέγουν  
καὶ ζωόφυτα. "Ετσι τὰ ώνόμαζε καὶ δὲ μακαρίτης ὁ  
ἀδελφός μου, ποὺ ἦτο ἔνας πολὺ σπουδασμένος δά-  
σκαλος.

2.

Τὰ σφουγγάρια, ἔξακολούθησε δέ γέρος, εἶναι κολ-  
λημένα ἐπάνω σὲ πέτρες, στὸ βυθὸ τῆς θάλασσας, χω-  
ρὶς νὰ ἔχουν φίλες, ὅπως ἔχουν τὰ φυτά. "Έχουν μόνο  
κάτι, ποὺ ἔνω ἔπαυσε νὰ εἶναι φίλες, δὲν ἔγινε ὅμως  
ἀκόμη καὶ πόδια.

"Ἐνας ἑλαστικὸς σκελετὸς εἶναι ὅλο τὸ σφουγγάρι.  
Θὰ τὸν ἔροης δὰ καὶ σύ. "Οταν ἥσουν σὲ μικρὴ τάξη,  
εἰχεις βέβαια κοντὰ στὸ ἀβάκιό σου καὶ ἔνα σφουγγα-  
ράκι. Δὲν εἶναι ἔτσι;

Τὸ σφουγγαράκι ἔχει ἀναριθμητες τρύπες, μικρὲς  
καὶ μεγάλες. Ἀπὸ τὶς μικρὲς μπαίνει τὸ θαλάσσιο νερὸ  
καὶ κυκλοφορεῖ μέσα σ' ὅλο τὸ σῶμα. "Υστερα βγαίνει  
ἀπὸ τὶς μεγάλες τρύπες, ἀφοῦ ἀφήσῃ στὸ σφουγγάρι  
ὅτι τοῦ χρειάζεται γιὰ ν' ἀναπνεύσῃ, ἀτμοσφαιρικὸ  
ἀέρα καὶ ὀξυγόνο. Γύρω ἀπὸ τὸ σφουγγάρι ὑπάρχει  
μιὰ πηκτὴ οὐσία.

Οἱ καλύτεροι σφουγγαράδες βγαίνουν ἀπὸ τὴν  
"Υδρα, τὴν Αἴγινα, τὴν Κάλυμνο καὶ ἀπὸ ἄλλα νησιά.  
Αὐτοὶ ἄλλοτε βουτοῦν γυμνοὶ στὴ θάλασσα καὶ ἄλλοτε



φοροῦν ἔνα ἴδιαίτερο φόρεμα, ποὺ λέγεται σκάφανδρο.

Οἱ σφουγγαράδες ἔχουν μαζί των ἔνα μαχαίρι κοπτερὸν καὶ μ' αὐτὸν ἐκολλοῦν ἀπὸ τῆς πέτρης τὰ σφουγγάρια. Μερικοὶ μεταχειρίζονται καὶ ἔνα εἶδος γάντζου. Αὐτὸς δικαῖος πολλὲς φορεῖ σχῆμα τὸ σφουγγάρι καὶ κάμνει νὰ ἐλαττώνεται ἡ ἀξία του στὸ ἐμπόριο.

Τὸ μάζωμα τῶν σφουγγαριῶν πρέπει νὰ γίνεται μὲ τέτοιον τρόπο, ὅστε νὰ διατηρῆται τὸ εἶδος. Γιατὶ ἀλλιῶς, τὰ σφουγγάρια θὰ λιγοστεύσουν πολὺ καὶ στὸ τέλος θὰ λεύψουν ἐντελῶς ἀπὸ τῆς θάλασσας μας.

Αὐτὰ μοῦ εἶπε ὁ γέρος. "Υστερα ἐσηκώθηκε πάλι, μὲ ἀποχαιρέτισε καὶ ἐτράβηξε γιαλὸν γιαλὸν τὸ δρόμο του.



## ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ξημερώνει (ποίημα)	Σελ. 3
2. 'Ο τρύγος	» 4
3. 'Η πρώτη ήμέρα τοῦ σχολείου	» 7
4. Πρὸν ἀρχίσῃ τὸ μάθημα (ποίημα)	» 9
5. 'Ο δυνατώτερος	» 10
6. Φεύγουν τὰ χελιδόνια	» 11
7. Φθινόπωρο (ποίημα)	» 13
8. 'Ο ἥλιος καὶ οἱ ἀκτῖνες του	» 14
9. "Ηλιε μου, ποῦθ' ἔρχεσαι : (ποίημα)	» 17
10. 'Ο θεῖος Ζήσης στὴ δουλειά του	» 17
11. 'Η μαμά γιορτάζει (ποίημα)	» 20
12. Κάμε τὸν πατέρα μας καλά	» 21
13. Κάμε με καλά (ποίημα)	» 23
14. Οἱ τρεῖς ἀδελφούλες	» 23
15. Τὸ ἀτρόμητο παλληκάρι	» 25
16. 'Ο παπποῦς καὶ ἡ ἀχλαδιά	» 26
17. Οἱ κατοικίες τῶν παλαιῶν ἀνθρώπων	» 29
18. Τὸ πατρικό μου σπίτι (ποίημα)	» 31
19. 'Η ζωὴ καὶ τὰ κτίρια τῆς πόλης	» 32
20. Οἱ λαϊκὲς ἀγορὲς	» 34
21. Στοῦ ρολογᾶ	» 37
22. Στὸ ρολόγι ἔνα πουλί (ποίημα)	» 38
23. Στὸ ταχυδρομεῖο	» 39
24. Πρωινὸ σ' ἔξοχὴ	» 40
25. Γυρισμὸς (ποίημα)	» 43
26. 'Η κόκκινη κοτούλα	» 44
27. Προτιμῶ νὰ τρώγω ρίζες	» 45
28. Γύρω στὴ λάμπα	» 47
29. Βροχούλα (ποίημα)	» 49
30. 'Ο σκύλος τοῦ 'Οδυσσέα	» 50
31. 'Ο μικρὸς καστανᾶς	» 53
32. Τὸ ἀναμμένο τζάκι μας	» 54
33. Γύρω στὴ φωτιά μας (ποίημα)	» 55

34. Τὸ κόκκινο θηρίο	Σελ.	56
35. Ἡ παλληκαριά τοῦ Παύλου	»	60
36. Παραμονὴ Χριστουγέννων	πλέψυκ	63
37. Μὲς στὸ στάβλο (ποίημα)	»	65
38. Ὁ Ἀγιος Βασίλης (ποίημα)	»	66
39. Τὸ χρυσό φλουρί	»	66
40. Ὁ Χιονάνθρωπος	»	68
41. Ὅταν πέφτῃ χιόνι (ποίημα)	»	72
42. Ἡ καλὴ πράξη	»	72
43. Ἡ θυσία τοῦ γέρου μουσικοῦ	αρδόπη	74
44. Ἡ κυρούλα καὶ ὁ στρατιώτης	»	79
45. Γλυκειὰ πατρίδα (ποίημα)	»	81
46. Ἡ γιαγιὰ στὸν ἀργαλειό	»	81
47. Πῶς οἱ ἄνθρωποι ἔφτειασσαν τὸ πρῶτο ὅμάξι	»	83
48. Ὁ σιδηρόδρομος	»	87
49. Πετάει, πετάει... ὁ ἄνθρωπος	»	89
50. Τὸ φόρεμα τῆς Ἀρλεκίνας	»	94
51. Ἄμυγδαλιὰ καὶ μηλιά (ποίημα)	»	98
52. Ἡ ἀρπαγὴ τῆς Περσεφόνης	»	99
53. Ὁ Μάρτης χάνει τὰ πρωτεῖα	σιρράχισθο	103
54. Χελιδόνισμα (ποίημα)	»	104
55. Ἡ βροχὴ	»	105
56. Θεέ μου, βρέξε μιὰ βροχὴ (ποίημα)	»	106
57. Ὁ σπόρος τοῦ σιταριοῦ	»	107
58. Ὁ πρῶτος μενεξές	»	109
59. Περίπατοι στὸ λειβάδι	»	111
60. Βόσκουν τὰ βόδια (ποίημα)	»	113
61. Περνᾶ δ Στρατός	»	114
62. Ἡ θυσία τῆς Ἰφιγενείας	»	115
63. Οἱ δμορφιές τῆς ἄνοιξης	»	118
64. Τὰ λουλούδια τοῦ κάμπου (ποίημα)	»	121
65. Ἐξύπνησε τὸ δάσος	»	122
66. Ὁ Θεός καὶ ἡ καρδερίνα	»	125
67. Τὸ λινάρι	»	127
68. Πιστός φίλος	»	129
69. Ἡλιοβασίλευμα (ποίημα)	»	132
70. Ἐπάνω στὴ σοφίτα	»	133

71. Ό κοκκινολαίμης . . . . .	Σελ. 135
72. Άνασταση στὸ ἔξωκκλήσι . . . . .	» 138
73. Ή κυψέλη . . . . .	» 141
74. Πρωτομαγιὰ (ποίημα) . . . . .	» 143
75. Σκλαβωμένα πουλιά . . . . .	» 143
76. Πῶς ἡ πέρδικα ἐξεγέλασσε τὴν ἀλεποῦ	» 145
77. Τὸ τραγούδι τῆς πέρδικας (ποίημα) . . . . .	» 148
78. "Ἐνα κουνέλι ποὺ δὲν ἄκουσε τὴ μητέρα του	» 149
79. Τριανταφυλλιὰ καὶ κισσός (ποίημα) . . . . .	» 153
80. Ή μπόρα . . . . .	» 154
81. Ό Μαστραντώνης ὁ ψαρᾶς . . . . .	» 157
82. Τὰ πρόβατα ἀνεβαίνουν στὸ βουνό . . . . .	» 160
83. "Ελα, ἀρνάκι (ποίημα) . . . . .	» 164
84. Οἱ δυὸς βάτραχοι . . . . .	» 165
85. Ήρωικὴ μητέρα . . . . .	» 166
86. Τὸ πρῶτο ταξίδι τοῦ Ἀλέκου . . . . .	» 163
87. Ή τράτα . . . . .	» 172
88. Μικροὶ ψαράδες (ποίημα) . . . . .	» 175
89. Ό Λάμπρος ψαρεύει . . . . .	» 176
90. Τὰ σφουγγάρια . . . . .	» 179



**ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**  
**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

Αριθ. Πρωτ. 50163

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10ῃ Ιουλίου 1936

**Πρός τοὺς συγγραφεῖς**

**κ. κ. Στ. Σπεράντσαν καὶ Ἀγλαΐαν Μεταλλινοῦ**

Ἀνακοινούμεν ύμιν ὅτι διὰ ταύταριθμου ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, στηριζομένης εἰς τὸ ἔρθρ. 4 τοῦ νόμου 5911 καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς οἰκείας κριτικῆς ἐπιτροπῆς, τὴν περιλαμβανομένην εἰς τὴν ὑπ' ἄριθ. 4 πρᾶξιν αὐτῆς ἐνεκρίθη ὡς διδακτικὸν βιβλίον πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῆς Γ' τάξεως τῶν δημοτικῶν σχολείων τὸ ὑπό τὸν τίτλον «**Παιδικά Χρόνια**» βιβλίον τῶν συγγραφέων Σπεράντσα-Μεταλλινοῦ διὰ μίαν τετραετίαν ἀρχομένην ἀπὸ τῆς 15ης Σεπτεμβρίου 1936-ύπό τὸν δρόν νὰ συμμορφωθῆτε ἐπακριβῶς πρὸς τὰς ὑποδείξεις τῆς ἀρμοδίας κριτικῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐντολὴ τοῦ 'Υπουργοῦ. Ὁ Διευθυντής

N. Σ Μ Y P N H S

"Ἄρθρ. 6 τοῦ Π. Διατ. 12 Φεβρουαρίου 1934

Τὰ διδακτικά βιβλία τὰ πωλούμενα μακράν τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεως τῶν ἐπιτρέπεται νὰ πωλοῦνται ἐπὶ τιμῆς ἀνωτέρας κατὰ 15 % τῆς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος Διατάγματος κανονισθείσης ἀνευ βιβλιοσήμου τιμῆς πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς δαπάνης συσκευῆς καὶ τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν.

Τιμὴ ἀδέτου δρ. 15.30

» δεμένου » 18.30

---

Αριθ. ἀδ. κυκλ. 71426

2-10-36



ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΣΟΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΦΙΛΙΚΟΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΙΜΗΣ

Από την Εθνική Βίβλο της Ελλάδας στην Εποχή της Δημοκρατίας

Επειγόντως αναπομπής

της Ε. Σ. Σ. Περιφερειακής και διοικητικής Διάστασης

Αυτού του βιβλίου περιλαμβάνεται η ιστορία της Ελλάδας

από την αποτελεσματική ένωση των Επτανησίων μέχρι την

επανάσταση της Αριθμητικής Δημοκρατίας το 1821, καθώς και

τα γεγονότα που οδήγησαν στην ανανέωση της Ελληνικής Δημοκρατίας

το 1974. Οι περιγραφές περιλαμβάνουν την ιστορία της Ελλάδας

από την αποτελεσματική ένωση των Επτανησίων μέχρι την

επανάσταση της Αριθμητικής Δημοκρατίας το 1821, καθώς και

τα γεγονότα που οδήγησαν στην ανανέωση της Ελληνικής Δημοκρατίας

το 1974. Οι περιγραφές περιλαμβάνουν την ιστορία της Ελλάδας

από την αποτελεσματική ένωση των Επτανησίων μέχρι την

επανάσταση της Αριθμητικής Δημοκρατίας το 1821, καθώς και

τα γεγονότα που οδήγησαν στην ανανέωση της Ελληνικής Δημοκρατίας

το 1974. Οι περιγραφές περιλαμβάνουν την ιστορία της Ελλάδας

από την αποτελεσματική ένωση των Επτανησίων μέχρι την

επανάσταση της Αριθμητικής Δημοκρατίας το 1821, καθώς και

τα γεγονότα που οδήγησαν στην ανανέωση της Ελληνικής Δημοκρατίας

το 1974. Οι περιγραφές περιλαμβάνουν την ιστορία της Ελλάδας

από την αποτελεσματική ένωση των Επτανησίων μέχρι την

επανάσταση της Αριθμητικής Δημοκρατίας το 1821, καθώς και

τα γεγονότα που οδήγησαν στην ανανέωση της Ελληνικής Δημοκρατίας

το 1974. Οι περιγραφές περιλαμβάνουν την ιστορία της Ελλάδας

από την αποτελεσματική ένωση των Επτανησίων μέχρι την

επανάσταση της Αριθμητικής Δημοκρατίας το 1821, καθώς και

τα γεγονότα που οδήγησαν στην ανανέωση της Ελληνικής Δημοκρατίας

το 1974. Οι περιγραφές περιλαμβάνουν την ιστορία της Ελλάδας

από την αποτελεσματική ένωση των Επτανησίων μέχρι την

επανάσταση της Αριθμητικής Δημοκρατίας το 1821, καθώς και

τα γεγονότα που οδήγησαν στην ανανέωση της Ελληνικής Δημοκρατίας

το 1974. Οι περιγραφές περιλαμβάνουν την ιστορία της Ελλάδας

από την αποτελεσματική ένωση των Επτανησίων μέχρι την

επανάσταση της Αριθμητικής Δημοκρατίας το 1821, καθώς και

τα γεγονότα που οδήγησαν στην ανανέωση της Ελληνικής Δημοκρατίας



τι κατέρρεις, βίοι Τυρνιάς, τόποι αγράς.  
γα πτελαγού φαρί τὸ καλύπται,  
κι λέρο φεύγοντε τὰ λύγα στίδια πότι.

τι, γατεράρεις; βίοι Τυρνιάς, τοι αγράς.  
νος ιψός τη μαλή και τη γλυκιά της σρα  
γα πτελαγού φαρί το καλύπται.  
εγα τατιό φαρί περιπλανή.  
μεν αγράστα τα λύγα στίδια πότι  
αρσηριδή γυρνού ταναϊσθεντα γητίς

Κατέρρεις, βίοι Τυρνιάς, τοποί αγράς,

τατάρεις. βίοι Τυρνιάς. τοποί αγράς.  
πτελαγού φαρί το καλύπται.  
φεύγοντε τα λύγα στίδια πότι.

la madre del Galli. il piensi l'ell'illuminante.  
e, gran man balle le capricciott. ha  
nach. metti. Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

## 86. Τὸ πρῶτο ταξίδι τοῦ Ἀλέκου.

1.

Πρωὶ πρωΐ, δὲν εἶχε ἀκόμη τελειώσει τὸ πρωινό του φαγητὸ δὲ Ἀλέκος, καὶ ἔνα αὐτοκίνητο ἐσταμάτησε ἔξω ἀπὸ τὴν ἔξωθυρα τοῦ σπιτιοῦ των.

— Πατέρα, ἐφώναξε δὲ Ἀλέκος. Τὸ αὐτοκίνητο. Ἡ μητέρα ἦτο ἐτοιμη. Ἐφόρτωσαν τὶς βαλίτσες στὸ αὐτοκίνητο, ἐμπήκαν μέσα δλοι καὶ ἔξεκίνησαν. Ὁ ούρανὸς ἦτο κυπαραγάλλανος καὶ ὁ ἥλιος ἔλαμπε παντοῦ, δπου ἔπεφτε.

Ἐφθασαν στὴν πλατεῖα τῆς Ὄμονοίας καὶ ἐπῆραν τὸ ἡλεκτρικὸ τραῖνο, ποὺ κάμποσο διάστημα τρέχει κάτω ἀπὸ τὴ γῆ. Τί γρήγορα ποὺ ἔτρεχε! Ὁ Ἀλέκος δὲν ἐπρόφθανε νὰ βλέπῃ τὰ σπίτια ἢ τὰ ἔργοστάσια, ποὺ εἶναι δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἀπὸ τὴ γραμμὴ τοῦ σιδηροδρόμου.

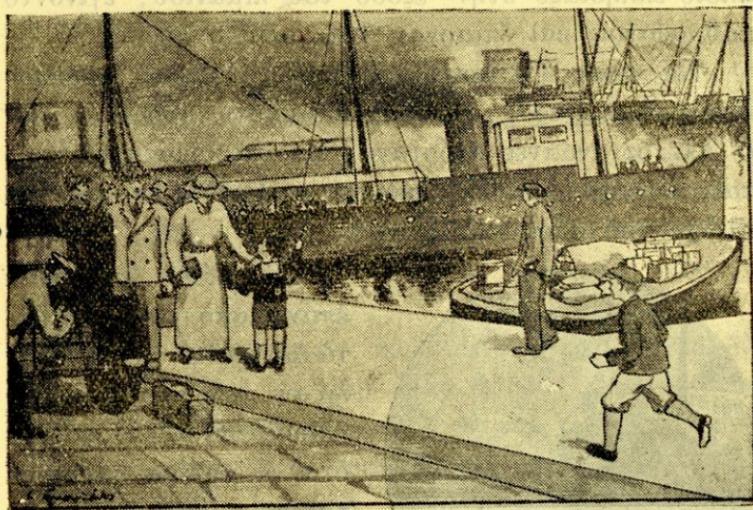
Νά σὲ λίγη ώρα, ποὺ εὐρίσκοντο στὸν Πειραιᾶ. Στὴν προκυμαία τοῦ Ρολογιοῦ ἔπεριμενε τὸ μικρὸ ἀτμόπλοιο «"Υδρα». Μ' αὐτὸ θὰ ἐταξίδευαν στὴν Αἴγινα.

Ο πατέρας εἶχε εἰπεῖ κάποτε στὸν Ἀλέκο.

— Στὶς διακοπές, ἀν προβιβασθῆς μὲ καλὸ βαθμό, θὰ σὲ στείλω μὲ τὴ μητέρα σου στὴν Αἴγινα, νὰ περάσετε θαυμάσια ἔνα μῆνα.

Ο Ἀλέκος ἐπροβιβάσθηκε μὲ «ἄριστα». Καὶ δ πατέρας ἐκράτησε τὸ λόγο του.

Ἐπλησίαζε ἡ ώρα δκτώ, ποὺ θὰ ἔξεκινοῦσε τὸ ἀτμόπλοιο. Ἡ μητέρα μὲ τὸν Ἀλέκο ἀποχαιρέτισαν



τὸν πατέρα καὶ ἀνέβηκαν στὸ κατάστρωμα. Κάμπος  
σος κόσμος ἦτο ἐκεῖ. Ἐκάθισαν καὶ αὐτοὶ σ' ἔνα  
μπάγκο.

‘Ο Αλέκος ἔβλεπε γύρω δὲ τὴν κίνησην καὶ  
σαστισμένος δὲ ἔσφιγγε τὸ χέρι τῆς μητέρας του.

2

Σὲ λίγα λεπτὰ ὁ καπετάν Σταμάτης ἐπῆρε τὴ θέσην  
του στὴ γέφυρα καὶ ἡ «“Υδρα» , ἀφοῦ ἔσφροιξε δυὸ  
ἢ τρεῖς φορές , ἔξεκίνησε . Ἐγλίστρησε ἀνάμεσα στὰ  
μεγάλα ἀτμόπλοια , ποὺ κάμνουν τὰ μακρινὰ ταξίδια ,  
καὶ ἀνάμεσα στὶς μαοῦνες , φορτωμένες μὲ σακκιά ,  
βαρέλια καὶ κασόνια .

Λίγο ἀκόμη καὶ ἔπαυσαν ν' ἀκούωνται καθαρὰ οἱ  
φωνὲς τῶν ἀνθρώπων τοῦ λιμανιοῦ . Ἡ βοὴ ἔσβηνε